

2

PROMPTUARIUM

Praxeos Medicorum

S E U,

Methodus Medendi, praescriptis
celeberrimorum Medicorum
Londinensium concinnata.

Et in ordinem Alphabeticum digesta.

A JOANNE PECHER, M. A.
Collegii Medicorum Londi-
nensium Collega.

Londini Impensis Henrici Bonwickie,
ad Insigne Rubri Leonis in Cœ-
meterio Paulino, 1693.

PRÆFATIO.

Quamvis tractatus hic mole parvus videatur, meliorem tamen Praxeos Medicæ partem in se continet, praxis enim omnem implet paginam, totumque absolutum opus; quapropter tyronibus utilem fore & gratum comitem opinari fas est, iisque qui ruri medicinam faciunt, & à bibliothecis longa emetiuntur itinera, ut ægris opem ferant aliisque, præcipue Chirurgis Classicis, & Castrenibus, quorom curta est suspellex.

Authores qui huic opusculo materiem suppeditabant nostræ Britanniæ

PRÆFATIO.

tannie Archiatri olim fuerunt,
Et apud exterios etiam illustres, viz.
Willis, Sydenham, Lower. claris-
simus etiam Medicus Lazarus Ri-
verius, in Academia monspeliensi
quondam professor, Symbolum de-
dit. Me quod attinet, horum
scripta Et præscripta, in hunc
ordinem solum redegi, quicquid
igitur emolumenti uspiam accep-
tum fuerit, illis grato animo re-
ferendum est.

Porro obitu cujusdam Pharma-
copolæ Londinensis, qui viginti cir-
citer annorum spatio pharmaciam
cum laude exercuit, præscripta
Medicorum celeberrimorum mibi
devolvebant, quorum haud pauca
pro coronide adjeci.

PRO-

PR OM TU AR IUM
Praxeos Medicæ.

C A P. I.

De Abortu.

CUratio abortus in præservatione posita est præcautio autem abortus duo præcipua habet capita, unum extra graviditatem, alterum in graviditate.

Extra graviditatem omnes pravæ corporis dispositiones, quæ abortum concitare solent removendæ sunt, ut plethora, Cachymia, & peculiares uteri morbi, v. g. intemperies, tumores, ulceræ & fistulae. In graviditate major est difficultas, quia prægnantes non ita facile quæcunque ferre possunt remedia, ne tamen auxiliis destitutæ, in summo abortus & vitæ periculo versentur, quædam remedia usurpanda

B sunt.

sunt. Præsente igitur plethôra, etiam in gravida muliere sanguis detrahendus est, primis potissimum mensibus, idque bis aut ter si opus fuerit. Ubi vero insignis Catchochymia redundaverit, purgatio blanda frequenter iteranda est, mediis præsertim mensibus gestationis.

Interim toto gestationis decursu astrin- gentia, & corroborantia, quæ abortum prohibere nata sunt, in usum revocanda sunt.

B Conserv. Ros. Antiqu. Diacydon. an. 3ij, Trochis. de Carab 3j, bol. ver. Lacrym. sang. Dracon. 1. gr. xv, Syr mirtillo q. s. f. Electuarium, de quo capiat quantitatem nuc. parv. mane & hora quinta pomeridiana, superbibi- bendo Cochli. iv. Julapii sequentis.

B Ag. Tormentillæ, Ros. rub. Plantaginis, an. 3ijj, Epidemic. 3j, Cinnamomi hordeat 3ij, Diascordis 3ij, Syr. de Ros. siccus 3ij.

B Empl. ad herniam p.ij, Diachalcit p.j, extend. super alutam & f. emp/ast re- gioni pubis & lumborum applicandum.

Circa

Circa emplastra hoc animadvertisendum,
ea non diu esse gestanda, sed per intervalla
removenda.

Neque omissenda sunt ea quae ex proprietate factum retinere dicuntur, ut Lapis aëtites de collo suspensus, magnes umbilico admotus, & similia.

Ut autem horum remediorum fœlix possit esse eventus, summa quies imperanda est, tum corporis tum animi, tum etiam coitus abstinentia.

Si vero non obstantibus remediiis prædictis abortus immineat, sequentibus auxiliis illi erit succurrentum, ac prium dolores ac tormenta quam prium apparuerint inventris fundo versus pubem, in lumbis, & osse sacro, eorum sedationi incumbendum est, ac in primis venælectio celebranda est.

Exterius vero admoveri poterunt fetus astringentes & roborantes ex corticibus granat. nucibus cupressi, calycibus glandium, balaustiis, acinis nucibus cupressi, & similibus, in aqua fabrorum & vino rubro decoctis.

Narcotica etiam exhiberi debent ad frænandum flatuum & humorum impetum, ut in colico dolore fieri consuevit.

C A P. II.

*De affectibus Soporosis, Comate,
Lethargo, Caro, & Apoplexia.*

SOmni præternaturalis quatuor præcipue proponuntur differentiæ *coma*, *Lethargus*, *Carus*, & *Apoplexia*; quæ cum ut plurimum ab iisdem causis oriuntur, eandem curationem postulant, ideo uno hoc capite comprehendi possunt.

Prima potissima causa horum affectuum est humor pituitosus, vel aquosus in cerebro præternaturaliter contentus.

Secundo à sanguine etiam redundante in cerebro, soporosi affectus generari solent. A sanguine etiam extravallato, & cerebri ventriculos opplente, vel comprimente, affectus soporosi præsertim Apoplexia generari solent.

Tertio a tumore in cerebro genito, & pondere suo gravante, comatosum affectum generari posse dubium non est.

Quarto vapores immodi ci ad cerebrum delati, comatosi affectus sympathici causâ esse possunt.

Quinto à medicamentis narcoticis nimiâ copiâ assumptis , somnus ita profundus excitatur , ut multi ex imprudentiori opii uſu, in somnum perpetuum demersi fuerint.

A pituitosis humoribus in cerebro reſtagnantibus affectus soporosos produci, reſtantur habitus pituitosus, ætas senilis , aut puerilis, regio & tempeſtas frigida, & humida, conſueta per os & nares pituitosæ excretionis ſuppreſſio, & quod æger ante invasionem, capitis gravitate, oculorum obtenebratione, & totius corporis Segnitie affectus fuerit, quodque non raro in ipſo morbo pituita per os & nares effluat, aut in gulam deſluens, ab ægro frequenter deglutiatur.

A Sanguine vero ſoporofum affectum generari ſignificant, Plethora diſpositio, rubor faciei & capitis dolor affectum præcedens.

Sympathicum affectum & à vaporibus ad cerebrum elevatis oriundum oſtendunt, primo absentia eorum ſignorum quæ idio-pathicum affectum ſignificant. Secundo ſigna indicantia peculiarem affectum partium, à quibus vapores ad cerebrum transmittuntur.

Dixta in horum affectuum principio tenuiſſima eſt imperanda. Paroxysmo fi-

nito, ad præcavendam recidivam, ab usu
potūs generosioris cuiusvis sibi temperet,
vescatur jūsculis avenaceis, hordeaceis, ut
& ex pullis gallinaceis confectis, & quan-
doque etiam (præcipue inter purgandum)
carne pallorum agnorum, ac id genus ci-
borum.

Primo igitur Medicus ad affectum ali-
quem soporosum vocatus, ægrum con-
festim à gravi illo somno excitare conabi-
tur omnibus sensibus objecta vehementiora
offerendo. Atque adeo oculi radiis solari-
bus & luci splendidæ objiciendi. Aures
clamoribus, strepitu, & sonitu, concurrien-
dæ & in primis æger proprio nomine mag-
na voce sæpe appellendus est. Naribus
acria objicienda, in os & palatum itidem
acria injicienda. Tactus frictionibus, vel-
licationibus pilorum evulsionibus, ligaturis,
digitorum complicationibus, & aliis hu-
jusmodi irritandus.

Statim venæ sectio instituatur si vires
ferant. vires autem non actionum anima-
lium ablatione æstimandæ sunt, sed quales
ante morbi invasionem fuerant. mittatur
sanguis è brachio quam primum, ac postea
ex venis jugularibus. Deinde vomitori-
um seq. propinetur statim.

R Vini B. ʒiſſ, vel ʒij. Aq. Cordui B. ʒj, Sp. de Baccis Juniperi gutt ij, misc. f. potio emetica.

Clysteres acres injiciantur duo vel tres in eadem die.

R Decocli carminat (cum baccis lauri & Juniperi) ʒx. Electuarii e baccis lauri ʒj, vini B. ʒiij, Sacchar. Rub ʒiij, Ol Juniperi Chym. gut x, Misc. fiat Enema.

Si Clyster debito tempore non reddatur, glande alvus proritetur.

R Spec' Hier. Picr. ʒβ, Sal. Gemmae ʒj. Mellis q. s. Misc. f. Suppositoria.

Naribus admoveatur. Sp. Sal. Ammoniac.

Revellentia omnium generum in usum revocanda sunt, non solum frictiones & ligaturæ, sed etiam cucurbitulæ, dorso, scapulis, brachiis, & femoribus affixæ.

In Apoplexia non admoveantur cucurbitulæ posteriori thoracis parti, aut hypochondriis, ne contractis thoracis & abdominis muscularis respiratio magis impediatur.

Sum-

Summum remedium habentur cucurbitulæ capiti impositæ.

Applicetur emplastrum epispasticum cum euphorbio nuchæ.

Alii ex Antiquorum præscripto sartaginem carentem capiti admovent, ea distantiâ, ut pilos, non cutim possit combure.

R Aqu. Rutæ, melissæ, ceras. nig. an. 3ij.

Pæon. Comp. Syr. Pæon. Comp. an. 3ij,
Tinct. Castor 3j, Sp. Sal. Ammoniac. 3j,
Misc. f. Fulap capiat Cocbl. iij, vel v,
sepe.

Denique in horum affectuum generali curatione diligenter advertendum est, in iis qui fiunt à Sanguine, minus calefacientia Medicamenta esse adhibenda, at phlebotomiam largiori manu celebrandam postea venam frontis aperiendam tum etiam phlegmagogis purgantibus Cholagogæ esse admisenda.

Si cerebrum valde refrigeratum est, post universales Vacuationes, æger uti poterit tabellis in sequentem modum compo-
tis.

R Ambræ griseæ 3j, olei destill. Sem. An-
nisi, Cinnamomi, nuchi moschat. an.

gutt

gutt ijij , olei Caryophyll. gutt j , Sacchar. in ag. florum aurantior. Solut. ziv , f. Tabell.e, cap. 3j . vel ij , mane.

Commendatur etiam & apud multos in usu est hic pulvis.

R Succini albi $\text{z}\beta$. pulv. Diarrhod ab batu zij , rad. Paeon. $\text{zij}\beta$, fiat pulv. de quo capiat zj , in aqua convenient. ante novilunium.

Utile quoque est nucem moschatam saepe ore detinere & masticare, tum etiam odoramenta saepe naribus admovenda sunt, & imprimis balsama Apoplectica. Aromata incibis usurpentur, post pastus pulv. digestivus seq.

R Sem. Coriand. Fænicul. d. caruⁱ an. gr. xv, Succini albi zj , flaved. Citri flor. Anthos an. $\text{zij}\beta$, nuciⁱ Moschat $\text{z}\beta$, Sacchar. albiss. zijij , m. f. Pulv. gross. capiat Cochl. ff. post pastus.

Si à Sanguinis copia affectus soporosus metuitur, illius in primis quantitas immi- nuenda est, dandaque sedulo opera, ut hæmorrhoides profluant, quo nihil utilius esse potest.

Purgatoines etiam instituendæ sunt ad præcavendam recidivam.

R Pil. de Succino Coch. min. an. 3ij, Ca-
storei odoratiss. gr. vj. Ol. Succini q. s.
Misc. f. Pil. N° xij, speciebus dianthus
condiendæ, Capiat vj. prodosí degluti-
endo duas sub medium noctem, & qua-
tuor postero mane, reliquias vero ca-
piat similiter post. triduanam quietem.
Vel,

R Pil. è Succino 3j, Resin, Falap. gr. vj,
Tartar. Vitriol gr. viij, Sp. Lavend.
gutt viij, Elix. propriet. q. s. f. Pil.
iv, vel v, capiat mane.

Post purgationem capiat seq.

R Conserv. flor. Paeon. mar. & Rorifma-
rini an. 3j, Cort. Citri cond. 3vj, Spec.
Diambrae, dianthus an. 3j, Castor. pulv.
3ij, Sp. Lavend. Comp. 3f, cum Syr.
Garryophyll. & Paeoniae Comp. q. s. con-
ficiatur Electuarium, de quo capiat
quantum nuci castaneæ equiponderat
mane atque sero dietim. superbibendo
Cochl. iv. Falap. seq.

R Aq.

R Aq. Ceras. nig. Rutæ, Pulegii, an.
3iij, Pæon Comp. Antiepilept. Lang.
an. 3j, Syr. è floribus Pæon. m. 3j.
Misc. Vel,

R Pulv. è gutteta 3iij, Castor 3β, Syr.
flor. Pæon. Q. S. Misc. f. Pil. XL,
quarum sumat iv. quaque nocte sub in
gressum lecti, superbibendo 3ulap.
seq. 3j.

R Aq. flor. Pæon. ceras. nig. Rutæ,
Pulegii, an. 3ij, Pæon. Comp. Brion.
Compos. Tinct. Castor, an. 3j, Syr. Pæon.
m. 3iij. Misc.

R Pulv. Succini 3j, Inſpergatur 4ta.
Pars capill. quaque nocte hora ſomni.

C A P. III.

De Angina.

Anginæ nomen ingenere Sumptum, omnem faucium & gutturis affectionem significat, qua respiratio & deglutitio impediuntur, nullo existente in pulmone aut thorace vitio, eaque duplex est, legitima, & spuria.

Legitima fit ab inflammatione. Spuria angina febris est expers, & duplex iterum statuitur. Prima & communissima est quæ ab humore pituitoso producitur, in fauces, & partes laryngi vicinas delabente, altera vero fit à luxatione vertebrarum cervicis, quâ gulæ gutturisque introitus premitur, & coangustatur.

Legitima angina dividitur intres species. 1. Vocatur Cynanche, 2. Synanche, 3. Parasynanche.

Differentiæ vero propriis etiam signis distingui possunt. in Synanche enim minor est respirandi difficultas, deglutiendi vero maxima, ut liquida vix transire possunt, sed potus fere per nares rejiciatur.

In **Parasynanche** minor est respirationis difficultas immò perexigua, cùm musculo-rum faucium externorum inflamatio, pa-rùm respirationi officiat, dolor etiam & rubor foris in cervice percipitur, cùm in-flamatio partes externas occupet.

In **Cynanche** maxima est respirationis læsio, ita ut aegri strangulari videantur, & paucis etiam horis aliquando strangu-lentur.

Anginæ curatio iisdem indicationibus perficitur, quæ in omnium inflammationum curationibus observari consueverunt. Sic que humor ad partem confluens revellen-dus & repellendus est, qui jam flaxit de-rivandus & resolvendus, quod si resolvi nequeat conquoquendus & suppurandus: quæ omnia sequentibus præsidiis perfici poterunt.

Primò victus ratio instituetur tenuissi-ma, refrigerans, & humectans, ex cremore hordei, jusculis pullorum, aut caponum, herbis refrigerantibus alteratis, & aliis hu-jusmodi.

Cùm autem angina sit morbus acutissi-mus, & uno interdum die hominem de medio tollat, magna remedia summa cura & diligentia usurpanda sunt. Ideo qua-canque diei horâ vocetur in medicus, san-guinem statim detrahatur ad itj. itj. itj.

C quantū

quantum vires ferre poterunt, in hoc enim remedio, præcipua salutis spes constituenta est; non tamen una vice magna illa sanguinis copia detrahenda est, sed partite & per aliqua intervalla, tertiam nimirum aut quartam quaque horam, hæc autem sanguinis missio, tantopere est necessaria in hoc affectu, ut à nullo contra indicante retardari debeat. Sic fluentibus mensibus, aut Lochiis, & in quoconque graviditatis tempore, sanguis magnâ copiâ detrahen-dus.

Dum iteratur phlebotomia, eadem die aliæ revulsiones fiant per cucurbitulas tum siccas, tum scarificatas, scapulis & lumbis admotas, frictiones partium extre-marum, & ligaturas dolorificas, vel applicetur emplastrum epispasticum am-plum & forte posteriori cervici.

Detracto sufficienter sanguine, ad pur-gationem veniendum est quæ sequenti die usurpanda, potio autem purgans ex blandi-oribus esse debet.

Frequentibus clysteribus alvus subdu-cenda est.

Revulsionibus sufficienter ac diligenter administratis, ad derivantia veniendum est, quæ humorem parti impactum evacuant, ac primum ranularum seu venarum sub lingua apertio commendatur, ad deriva-tionem

tionem etiam plurimum consert cucurbitu-
la sub mento scarificata.

Dum prædicta remedia usurpantur, to-
picis remediis inflamatio gutturis & fau-
cium oppugnanda est, eaque varianda,
juxta varietatem temporum, ut in aliis in-
flammationibus, sicque in principio conveni-
unt repellentia, ad gargarismatis formam
redacta.

R Aquar, Plantaginis, Solani, Caprifol.
Succi granat. an. 3ij, Diamor. 3ij, Sal.
Prunellæ 3j, f. gargarisma. Vel,

R Aq. Ros. Rub. & plantag. an. 3iv,
Millis rosat. colat. & Syr. Moror. an.
3vj, Alumin crud. pulv. 3j, Misc. fiat
gargarism. Vel.

Tangantur partes inflamatæ melle rosa-
ceo, Sp. Vitriol. vel Sp. Sulphuris ad sum-
mum acorem permixto mox gargarisma
sequens usurpetur.

R Aq. Plantaginis, Ros, rub. Sperm. Ra-
narum an. 3iv, album. ovorum in a-
quam agitando redact. N° 3ij, Sacchar.
Crystall. 3ij, Misc. f. Gargarisma.

De Gargarismatis hoc notandum, ea suspecta esse posse, quia gargarizando, partes inflamatæ commoventur, quæ quiete indigent, sed hoc incommodum vitari potest, si^r gargarismata ore detineantur, resupino corpore, citra ullam agitationem, ut partem affectam contingant.

Dum Gargarismata repellentia usurpan-
tur, laxantia & resolventia linimenta ex-
teriorius cervici admovenda.

R Olei Chamomil. Liliorum & amygdala-
larum dulcium an. 3j, Axungiae galli-
ne & butyri. recentis an. 3iij, Croci 3j,
F. linimentum cervici admovendum
cum lana succida.

Transacto morbi principio, eoque ad
augmentum & statum progrediente, in
gargarismatis digerantia & resolventia re-
pellentibus admiscenda sunt, quod secun-
do statim die facienda.

R Fol. Hyssopi & Plantaginis an. Mj.
Liquiritiae rafæ & passular. mundata-
tarum an. 3j, Caricarum ping. N° xij,
Rosar. rub. & bordei integri an. Pj. f.
decoctio ad 11j, in colatura dissolve mel-
lis Rosac. & Syr. violacei an. 3j. f.
gargarismi.

Exterius

Exterius majus resolventia admovenda sunt, addito etiam nido hirundinum.

R Nidum hirundinum N° j. fol. malv. violar. an. Mj. Rad. althææ & lilio- rum an. 3j, ficuum ping. par. iij. Flor. chammom. & meliloti, an. P. j. coquantur & contundantur deinde adde fari- nae hordei, Sem. lini, & fænugr. an. 3ij, Croci 3j, Butyri recentis 3j, Olei Chamomill & Amygdalarum dulcium, an. q. s. f. Cataplasma anteriori collis parti admovendum.

Si tumor discuti nequeat & ad suppura- tionem vergat, quod plerumque quarto vel quinto die solet accidere, ea adjuva- bitur cataplasmate prædicto, aliisque emollientibus, & suppurantibus, simulque inote detinenda, quæ dolori leniendo supra proposuimus. Vel,

R Liquirit. ras. & passularum mund, an. 3j. Caricarum ping. N° vj, Sem. Althææ & Cydoniorum an. 3ij, Flor. Chamomel. P. j. Coquantur in hydro- melite, incolatura dissolve sapæ 3ij, siac gargarisma.

Utile etiam est medullam **cassiae** extra-
ctam ore detinere, ut paulatim liquefcens
in gulam descendat, lenit enim, resolvit,
& maturat.

Rx *Fung. Sambuci.* ʒj, *Coq.* in decocto
pectorali. ʒiij, *adde lap. Prunell.* ʒj,
Vini canarini ʒij, *edulcor. Syr. de Ru-*
bo ideo, capiat ʒiij. ter in die.

Si tumor tandem suppuratus fuerit, quod ex Symptomatum remissione cognoscitur, nec tamen is sponte rumpatur, æger, aut aliquis ministrorum digitis in fauces immisso abfessum rumbere conetur: quod si fieri non possit, ægri oss per speculum oris valde aperiatur, & ubi apparuerit tumor, Scalpello incurvo, quod bistorion vocant inciduntur, rupta vomicâ æger caput inclinet, ne pus in pulmones irrumpat postmodum ulcus decocto hordei cum melle rosaceo detergendum: detersum aqua aluminosa exsiccandum, & ad cicatricem perducendum.

Fit autem interdum ut defervente inflammatione, tumor neque resolvatur nec ~~sup-~~
puretur, sed duritatem contrahat, quo in casu, cataplasmatis emollientibus & resolventibus curatio perficienda est.

Rx *Rad.*

B Rad. *Althææ*, *Bryonieæ*, & *cucumer.*
agrest. an. 3j, *fol. malvæ*, *parietarieæ*,
origani, & *centaurei minoris* an. m. j.
caricar. ping. *par. vj.* Sem: *lini* &
fænugr. an. 3j, *coquantur*, *pistentur*,
& *per setaceum trajiciantur*, *deinde*
adde pulv. hirund. *Combustarum*, &
stercoris canis ossa rodentis an. 3jj,
Sulphuris vivi 3j, *Butyri recentis*, &
axungiaæ anatis, an 3j, *Olei anethini* 3j,
fiat Cataplasma.

C A P. IV.

De Asthmate.

Licet Asthma interdum generice & lata
significatione usurpatum omnem res-
pirandi difficultatem complectatur, in spe-
cie tamen eam imprimis significat, quæ
à pulmonum infarctu, & bronchiorum il-
lii obstructione exoritur, quæ ex se &
ratione propriæ essentiæ febre carere solet,
licet interdum febris ei adjungi valeat. &
iterum in tres alias species subdividitur,
quarum una *Dyspnœa* nominatur, secunda
idem asthmatis nomen retinet, tertia vero
Orthopnœa nuncupatur.

Dyspnœa

Dyspnoea est difficilis respiratio, in qua crebior densiorque fit spiritus tractio, ex infarctu pulmonum oriunda, hæc Asthmate & Orthopnœa minor, & à minori materiae obstruentis copia oriunda, & magis ipsam pulmonis substantiam obstruit quam bronchia, unde stertoris carentia, quæ fit ab huinoris in bronchiis pulmonis contenti commotione & allitione cum aere per ea continuo oberrante.

Asthma est magna & frequens respiratio, in qua Diaphragma, musculi intercostales, tum etiam abdominis, violenter inoventur cum stertore & sibilo conjuncta.

Orthopnœa vero est maxima spirandi difficultas, in qua ægrotantes non nisi sedentes, & erecta cervicc respirare possunt.

Asthmatis curatio duplex instituitur, una in Paroxysmo, altera extra paroxysmum, in paroxysmo statim vena secunda est. Præmisso clystere, si sanguis mediocriter abundare videatur, & ægrotans situ corporis erecto in loco apertiori & modice perflato à fumis, & adstantium halitibus libero collocandus est, & vestimenta, & alia quæque thoracem operientia aut succingentia laxanda sunt.

Post venæ sectionem vel etiam eā omisā si non videatur idonea, purgans Phlegmogogum erit exhibendum.

Vomitoria verò licet a nonnullis improbentur, in hoc affectu tamen convenientissima sunt, ut frequens experientia docuit, & non raro hoc solo remedio paroxysmus solutus est. Clysteres etiam acriores frequenter injici poterunt revulsionis gratiā, eorum tamen quantitas sit exigua, tum etiam frictiones in partibus inferioribus celebrandæ, iisdemque curbitulæ plures affigendæ, tum etiam cervici postmodum humores crassi liquandi & attenuandi, flatus ab iisdem humoribus excitati, resolvendi, atque discussiendi, in quem usum utiliter exhibentur seq.

R Gum. Ammoniac. & Bdellii in aceto scil. solut an 3i3, Castor. flor. sulph. an. 33, Milliped. pp. 3j. Sal. succini 3j, Elix. proprietat. 33, cum Oxymel. s. q. f. Pil. exiguae, Cap. 4. omni vesp. & mane. Superbibendo cochl. iij. Julapis seq.

R Ag. Rutæ, ceras. nig. Flor. Tiliæ an 3ij. Paeon. comp Brion. compos. Sp. Castor. an. 3j. Syr. de st. echade & caryophill. an. 3i3, misc. siat Julap.

R Empl.

R Empl. Nervin. 3*β*, Ol. succin. gutt iv,
Bals sulph. 3*β*, m. ext. super a/ut. &
pectoris applic.

R Empl. ceph. cum euphorbio q. s. f.
Empl. pro plantis pedum.

Interim expectorantia usurpanda sunt
quae crassiorem materiam per anacatharsin
educant.

R Decoc*ti* pectoral lib*ij*, cui add. spir.
Sal. Armon. 3*β*, Oxymel. scil. 3*β*,
Tinct. Castor. 5*j*, Aq. beder. terrest. 3*iiij*,
m. f. Pot. pectoral. cap. Cochl. vii, sing.
binis horis. Vel,

R Sem. Anisi subtiliss. pulveris. pulv.
glycyrrhiz. an. 3*iiij*, fl. Sulph. 3*β*, m.
& cum mellis opt. 3*iiij*, in aq. Cinnam.
bord. Cochl. iij, dissolut. f. Ele-
thuarium. cui adde Balsam. Sulp. gutt
xv, ol. anisi gutt x, capiat 5*j*, hora
quaque tertia vel quarta, superbibendo
Cochl. v, decoct. seq.

R Rad. Enule 3*iiij*, fol. Hederae terrestris,
m*ss*, coq. in decoct. pectoral. colat. lib*ij*,
add. vini canarini opt. 3*iiij*, Syr. capill.
Veneris 3*iiij*, m.

Exterius

Exterius etiam pectori admovenda sunt
ungenta & linimenta laxantia & discu-
tientia.

R Unq. fl. aurantior. & Pomari an. 3iiij,
Ol. nucis moschat, per expressionem 3ij,
Ol. è baccis Juniperi & anisi an. 55.m.
f. Linimentum quo inung. totum pect-
us mane & sero.

R Ung. Dialthae 3ij. Ol. Anis. gutt xxx,
f. ungentum.

Si Paroxysmus protrahatur vesicatori-
um applicetur posteriore parti cervicis.
Extra paroxysmum humoris fluxio impe-
dienda est, tum qui jam influxit & in pul-
mone continetur, incidendus, detergendus,
& expectorandus est. Ad fluxionis impe-
tum cohibendum eligatur imprimis aër pu-
rus & vitetur aër austrinus & pluviolus,
tum quoque nocturnus, & in somno & vi-
gilia modus adhibendus est.

Post venæ sectionem si quidem necessa-
ria fuerit, aut è omisâ, si minus utilis vi-
deatur, ad humoris purgationem venien-
dum est.

R Decoit.

R Decoct. amari cum tripla quantitate
Senae ʒiiijß, manne ʒß, m. f. porso
purgans. Capiat cum Regimene. Vel,

R Pil. Ruff. 3j, Spec. Hierae ʒß, Sal. ab-
sinth. ʒß, Aloes Rosat. Rhab. pulv. an.
3j, Elix. proprietat. q. s. f. Pil. x, &
3j, Capiat iv, hora somni.

Diebus à purgatione vacuis sumat seq.

R Sem. Anisi subtilis. pulv. 3ij, cum s. q.
Balsam, Lucatelli f. Pil. ex singulis
drachmis vj, capiat iij, manè, & hora
quintâ pomeridiana, superbibendo decoc.
amari sine purgantibus ʒiv, calide.

Notandum autem est purgantia in hoc
affectu esse iteranda, idque sub variis for-
mulis, ne uni eidemque remedio natura
assuefcat.

C A P. V.

De Astrictione alvi.

PER abstractionem alvi, non intelligimus omnimodam alvi suppressionem, qua nihil per inferiora dejicitur, qualis in ileo contingit, sed tantum pigram & tardam alvi dejectionem, qua fæces & cibi reliquiæ, raro nec pro assumptione ratiōne excernuntur.

Alvus astricta vapores ad caput mittit, catarrhos aliosque cerebri affectus producit, ventriculi coctionem, aliarumque partium actiones perturbat.

In curatione hujus affectus remedia sequentia usurpanda sunt.

B. Rad. Alth. & lilior. an. 3ij, fol.
Malvæ alth. Mercurial. violar. branc.
ursinæ an. - m. j. sem Lini fænugr. an.
3β, Sem. anisi 3iβ, Prunor. dulc. par.
iij. Flo. Chamæmel. & melilot. an.
P. j. Coquantur ad thiβ, in colatura dis-
solve olei Lilior. & sem. Lini. an. 3ij.
butiri recent. 3β, Catholic. duplicat. &

D *diaprum.*

*diaprun. simp. an. 3vj, fiat clyster in-
jiciendus quories opus fuerit.*

Adnitendum tamen aliis remediis al-
vum mollire, quandoquidem frequentiori
clysmatum usu natura segnior evadit, &
tandem assuescit nunquam alvum depo-
nere, nisi clysteribus irritata.

In hunc finem pruna dulcia vel poma
cocta cum Saccharo per horam ante pran-
dium erunt assumenda, vel in decocto pru-
norum mannæ 3j, dissolvatur.

Juscum sequens alvum certissime lax-
at, eamque diebus consequentibus laxio-
rem relinquit.

B *Fol. Betae & Mercurialis an. m. j, co-
quuntur in juscule communi capiat per
horam ante prandium.*

C A P. VI.

De Calculo renum, & dolore ne- phritico.

Dolor nephriticus ille nominatur, qui renes aut ureteres affigit.

Multiplex hujus doloris causa statuitur, frequentissima tamen est calculus, aut piquita crassa.

Minus vero frequentes causæ sunt grumi sanguinis ureteribus impacti, vel pus crassius à renibus, aut aliis partibus superioribus in ureteres deductum.

Signa calculi diagnostica.

Primum signum est dolor fixus & stabilis circa lumborum regionem, secundum urina cruenta, tertium urina tenuis aquosa & pauca circa initium paroxysmi, quam interdum suppressio integra consequitur, si ambo ureteres fuerint obstructi, quartum à renularum & lapillorum frequens excretio, quintum stupor cruris, sextum testis retractio, septimum nausea & vomitus.

Curatio doloris nephritici & calculi re-
nibus aut ureteribus inhærentis, perficitur
viarum dilatatione ac relaxatione, calcu-
lorum aut alterius materiæ dolorem effi-

cientis exclusione, causæ antecedentis re-
vulsione ac sublatione, & doloris ipsius
mitigatione, quibus indicationibus sequen-
tibus satisfiet remediis.

R Decoct. carminativ. pro clystere 3x,
Electuaris è baccis lauri, electuar. è
Succo Ros. an. 3ij, terebinth. venet.
vitel. ovis dissolut. 3vj, Ol. Hyperic. 3x,
m f. Enema.

Rejecto clystere aperiatur vena in bra-
chio.

Diligenter animadvertisendum purgans
Medicamentum non esse exhibendum pri-
usquam dolor fuerit aliquantulum re-
missus, attamen eo tempore vomitus po-
terit convenire.

R Salis Vitriol. 3ij, Sumatur in baustu
Liquoris possetici cum Regimine.

Per os exhibenda sunt quæ vias laxant
& dolorem leniunt.

R Vini alb. aq. Raphan. compos. an. 3iij,
Succi Limon. Cocbl. iij, Tartar. Vitriol.
3j, Ol. amygd. dulc. 3j, Syr. de Althea
3ij, pulv. nucis moschat. 3j, fiat bau-
stus capiat calide.

R Decoct.

R Decoct. pro Syr. de Althea, $\frac{3}{4}$ ij, grate edulc. Syr. de nymphaea & de Althea, add. vini alb. $\frac{3}{4}$ vj, cap. haustum larg. ad libitum tepidè.

Ac denique dolore nimium senviente ad narcotica confugiendum est.

R Aq. Parietarie. Saxifrag. Paralys. an. $\frac{3}{4}$ j. Laud. Londin. gr. j, Syr. è Meconio $\frac{3}{4}$ vj, m. f. haustus hora somni sumend. Vel,

R Pil. pacific. Math. $\frac{2}{3}$ ß, Terebintb. $\frac{3}{3}$ ß, f. P. N° iv, Capiat hora somni.

Quia verò magna crudorum humorum saburra, hunc affectum plerunque comitari solet, purgans aliquod Medicamentum exhibendum est.

R Caffiae cum toto $\frac{3}{3}$ ß, Coq. in f. q. Decoct. Senæ Gerion. Colat. $\frac{3}{4}$ ij, adde mannae Elect. $\frac{3}{4}$ j, Misc. fiat haustus, capiat cum Regimine. Vel,

R Mannæ opt. $\frac{3}{4}$ ij, Dissolv. in Aq. Lact. $\frac{3}{4}$ v, Colat. add. Crem. Tartari $\frac{2}{3}$ ij.

*Inungo opt. manu calidâ regionem Renum
& ureter. ung. de Althaea & Ol. Scorpion
macthisol.*

Sæpissime etiam usurpantur seq.

*R. Terebinth de Chio 3ij, Balsami Tolu-
san. 3ß, Cum Trochisc. Alkekeng. q. s.
f. Pil. Mediocres, Cap. iv, hora
somni.*

*R. Pulv. Ocul. cancer. milliped. an. 3ij,
Sem. Dauci pulv. Sal. Prunell. an. 3j,
f. Pulv. divid. in iv partes sumat unam
hora somni.*

Conferunt ad hujus affectus præcauti-
onem, aquæ minerales acidulæ, & vitrio-
latæ, & serum lactis per mensem inte-
grum, verno tempore usurpatum.

Sed in omnium diureticorum usu, hoc
perpetuò observandum, ea non esse fre-
quenter usurpanda, quia trahunt ad par-
tem affectam. Temperatur renum cali-
ditas immodica, lamina plumbea perfo-
rata supra regionem renum continuò ge-
statâ.

C A P. VII.

De Catarrho.

IN quantum ex sero Sanguinis materia Catarrho suppeditatur, quicquid ei pabulum detrahit, aut serum per renes præcipitat, vel per alvum derivat, vel per poros corporis disspellit, intentioni curativæ apprime satisfacit.

Quare cum Catarrhus primo urget, nihil magis ei supprimendo conducit, modo absque febre sit, quam ut sitim diutinime toleremus, tridui enim vel quatridui abstinentia à potu phares novi à Catarrho liberatos, cuius alia ratio non est, quam quod somite subducto, omnino exsiccatur, non aliter ac rivuli exarescunt ex pluvia-
rum penuria.

Modo autem febris aliqua sit suspicio, sive ex pulsu, urina, corporis inquietudine, & colore, evacuato prius corpore, mox sanguis detrahatur, & victu usque tenui alatur æger, cæteraque ex usu sint, quæ cura febris postulat, habito respectu semper ad fluxum seri concitatum.

Si vero propter seri abundantiam, vel salium in sanguine oborto fluore fusionem atque dissolutionem, **Catarrhus** adhuc pertinax atque molestus fuerit, in hoc casu, nihil præstantius quam ut præmissis **Catharticis** per alvum ducentibus, deinde exhibitis diureticis serum sanguinis per renes propellatur, quippe qui in omni **Catarrbo**, obteri in partes superiores metastasin, illud solito modo non secernunt.

Et si nihilominus fluxus perseveret, fontanellis in cervice, brachiis, aut femore apertis, vel vesicatoriis ibidem applicatis, pars seri evacuetur, & ab ore prævertatur, at quoniam hæc parce & lentis passibus operatos effectus producunt, si opus postulet, aut suffocationis periculum ex inundatione impendeat, præmissa denuo venælectione, ad sudores æger protinus componendus est, easque pro virium ratione semel aut bis in die provocet, qui humores serosæ per omnes corporis poros eliminando in fisco collocant.

Hactenus **Catarrhi** curationem respectu materiae è qua constat, & causa qua oritur breviter expedivimus, restat ut partium per quas transitus ejus fit, rationem pariter expendamus.

Cum itaque serum valde fluxile & tenuis sit, atque per vasa & ductus peculiares in glandulis circa os & fauces consitis ab arterioso sanguine secernatur, nulli dubium esse debet, illud quo limpidius & tenuis sit eo facilius & citius ductus iitos pervasurum esse, quoque diuturnius vasa illa colatoria laxata fuerint, eo magis à praeterlabente sero ampliari.

Quapropter curationis ratio ad hæc duo præcipue respicit, tum ut serum sanguinis incrassetur, tum ut laxa glandularum vasa debito modo constringantur, non neglectis interim quæ debitum calorem circa colli partes conservando, liberum sanguinis circuitum in glandulis restituunt.

Pro seri abundantia capiat æger Cathartic. seq.

R Decoct. Sennæ Gereon. 3iv. Syr. de Sp. cerv. 3vj, Sp. Sulph. gutt. v, Aq. mirabilis 3j, Misc. f. potio, capiat mane hora somni post Cathars. cap. Pil. seq.

R Mass. Pilular. de styrace gr. viij, Suc- ci liquir. 3fl, f. Pil. N° ij, Vel.

R Pil

R Pil. de *Cynogloss.* gr. xvij, f. Pil. N° ij, *Sumat unam horam somni,* & alteram media nocte, si non ante dormiv.

Repetatur Cathartic. *tertia* *quaque* *die*, *per* *tres* *vites*. *Diebus* à *purgatione* *vacuis* *capiat* *seq.*

R Conserv. *Ros.* *R.* *Vitriol.* 3iv, *Electuar.* *de Sassafr.* 3j, *Olibani pulv.* 3j, *Syr.* *de Meconio* q. s. *f.* *Electuar.* *capiat* *quantitatem* *nucis* *moschat.* *mane* & *bora* *qua*ta. *pomeridiana.* *Superbibendo* 3ij, *decoct.* *seq.*

R *Decoct.* *Pectoral.* (*adde* *inter* *coquend.* *Balsam.* *Tolutan.* 3ij, *fol.* *bederae* *terres,* *mſiſ.*) *thiſſ*, *Colatur.* *add.* *Syr.* *de Meconio* 3ij. *Sp.* *Carui* 3j, *Miſc.* *Vel,*

R *Aq.* *Calcis* *thiſſiv.* *Ligni Sassafr.* *Rasp.* *thiſſ*, *urarum* *pass.* 3ij, *M.* *stent* *in* *infusione* *per* *tres* *dies,* *f.* *Tinctura,* *capiat* *Colatur.* *thiſſ*, *mane,* *per* *septiman.* *Vel,*

R *Hordei*

R Hordei mundat. ʒij, Passul. exacinatar.
 ʒj. Liquir. Raf. ʒij, Coq. in Aq. fon-
 tan. q. s. ad ʒiſſ, Coſatur. add. Sac-
 char. Cand. q. s. f. Ptifana, pro potu
 ordinario.

R Aloes Ros. ʒiſſ, Succi liquirit. gr. vij,
 Maff. Pil. è styrac. & Cynogloſſ. an.
 gr. iij, Misc. f. Pil. N° iij, Capiat
 hora ſomni.

Diuretica & diaphoretica etiam uſur-
 panda ſunt.

Denique ſi malum hoc penitus evitare
 quis velit, ad præcautionem hujus affect-
 us nihil erit utilius, quam ut uestibus op-
 time ab extero frigore munitus, transpi-
 rationem debitam ſedulo promoveat, &
 (ſi res ita exigat) in regiones calidas &
 ſiccias ſe conferat.

C A P. VIII.

De Cephalalgia.

Cephalalgiae nomen pro omni dolore capitis generaliter usurpatur, sed in specie & magis stricte, recentem capitis dolorem significat ; cephalæa vero in veteratum, & hemicrania eum qui dimidiā tantum capitis partem occupat, sunt & aliæ doloris capitis differentiæ, quibus dividitur in internum & externum, sympathicum, & idiopathicum, & ex his deuò aliis pungitivus, alias tensivus, alias gravativus, alias pulsatorius.

Dolor capitis internus in meningibus locum habet, qui profundus est, & ad radices oculorum pertingit, externus vero in pericrania situs, pilorum radices inverti non finit, & ad capitis comprehensionem exacerbatur.

Idiopathicus dolor stabilis est & permanens, nec aliarum partium sequitur affectus. Sympathicus vero ab alterius partis affectu dependet, quænam vero sit illa pars quæ dolorem capiti communicet, ex cujusque partis affectæ propriis indiciis facile innotescet.

Capitis

Capitis dolor tum à frigida causa tum à calida dependet, ad utriusque igitur ablationem curatio dirigenda eit.

Ad prioris curationem materia pituitosa primum evacuanda est seq.

R Pil. de Succino 3ij, Coch. min. 3ij, Tartari Vitriol. 3j, Bals. Peruv. q. s. m. f. Pil. xij, capiat vj, Semel in Septimana.

Thermæ Sulphureæ ac bituminosæ in hoc casu efficassimæ sunt tum balneo tum lotione capitis.

Utilia etiam sunt sternutatoria.

Plurimum etiam conserunt in dolore in veterato decocta sudorifica.

R Rad. Sarsaparillæ rasuræ ligni guaiaci an. 3ij, infundantur per 24. Horas in tib. Aq. fontis, supra cineres calidos, bulliant lento igne, ad mediæ partis consumptiōnem, addendo coriandri & liquor. vel Sacchar. & Cinamomi quantum satis ad saporis gratiam, coactura servetur in vase vitreo, de qua capiat tib, Calide manè ad xv, xx, vel xxx. dies, corpus tegendo plus solito, ut excentur sudores.

In usu decocti sudorifici hoc perpetuo observandum, ut semel in septimana purgans aliquod medicamentum propinetur.

Ab ipso etiam curationis initio, specifica remedia usurpari possunt, quale est hoc epithema.

Pulv. Zedoar. 3j, Aq. Betonic. verben.

Sambuc. an 3j, Misc. applicetur calidè parti dolenti cum pannis scarlatinis.

Inter specifica doloris capitis, à quacumque causa oriatur, principem locum obtinet verbena cuius. Aq. destillata & capiti admovetur, & intus assumitur ad 3iv, cum spiritus salis gutt 4v. imò vero ipsa verbenā viridis de collo tantum suspensa, duos ægros sanavit apud Forestum, cum multa remedia frustra usurpata fuissent.

Si à causa calida, dolor capitis dependet, præmisso clystere, phlebotomia celebranda est, major tamen sanguinis copia educenda est cum dolor sit à sanguine, minor bile redundante.

Deinde medicamentum, purgans bilem exhibendum est, non solum quando bilis causæ principalis rationem optinet, sed etiam quando sanguis luxuriat, cuius portio tenuior facilè in bilem vertitur. si unicā

eva-

evacuatione materia peccans sufficienter educta non videatur, repetenda erit purgatio per debita intervalla.

Toto morbi decursu, si alvus non sit fluida, Clysteres emollientes, refrigerantes, & leniter purgantes, alternis diebus erunt injiciendi.

In dolore capitis, qui per febres continuas affligit, pulmo verecinus ex recente rhactato animali extractus, & calidè admotus, dolorem potenter demulcer. Vel,

*R Sem. Papaver. alb. 3ij, Croci 3j,
Et Camph. 3j, Et cum s. q. ung. popu-
l. fiat ung. extend. super alutam
front. applicand.*

Tum etiam derivatio rectè & utiliter celebratur post generales evacuationes, sectâ venâ frontis, aut admotis hirudinibus, & vesicatoriis cervici applicitis.

Dum hæc fiunt tota humorum massa erit temperanda Julepis, emulsionibus, & jusculis.

Si denique dolor valde urgeat, ad narcotica veniendum est, tam externa, quam interna.

In omni dolore capitis, à quacunque causa fiat, si aliis remedii non cesserit, & doloris atrocitas ad extrema consugere

E 2 cogat,

cogat, vesicatorium toti capiti admotum, deraſo cappillitio, curationem absolvere poterit.

C A P. IX.

De Cholera morbo.

MAlum ipsum facile cognoscitur, ad sunt enim vomitus enormes, ac pravorum humorum cum maxima difficultate & angustia per alvum dejectio, ventris ac intestinorum dolor vehemens, inflatio & distentio, cardialgia, sitis, pulsus celer, ac frequens, cum æstu & anxietate, non raro etiam parvus & inæqualis, insuper & nausea molestissima, sudor interdum diaphoreticus, crurum & brachiorum contractura, animi deliquium, partium extremarum frigiditas, cum aliis consimilis notæ Symptomatis, quæ astantes magnopere perterrefaciunt, atque etiam angusto viginti quatuor horarum spatio, ægrum interimant.

Curatur seq. remedii.

Pullus tenerior in tribus circiter aq. fontan. congiis elixatur, adeo ut carnis saporem vix perceptibilem liquor referat, hujus decocti (vel defectu ejus, liquoris possetici)

possetici) capaciōres aliquot cyathos æger tepidē exhaustire jubetur, eodemque tempore, bona ejusdem quantitas, pluribus enematis successive injiciendis inservit, donec quā per superiora, quā per inferiora, tandem omne juscum absumptum ac denuo rejectum fuerit. Ita ventriculo insigni liquoris quantitate saepius onerato, atque ut sic dicam subverso, ac reiterata enematum injectione, humores acres vel foras elimenantur, vel retusā acrimoniā, ad debitam temperiem revocantur, exantlato hoc eluvionis penso, quod tres vel quatuor horas sibi vindicat, medicamentum aliquod paregoricum curationi coronidem imponit mihi hoc crebro in usu est.

R. Aq. Para'yseos 3j, Mirab 3ij, Laudani Liquidi gunt xvij, m.

At vero diligenter animadvertisendum, quod si non accesserit medicus, nisi postquam æger vomitu ac dejectionibus, ad horas aliquam multas continuatis puta 10, vel 12 fuerit exhaustus, & jam frigescant extrema membrorum, hoc inquam casu, omissis aliis quibuscunque auxiliis, recto cursu ad sacrum hujus morbi anchoram laudanum intelligo confugiendum, quod

non tantum exhibendum est urgentibus Symptomatis, sed etiam cessantibus vomitu ac diarrhæa, mane & sero quotidie repetendum, donec pristinas vires æger, ac sanitatem tandem receperit.

C A P. X.

De Colico dolore.

Colicus dolor nomen desumit à parte affecta, quæ est colon intestinum. Causæ colici doloris sunt materiae excrementitiae, quæcunque solutionem continui distendendo, pungendo, aut erodendo, efficere possunt, eæque flatu vel humores.

Est colicæ biliosæ species, quæ in paralysin degenerat, veteribus parum nota, quæ fit ab humore bilioso.

Dantur & aliæ colici doloris causæ, sed minus frequentes, nimirum calculi in intestinis geniti, & lumbrici glomerati, intestina obstruentes, compresio intestinorum à tumoribus vicinarum partium, vel angustia ab inflamatione, aliisque tumoribus intestinorum. Omnia denique corpora dura intestina obstruendo vel distendendo colicum dolorem efficere valent.

Si à flatibus colicus dolor oriatur, dolor tensivus aderit, & quædam ventris inflatio, ægri flatum multitudinem & ventris rugitum percipiunt.

Si colicus dolor ab humore acri & bilioso oriatur, ille acerbissimus est, vellicans, & pungitivus, ætius adest, sitis, & plerumque febris.

* Si dolor fiat à pituita, non adeo vehe-
mens est, nisi flatum habet conjunctum,
qui ex iis locis in quibus continetur ne-
queat erumpere, tunc enim gravissimi do-
lores fiunt. Dolores reliquarum partium
in imo ventre contentarum à colico dolore
propriis signis facile distinguuntur, excepto
dolore nephritico, cuius signa, cum doloris
colici signis tantam habent affinitatem, ut
medicos non raro etiam peritissimos in eo-
rum distinctione errare contingat, sequen-
tibus tamen signis hi duo affectus satis di-
lucidè invicem distinguui possunt, si accurate
examinentur.

Primò dolor nephriticus fixus in rene
est, & ab eo ad testem exporrigitur, se-
cundum longitudinem ureteris, colicus ve-
ro, vagus est, & cinguli inflat, medium
ventrem afflit. Secundò, à pastu colicu-
s dolor augetur, ob compressionem in-
testini, nephriticus vero neutquam au-
getur, sed potius immittitur.

Tertio;

Tertio, in colico dolore, ab excretionibus per alvum & per vomitum, majus levamen emergit, quam in nephriticō.

Quarto, in dolore nephriticō, urina primum clara, & tenuis, & transcolata, postea aliquid subsidet, & tandem arenulæ aut capilli excernuntur, at in colicis urinæ ab initio crassiores existunt.

Curatio hujus affectus pro varietate causarum varianda est.

Ac primum flatulentæ & pituitosæ, eadem curatio adhibenda est, quæ incipit à clystere emolliente, cui postmodum succedit carminans & discutiens, qui reiterandus est eadem die, bis, ter, quater, donec dolor dispreat, si tamen uno aut altero clystere alvus non deponat, ut interdum contingit, acri suppositorio sollicitanda est, in uno autem prædictorum clysterum, utiliter adduntur aq. Benedictæ ʒ:iv, vel colocynthidis ʒ:ij, vel iiij.

Si clysteres dolores non solvant iis pertinaciter insistendum non est, sed satius est levi aliquo medicamento uti, observatum est cum æger quidam triginta clysteres sine fructu accepisset, alium medicum mannae ʒ:iiij, cum ol. amygdol. dulc. ʒ:ij, iugulo gallinæ pingui exhibuisse, & ægrum a dolore liberasse indolore tamen qui fit à pituita crassa, fortiora medicamenta exhibenda.

R. De-

R Decoct Commun. pro Clystere 3x, Mel-lis mercur. 3j, pulp. cassiae 3j, Syr. viol. 3iv, misc. f. enema emoll.

R Fol. Mercurial. Althææ, parietarie, an, mj. flor. Chamomel. p.j. Sem carui, cumini, & baccarum lauri an. 3j, coq. in Posseto claro, colaturæ 3xij, add. mellis mercurialis 3iij, Sp. Hieræ 3ij, Misc. f. Enem. carminativ.

Si clyster debito tempore non reddatur, glande alvus proritetur.

R Pulv. Hieræ pieræ Gal. 3ij, pulpæ colocynthidos, agaric. alb. an. 3f, dia-grydii 3j, Sal. gem. 3ij, f. Supposi-toria.

Si doloris atrocitas urgeat, iniciatur ene-ma seq post evacuationem, per enemata suprà præscripta.

R Vini Hispan. 3x, Ol. lini 3iv, Sacchar. Rub. 3iij, Misc.

Rejecto clystinate capiat seq.

R Aq.

R *Aq. Steph. Diacodii, an. 3j, Ol. Amygd. dulc. 3iij, Misc.*

Postea vero fomenta, iunctiones, balnea, emplastrá, aliaque remedia convenient, pro toto abdомine.

R *Rad. Althæe, flor. cham. ros. rub. summit. absinth. an. m.j, coq. in aq. commun. Et cham. emel. ad 11j, in fine addendo vini Rhen. opt. aq. Res. Et acet. an. parum. fiat fatus.*

Post forum, fiat illitus ex ol. Rutaceo & anethino mixtis cum aq. vitæ, quibus aliquid addatur ol. Salviæ, aut cariophyll. chymicè extracti.

Post inunctionem admoveatur empl. de baccis Lauri, vel ejus loco cataplasma ex melle & semine cumini.

Si affectus sit diuturnior, decocto guaiaci per multos dies continuato, feliciter curari poterit, purgando per intervalla, & Clysteres frequenter injiciendo.

Mitigato aliquantulum dolore, expressio Rhei in aq. cichorei, cum Syrupo rosa-CEO exhibenda erit, & frequenter impetenda, donec tota humorum saburra eyacuata fuerit.

Si purgatio ita benignior, morbo eradicando non sufficiat, confugiendum est ad mercurium dulc. qui aliquoties exhibitus cum purgantibus, curationem absolvit.

Postea utiliter usurpantur aquæ acidulæ, & vitriolatae.

Sæviente dolore ad balneum, & laudanum confugiendum est, cui aliquando purgantia misceri poterunt, sed majori dosi, quia eorum vis redunditur à laudano.

Phlebotomia in hæc colici specie aliquando convenit, cum metus sit, ne caloris vehementiâ, sanguis incalescat, febrisque generetur.

Ad colici doloris qui in paralyxin degenerat curationem, alvo variis clysteribus soluâ, primisque viis cathartico apertis, demittatur æger in balneum tepidum ex decocto emollientium paratum, bis, ter quater, quinquies in die, ut acrimonia humoris temperetur, ac pori membranarum aperiantur, postero die, Cathartico accommodato humor ille purgetur, deinde repetatur balneum, idque alternis diebus faciendum si vires ægri ferre queant, donec expurgatis humoribus, & sedato dolore, æger in tuto sit.

ro infante colico dolore laborante, sequentia apprimè convenient.

R Mannæ 3ij, dissolv. in aq. laſt. alexiter. 3ij, colaturæ adde ol. amygd. dulc. 3iiij, Cap. di mid. mane, reliq. post 3. horas, si operatio non succedat.

R Pulv. de gutteta 3ß, Cap. è cochli Jurapisi sequentis, repet. bis in die post purgationem ad 6 dies.

R Aq. ceras. nig. 3iv, Aq. Rutæ 3j, Aq. Pæon. compos. 3ß, Sacchar. perlat. q. s. m.

C A P. V.

De Colica Biliofa.

JUvines ut plurimum temperamento calido ac biliofo praeditos, æstate preferenti adoritur, intestinorum dolor atrocissimus, & præ ceteris omnibus, quibuscum mortalium calamitosissimi committuntur, maximè intollerabilis, intestina nonnunquam quasi injectâ fascia constringit, nunc in punctum contractus, quasi terebello perforat, subinde remittitur dolor mox recrudescit.

Indicatio curativa primaria mihi hæc est, ut sc. evacuetur humor tam antecederet in venis, quam continens in visceribus conclusus, altera verò ab hac, ut anodynorum usu, & compescatur humorum eò tendentium impetus, & mitigetur immittissimus dolor.

Sanguinem itaque brachii venis, paulò liberalius educi (si nempe id fuerit hactenus intentatum) & post horas 3 vel 4 anodynū exhibegi curo. postero die Catharticū aliquod lenitivum praescribo, interposito die uno repetendum, ad tertiam etiam nonnunquam vicem, prout humoris

F reliquiæ,

reliquiae, plures mihi videntur aut pauciores. Observandum est autem, quod si malum hoc, sive fructibus horariis nimis avide ingestis, sive alii cibo ~~συστήνεται~~ originem suam debeat, ventriculus ante omnia eluendus est lacte cerevisiato affatim hausto, & per vomitum rejecto, quo exantlato anodynum propinandum.

At vero cum doloris vehementia & vomituritio, ob quam intestina ad inversionem quasi feruntur, Catharticorum operationi obsistant, intendendae sunt eorum vires, frustra enim mitius Catharticum exhibueris, nisi forte æger alvo sit facile solubili, quod diligenter inquirendum est. potio Cathartica lenitiva seq. aliis anteferenda.

R Tamarind. 3*β*, Fol. Sennæ 3*j*, Rhabarbar. 3*β*, infund. in s. q. aq. font. colaturæ 3*ij*, add. mannae 3*β* Syr. Ros. an. 3*j*, Misc. cap. cum Regimine.

Cum tamen sive ob ægri aversationem Medicamenti formæ liquidioris, sive vomituritionem, in ventriculo retineri vix queat, Pilulæ necessariæ in subsidium vocandæ, inter quas cochiæ mihi præcæteris semper placuere. Ubi vero tanta est sive ventriculi debilitas, sive etiam vomituritio,

ut

ut nec pilulae possint detineri, ibi remedium primò anodynū impero, & paucis horis elapsis, Catharticū, eo temporis spatio interjecto, ut Catharticū à narcoticō tanto distat intervallo, ut ab eo non vincatur & pereat, eas autem in ventriculo moras trahat, quae ad virtutem purgativam eidem communicandam sufficient, ut suamdem exerat operationem, cessante altero. Licet Catharticū modò id possit fieri, diu post anodynū rectissime propinatur, cum etiam ad horas duodecim ab hoc assumpto, alvus isti ægrius respondeat, atque non nisi operosius solvatur.

Anodynū mane & sero exhibendum quotidie, & spatio inter purgationes medio, & post singulas purgationes.

Cum evacuationes copiosiones non diu ante colicæ adventum fuerint institutæ, à paregoricis omnino incipiendum est.

Equitatio cæteris non proficientibus, curationem non nunquam absolvit.

Diæta tenuis est observanda.

Quandoquidem autem hic dolor præ cæteris quibusque, ex sua natura residuus est, omnis ei revertendi ansa, anodynō, bis quotidie ad aliquot dies exhibito, præscindenda est.

C A P. XII.

De Colica Hysterica.

Quæ habitu corporis laxo crudoque sunt mulieres, cum hoc malo præ cæteris conflictantur, quæque alio aliquo affectu hysterico jam pridem laboravere, aut (quod sæpe numero fieri solet) quæ à partu difficulti ac laborioso vix evasere. Regionem ventriculi, nonnunquam & paulo inferiorem, dolor haud mitior, quam in passione colica, Iliacave, primum obsidet, quem vomitiones sequuntur enormes, nunc viridis materiæ, nunc vero flavæ. His accedit, quod sæpe observavi, major ani- mi dejectio desperatioque quam in morbo alio quocunque. post diem unum alterum- ve, facilius dolor, qui post paucas septi- manas revertitur, nihil lenius sæviens, quam antequam solveretur paroxysmus. Iterum quandoque satis spectabilem comitem sibi adsciscit, intra dies pauculos e- vanescentem. Cessantibus jam Sympto- matis omnibus, ubi ægra sibi satis valere videatur, levissima animi commotio sive ab ira, sive à dolore ea fuerit excitata, dolorem serè revocat, quod etiam de ath- bulatione,

bulatione, & de alio exercitio quolibet præmature nimirum suscep^{to} dicendum est, cum ab hujusmodi causis, eleventur vapores in habitu corporis laxo atque imbecili. Hi vapores, vel Convulsiones hæ, ubi hanc illamve corporis regionem invaserint, pariunt Symptomata, ei quam invasere parti accomoda, ac proinde licet unum atque eundum morbum ubique facient, plerosque tamen, quibus miserit cruciantur, affabre simulant, quod vel ex hoc liquet affectu, qui cum partes colo adiacentes insederit, colicam biliosam ad amissim imitatur, nonnunquam renum alterum vehementissimo dolore afficit, unde vomitus immanis, atque etiam per ureteris ductum persæpe delatus, calculum simulat. Neque sane vel una aliqua pars corporis, ab hujus mali insultibus penitus eximitur, sive interna illa fuerit, sive externa.

Venæ sectio & repetitæ purgationes, quæ in colica biliosa incipiente apertissime indicantur, hic locum non habent, nisi in easu infra dicendo, sed eorum loco anodina usurpanda sunt, licet viridis ac pravus materiae vomitu rejectæ color, contrarium indicare videatur. Observandum est tamen eam quandoque sanguinis atque humorum copiam reperiri, quæ narcotici operationi.

operationi eō usque obſiftat, ut quamlibet ſæpiſſimē repetatur, orgaſmum tamen cohibere nequeat, niſi ſectā prius ægræ venā, aut alvo ſubductā quod in fæminis tempeſtamenti magis ſanguinei, atque viraginibus, mihi ſubiit notare ſi ita ſe rēs habeat, vel phlebotomiā, vel Catharſi, forte etiam utrāque anodyno, via aperienda eſt. Raro autem hoc contingit, neque tum iteranda ſunt hæc remedia.

Anodyna crebriūs parciūſve ingerenda, pro doloris recedentis ratione.

Cum vero hic morbus tam in hypochondriacis, quam hystericis, ſæpiſſime in icterico definere ſoleat, atque iisdem paſſibus, quibus hic ingreditur, iſte ſe proripiat, obſervandum occurrit, quod in hac icteri ſpecie curandā, Cathartica omnia, vel omnino omittenda, vel ſi adhibenda, Rhubarbaro ſolūm, vel leni quovis medicamento utendum. Si ieterus longas moras neceſtat, hoc remedio uti ſolço.

R. Rad. Rubiæ tinctorum, & curcum.e an. 3ij, Chelidon. majoris cum toto, & ſummitat. Centaurii minoris an. M. j. coq. in aequalibus partibus vini Rbenani & aq. fontan. ad ibij, Colaturā diſſolve. Syr. de quinque radicibus 3ij, Mſc. f. Apozema cap. tibſ. calidē mane & ſerò, uſque dum convaluerit. **CAP.**

C A P. XIII.

De Diarrhæa.

Diarrhæa est illa Species alvi fluxus, quâ humores excrementii, sine sanguine aut alimento, & sine exulceratione intestinorum excernuntur.

Est tamen Diarrhæa species, quæ colligativa nominatur, orta ex colligatione substantiæ corporis.

Si critica est Diarrhæa, fit cum bonis ægri rebus ac facili tolerantia, & inde morbi solutio, aut maxima illius imminutio consequitur.

Si vero Diarrhæa Symtomatica sit, magnum facit laborem ægrotanti, vires plurimum dejicit, & morbus cui supervenerit augetur, vel saltem in eodem statu perseverat. Quod ad curationem spectat, Diarrhæa Symptomatica, plerumque oritur ex pravis corruptisque humoribus, illius curatio itaque ab humoris peccantis eyacuatione auspicanda est.

B. Rhei

Rhei opt. 3j, Sal. Tartari gr. vi, Sem.

Coriandri contus. 3ij, infund. & coq. in s. q. Aqu. fontan. colatur. 3iiij, ad pulv. Rhabarb. Torrefact. 3j, Syr. è Cichoreo cum Rheo 3j, Misc. fiat baufus, sumat mane cum Regimine.

Vomitus etiam interdum convenire poterit, quia revellit & evacuat materiam morbificam.

Si sanguinis redundantis indicia fuerint, & robur virium, plebotomia initio celebranda est.

Corpore sufficiente evacuato tum medicamentis purgantibus, tum ipso alvi fluxu, astringentia & roborantia usurpanda erunt, tum per os assumenda, tum per clysterem injicienda, tum ventri admovenda.

Conf. Fracastor. gr. xxv, Pulv. è Chel. è Concr. Comp. gr. xvij, Syr. è mentha, misce fiat. Bolus, & repet. pro re nata.

R Aq. epidem. ʒij, Cinamomi hordeat. ʒiiij, Aq. ceras. nigr. ʒij, Laude Cydoniat. gutt. xv, Syr. de mentha q. s. m. cap. post primum bolum, Et horā somni.

R Aq. epidem. Cinamomi hordeat. an. ʒiiij, Aq. Menthæ ʒj, Ceras. nig. ʒv, Syr. De mentha q. s. Misc. Capiat Cochli. vi, post bolos.

R C. C. C. ʒij, nucis moscat. ʒiiij, Rad. Tormentillæ ʒij, Coq. in Aq. font. q. s. ad ʒiiij, Sub finem addendo mīcæ panis albiss. ʒj, Colaturæ add. Aq. Steph. ʒij, Edulc. Syrupo Cydonior. capiat pro potu ordinario. Vel,

R Confec. Fracastor. ʒij, Aq. Cinamomi, Et Aq. angel. simp. an. ʒv, fiat infus. Calida Et clausa ad Tincturæ extract. colaturæ adde Laud. Cydoniat. gutt. 50. Syr. e mentha q. s. m. sumat Coch. ij, qualibet nocte hora somni, Et etiam in die Cochli. j, post singulas sedes, Vel,

R Laud.

R Laud. Lond. gr. iiiij, Ag. Seph. Cinnamom. bordeat. an. 3j, Syr. Cidonior 3j, Misc. f. baustus, Cap. hora somni, repetatur circa horam tertiam matutin. repet. iterum circa horam octavam matutin.

R Fol. menthae, Comar. Absinth. an. m. iv, Zedoar. galang. cyper. calam. aromat. nucis mosc. Cinamem. acut. macer. an. 3j, Cubeb. Caryoph. an. 3ij, f. Saccul. ij, qui incoq. vin. claret. \mathfrak{C} aq. Ferrat. an. iiij, \mathfrak{C} calide in liquore. express. alternatim region. ventricul. applicentur.

R Conserv. absinth. vulg. 3j, Mitbrid. veteri. 3vj, Pulv. mastich. q. si f. empl. extend. super alutam pro regione ventricul. in margine extend. Empl. Paracels. q. s. Vel,

R Emp. stomach. 3ij, Ol. macis per express. 3ij, Ol. absinth chim. Ol. mastich. chim. an. gutt. ij, m. f. empl. stomacho applicand.

R Diacordis

R Diascordii 3vj, Thersac. Andromach.
3ij, Coq. in lact. vac. colatu-
ræ 3 viij pro enemate injiciantur,
Et rejecto repetatur per tres vi-
ces. Vel.

R Rad. Tormentillæ 3iij, Myrobal Citr.
3ij, Balaust. 3iij, fl. Ros. rub. m. β.
Oryzæ contus. 3β, Sem. Coriand. 3β,
Coq. in f. q. Aq. Fontan. ad 3xiv, in-
jiciantur 3vij Colaturæ pro clystere,
quandounque alvi fluxus redieret, Et
repetatur injectio reliquiis post horas 3,
vel 4, si perseveraverit.

C A P. XIV.

De Diabete.

Dlabetes apud antiquos morbus adeo rarus fuit, ut multi celebres medici nullam ejus mentionem fecerint. in nostro autem seculo compotationibus, & imprimis vini meracioris ingurgitationibus dedito, affectus hujus exempla & instantiae sati crebræ, ne dicam quotidianæ occur- runt.

Circa morbi hujus Therapiam, præcipue medendi intentiones erunt sanguinis fusionem ne fiat præcavere, atque ulla- tenus factum tollere. Primo sanguinis fusio inhibetur, dummodo partes ejus crassiores & aquosiores se invicem contineant & con- tineantur, neque aliæ ab aliis ita continuo & præpropere abscedant, quod quidecum efficitur per remedia incrassantia vulgo dicta propter hunc finem Oryza, Amy- lum, Vegetabilia mucilaginosa, nec non gummi, & resinosa quædam, in hoc morbo juvare solent. Secundo ut sanguinis fusio aliquatenus facta tollatur, ejusmodi remedia indicantur, quæ salium concretiones dis- solvunt. Sæpius in hoc morbo præscripsi-

Tin-

Tincturam Antimonii cum bono successu, atque aquam solutionis calcis vivæ, cum rasura Sassafras, seminibus anisi, passulis, & liquoritia, juxta receptum vulgare, à nonnullis eximie commendatur.

comes quidam insignissimus in Diabeten confirmatam ac pene deploratam incidit, præterquam enim quod nycthemeri spatio, urinæ limpidæ mire dulcescentis & quasi mellitæ fere sesquicongium excerneret, insuper siti immani, ac febre, velut hectico cum insigni spirituum languore, virium concidentia, & totius corporis intabescientia afficiebatur. Cum hoc tempore ad consulendum cum Medicis celeberrimis D. D. Michelethwait, & D. D. Witherly accerseret, remedia sequentia (quorum usu brevi convalescere visus erat) præscripta fuerant.

R *Summitat. Arboris cupressi m. viij,*
Abuminum ovorum conquassat. viij,
*Cinnamomi ʒβ, Minutim incisis, aſſundere lactu recentis ⅞ viij, destill. or-
 ganis communibus cavendo empyreuma,
 capiat ʒvj, ter in die.*

R *Gum. Arabici, Tragacant. an. ʒvj,*
*Sacchar. Penidiat. ʒj, f. Pulv. sumat
 circa ʒj, vel ʒiβ, bis in die, cum aqua
 destill. ʒiij, vel ʒiv.*

R Rhubarb. pulv. gr. 15, Cinnamomi gr. vi, f. pulv. sumat mane, repetendo intra 6 vel 7 dies.

R Aq. Paralyseos 3iij, Cinnamomi hordeat 3ij, Syr. de Meconio 3j, fiat haustus sumend. hora somni omni vesperi.

Diæta fere tantum ex lacte, quod modo crudum, vel aqua destillata, vel aq. hordei dilutum, modo coctum cum pane albo vel hordeo, aliquoties in dies sumebat.

Post longum rectæ valetudinis intervalum, Diabetes recrudescebat, & prædicti medici in consilium vocati, methodo ac remediis, pene iisdem ac prius, utendum præcipiunt, quorum usu cum intra paucos dies melius habere cæperat, Aquam alcū vivæ ter in die ad 3v, vel vj, sumendam præscribere visum est, quo remedio per quatriuum usus, urinam in quantitate modica, bene tinctam, & non nihil salfam reddebat. alium etiam diabete laborantem, & pro deplorato habitum, cum eadem methodo, & præcipue cum aqua calcii vivæ, curavi.

C A P. XV.

De Dysenteria.

Nunc cum rigore horroreque aggreditur hic morbus, quos sequitur totius corporis color, atque hunc brevi post ventris tormenta, ita vero dejectiones subsequuntur. Sæpe vero nulla antecedit febris præsenſio, agmen autem ducit tormenta, dejectiones sequuntur: semper tamen addeit ingrens cruciatus, & intestinorum depresso, cum dolore, quoties exoneratur alvus, cum crebris itidem dejectionibus, & molestissimo viscerum omnium quasi descensu. Dejectiones mucosæ sunt omnes non stercoſæ, niſi quod nonnunquam stercoſa interponitur, idque fine dolore in signi, mucosis hisce dejectionibus intertexuntur sanguinis quædam liniamenta, quandoque tamen, nè minimum quidem sanguinis, per omnem morbi decursum iisdem admiscetur, quo non obſtante (modo frequentes ſint dejectiones cum ventris tormentibus & colluvie mucosâ) morbus haud minus rectè dysentria vocabitur, quam si unà manaret ſanguis. In cura-
tione, hac methodo uſus sum, quo primū

accersebar die, venam cubiti tundendam suasi, eādem nocte & paregoricum propinavi, & sequenti aurora, potionem hanc Catharticum lenitivam mihi familiarem.

R Tamarind ʒʒ, Fol. Sennæ ʒij, Rhei ʒij, Cog. in s. q. aquæ, colatura ʒij, dissolue Manna, & Syr. Ros. Solut. an. ʒij, Misce. f. potio sumenda summo mane.

Et solenne est mihi paregoricum temporiū aliquanto subjcere, quām post Cathartica consuevimus, horā sc. pomeridiana quācunque, modū Catharticum suo defunctum munere videatur, quo sc. quem concitavi motum, denuō sufflaminare valeam. Deinceps ad duas adhuc vices, dictum Catharticum præscribo, alternis sc. diebus hauriendum. Paregoricum etiam post singulas purgationes, quod. suprà monuimus tempore. Hoc insuper diebus à purgatione vacuis tam manè quām serò exhibendum curo, anodyna autem utebar maxumè laudano liquido, guttis nempe 16, vel 18, in aqua qualibet cordiaca, pro dosi una.

Post venæ sectionem & Catharsin semel celebratam, per totum morbi decursum, cardiacum quodvis è temperationibus, ut

aq.

aq. epidem. aq. Scordii comp. & his similibus. subinde degustandum concessi.
e. g.

R Aq. Ceras. nig. & fragorum an. 3*iiij*,
Aq. epidemicæ, scord. comp. Cinnamo-
mi hordeat. an. 3*j*, Margarit prepa-
rat. 3*iiij*, Sacchar Chryſtal. q. s. add.
aq. ros. damasc. 3*β*, (ad gustum sc.
gratiorem) Misc. f. Fulap. de quo ca-
piat Cochl. *iv*, vel *v*, in languoribus
vel ad libitum.

Potus erat lac coctum cum aq. triplo,
aut decoctum album, aliquando etiam lac
cerevisiatum, vel ubi dejectio virium id
postulaverit, aq. font. *iiij*, vini canarini
iiij, simul coctæ pro potu ordinario, fri-
gidè assumebantur.

Quod si morbus præfractior his non ce-
deret, dictum paregoricum ægro exhibui,
singulis diebus mane & horâ somni, donec
omnino convalesceret, imò quo certius ad-
huc hic affectus debellari potuerat, lau-
danum prædictum octavâ quaque horâ
i. e. ter spatio diei naturalis propinare
non dubitavi, idque in majore dosi quam
suprà recensui, nempe ad gutas *xxv*, si
prior dosis fluxui cohibendo haud par fue-
rat. Insuper enema ex lactis vacc. libr. *i*

dimidj. & theriac. Androm. sesquiuncia singulis diebus injiciendum curavi, quod quidem in quibuscunque alvi dejectionibus mire confort. Nec vel minimum quidem incommodi à tam frequenti medicamenti narcotici repetitione mihi adhuc videre contigit, licet plures noverim qui in morbo contumaciiori idem ad septimanas aliquot continuas quotidie usurparerint.

Infantes hoc morbo correpti cōdem planè modo erant tractandi, sanguinis tam extrahendi quantitate, tum etiam medicamentorum, tam Cathartici quam anodynī viribus, pro annorum ratione imminutis, ita ut v. g. Narcotici guttæ duæ infanti unius anni sufficerint.

Laudanum liquidum quod in quotidiano ut dictum usu mihi erat, hanc ad normam simpliciorem præparavi.

R *Vini Hispanic. 1ij, Opii 3ij, Croci 3j, Pulv. Cinnamomi & Gariophyllorum an. 3j, infund. Simul in B. M. per duas vel tres dies, donec liquor debitam consistentiam acquirat, colatura servetur pro usu.*

Evacuationes prius memoratæ tutò omitti possunt, in constitutione quavis huic morbo minus faventi, ac curatio compendiosiori viâ, solo nempe usu laudani absolvi, eo quem descripsimus modo.

C A P. XVI.

De Dysuria seu ardore Urinæ.

I Rætipuæ & magis frequentes causæ dysureæ, sunt acrimonia urinæ, calculus, & inflamatio.

Primum phlebotomia necessaria est, ea-que pluries repetita, pro plethoræ magnitudine, aut inflammationis periculo.

Purgatio etiam in hoc affectu convenit, sed ex lenientibus tantum & refrigerantibus composita. Ideòque multi non au- dent transcendere bolum ex cassia simpli- ei, & illa certè reliquis est præferenda, magis tamen refrigerans efficietur, si pulpa Tamarindorum etiam adjiciatur. Si ta- men humorum pravorum copia majorem purgationem postulare videatur, ad se- quentem potionem transcendere poteri- mus.

B Fol. *Lactucae*, *portulaceae*, *plantaginis*,
 & *summitat. malvae*, an. m. β . *Tamarind.* $\beta\beta$, *Myrobal.* *Citr.* $\beta\beta$, *Coq.* ad
 $\beta\beta$, *in colatura infunde cassiae recen-*
ter extractæ $\beta\beta$, Colentur iterum, &
postea dissolve mannae & Syr. Ros.
*an. $\beta\beta$, Rhabar. in aqua *lactucae* cum*
*santal. citr. infus. $\beta\beta\beta$, f. *potio.**

Vomitus, blandis remediis concitatus,
 præstantissimus est.

Per clysteres etiam frequenter injectos,
 non solum humores acres ad intestina de-
 rivari, sensimque expurgari, sed etiam ve-
 sicæ, partiumque annexarum intemperies
 atque inflammationes, demulceri poterunt.

B Rad. *Althææ* $\beta\beta$, fol. *malvae*, *vio-*
lar, *lactucae*, an. m. β , *fior. Nymphææ*,
 & *bordei mund. an. P. β* , coquansur
ad $\beta\beta$, *in calatura dissolve cassiae re-*
center extract. $\beta\beta$, ovum integrum
unum, Ol. viol. $\beta\beta\beta$, f. clyster.

Mucilagines sem. Althææ, cydonior, fa-
nugr. clysteribus utiliter admisceri possunt,
ad dolorem leniendum.

Clysteres etiam ex lacte puro, vel cum prædictis admixto, efficaces esse consueverunt.

Per os autem exhibenda sunt quamplurima; in usu practico comperta, quorum præcipua sunt quæ sequuntur.

R Aquar. Portulacæ, lactucæ, Ros. & Nymphæ, an. 3j, Syr. viol. & Nymphæ an. 5vj, Sal. prunell. 3j, f. Jujap sæpe iterand.

Emulsiones etiam usurpari poterunt, quamvis sunt diureticæ, quia refrigent, & vesicæ meatus leniter expurgant.

R Quatuor sem. frig. major. & papaveris alb. an. 3iij, anaygdalarum dulcium excorticarum, & in aq. frigida infusar. 3ß, contundantur in mortario marmoreo, sensim affundendo decoct. hordei excorticat, Liquirit. portulacæ & summittat. malvæ, 1b, fiat emulſio pro tribus dosibus, addendo unicuique dosi Syrup. violar. 3j, Sal. prunellæ 3j, si dolor sit acerbior aliquid Syr. de papavere, admisceri potest, tum etiam gummi arabic pulv. 3j.

Juscula etiam parari possunt in hunc modum.

Ec Rad. Althææ ʒʒ. malvæ, m. j. Liguir. ʒʒ, Sem. cydon. ʒj. builliant cum juscule pulli, vel gallinæ. f. jusculum per plures dies iterandum.

Conveniet etiam non parum serum lactis caprilli, magno haustu exhibitum. In diurno autem affectu, aquæ minerales plurimum conferunt.

Ad ardorem etiam leniendum, fiunt injectiones in vesicæ ductum, ex lacte, emulsione sem. frigid. aq. plantaginis, sero lactis, quibus addi potest liquor albuminis ovi probè concusſi.

C A P. XVII.

De Empyemate.

Empyema est collectio puris intra cavita-
tem thoracis, qua respirationis organa
opprimuntur: illuc vero pus illud conflu-
ere solet, vel ex pluritite, vel peripneumo-
nia (& quandoque forsan ex Angina) sup-
puratis & disruptis.

Empyematis signa vel ipsum dum in-
fieri est prænunciant, vel plane factum in-
dicant. Prioris generis habentur morbi
alii, quorum hoc proles esse solet prægressi,
cujusmodi sunt pleuritis, peripneumonia,
angina, quandoque item pectoris plaga,
aut vulnus, quin & alii interdum ejus af-
fectus, non bene judicati, aut soluti, è qui-
bus empymatis secuturi major erit suspi-
tio, si post unam aut alteram septimanam,
sine sputo copioso, rigores & febris, & spi-
rituum languores superveniant, dein post
xii vel xx dies, empymatis plane facti
signa erunt, respiratio difficilis, pectoris
gravitas, materiæ fluctuatio, & molestiæ
sensus, è corporis situ mutato, fitis, & fe-
bricula fere constans, genarum rubor, to-
tius inquietudo, & vigiliæ.

Quod

Quod spectat ad empyematis therapei-
um, imprimis considerare oportet, utrum
morbi hujus, utpote jam facti, indicia
certa sint, vel dubia. In priori casu phar-
macia haud multum opus erit, sed tantum
corpore præparato, illico ad lateris aper-
tionem procedatur. Itaque si à pleuride,
aut peripneumonia non rite judicatis, aut
à sanguine post plagam casum aut vulnus
intus suffuso, puris aut materiae purulentæ
vel sanguineæ, intra thoracis cavitatem
fluctuatio, cum sputio nullo, aut diminuto
percipitur, non opus erit, ut medicamentis
maturantibus aut expectorantibus amplius
immoremur, verum alvo solita, & san-
guine ac humoribus per Julapia, Apoze-
mata, & anodyna, rite contemperatis, aut
nuda sectio instituatur, aut in teneris &
meticulosis, cauterium imprimis intra séx-
tam & septimam vertebram applicetur,
deinde escara excitata, scalpellus oblique
posteriora ac superiora versus sensim ac
paulatim adigatur, donec in cavitatem tho-
racis penitret, dein canula argentea indita
materies intus contenta per vices emittatur,
ita ut quantum vires ferunt, totius humo-
ris evacuatio acceleretur; nam portio ejus
intus relicta, intra paucos dies sætorem hor-
rendum contrahet, quod malum ut præ-
caveatur, aut cito tollatur, liquor trauma-
ticus

ticus & abstensus bis terve in die per siphoneum injiciatur. Non opus erit reliqua ad operationem, ejusque processum spectantia particulatim describere, quoniam haec singula chirurgis quibusque peritoribus plane innotescunt, & in praxi familiari habentur. Post sectionem ejusque administrationem appendicem rite institutam, medico haud multum praeterea agendum supererit. Ratio victus idonea, cerebra alvi (quoties opus fuerit) per enemata solutio, insuper & remedia vulgo dicta traumatica, quae sanguinis dissolutionem, ejusque in serositates pectori injurias profusionem impediunt, prescribere oportet. Quod si morbi hujus indici minus certa, ac prorsus dubia sint, ad sectionem haud cito nimis, aut temere procedatur. Novi enim in aliquibus, materiam purulentam, imo pus fætidum, cum insigni dyspnæa & pectoris gravitate expuentibus, thoracis paracentesin, & frustra, & non prorsus innoxie celebratam suisse. Itaque dum per signa pathognomonica de cumpyemate plane facto constabit, medicamentis (qualia pro peripneumonia curanda prescribuntur) expectorantibus, nec non evacuationem per urinas & sudores blande moventibus, aliquandiu insistendum erit, quibus tandem nihil proficientibus, & em-

pyemate adhuc manente, vel aucto (quia dum modo vires constabunt, præstat remedium anceps experiri, quam nullum) ad paracentesin procedatur.

Quod spectat ad medicamentorum pro empyemate curando requisitorum formulæ, ante sectionem eadem remedia quæ ad peripneumoniam præscribuntur convenientiunt paracentesi autem facta, sequentia potissimum ex usu erunt.

Contra languores & spirituum deliquia, quæ in operatione ista, vel postea continentur, Julap. sequens in præsto sit, subinde ad iv, vel cochl. sumendum.

R Aq. melissæ, ceras. nig. an. 3vj, aq. mirabilis 3j. Margarit. pulv. 3j, Syr. Cariophyll. 3j, Misc. fiat Julapium.

Decoctum sequens propinetur ter aut quater in die.

R Fol. linguae cervin. veronicæ, eupatorii, Tussilaginis, pilocellæ, saniculæ, an. m. j. rad. Rubiæ tincorum, chærefolii, an. 3j, Hordei 3ß, cicerum rub. 3ß, Passular. solis 3iß, coquantur in aqua fontan. libv, ad medietatem, edulcoretur inter sumendum ad placitum cum melle depurato, vel cum Syr. de pilocella. Si

Si absit febris, pilulæ sequentes sumantur vesperi & primo mane ad 3*j.* vel 3*β.*

R *Pulv. oculor. cancr. 3ij. flor. Sulph 3j. Sal. prunellæ 3*β.* Spec. Diarrhod. Abbatii 3*j.* Terebinthæ venetæ lotæ q. s. f. massa, formentur in pilulas exiguae, vel omisfa terebinthina, idem medicamentum sumatur, in forma pulveriis 3*β.* ad 3*j.* bis in die.*

C A P. XVIII.

De Epilepsia.

I Nsultus epilepticus, universalis, & immaterialior tantum convulsio esse videtur, in qua sc. spiritibus cerebri incolis primò irregulariter commotis, & velut confusis, cæteri omnes τὰ ἐγκεφάλα appendicem tum medullarem tum nervosam incolentes, simul motus convulsivos, sive contractiones inordinatas ineunt, easque aliquandiu cum crebris subsultibus continuant: morbi accessio ut plurimum ex improviso aggreditur, ægrosque nihil tale cogitantes opprimit, atque iectu oculi citius, sensu & intel-

lectu orbos, interram præcipitat: quippe non tam cadunt, quam cum impetu quodam prosternuntur, ut saepe pars primæ in terram, aut corpora adjacentia allisa, livore aut vulnera afficiatur. Prostratis supervenit *stridor dentium*, cum *spuma oris*, saepe *capitis concussio*, & *crebra ad humum allatio*, *brachia & crura*, quinimù *cervix & dorsum*, aut *statim rigida fiunt*, aut *varii flexionibus* huc illuc distorquentur, aliqui pectus immaniter contundunt, alii *brachia & crura* validè exerunt, eaque ac totum aliquando corpus huc illuc impetuose jactant, plerisque autem *præcordia & hypochondria*, nec non *totus inferior venter intumescent*, & valde inflantur, post aliquod tempus, modò brevius, modò longius, hæc Symptomata quasi tragediâ peractâ drepente cessant, & tunc ægroti denuo ad se redeunt, ac menti constant, superstite vero post paroxysmum *capitis dolore*, cum *torpore & bebetudine sensuum*, & non raro *vertigine & scotomia*.

Paroxysmi epileptici repetere solent, quandoque statis temporibus *diei, mensis, aut anni*, ut plurimum verò juxta majores anni *regnas, aut lunæ aut solis oculumias, vel aspectus oppositos, certius redire, & gravius affligere solent*. Quandoque accessiones sunt *incertæ & vagæ, pro occasione & varietate,*

rietate, causarum evidentium, modò leviores, modo graviores sunt paroxysmi. Aliquando licet rariùs, signa quædam paroxysmi prænuncia, lapsus commonefa- ciunt, ut sunt capitis gravedo, oculorum coruscatio, aurium tinnitus: Interdum in parte quadam exteriori, brachio nempe, aut crure, aut etiam in dorso, vel hypo- chondriis, spasmus præcedit, qui exinde, instar auræ frigidæ ascendens, & versus caput perreptans, caducum inferre vide- tur.

Epilepsia est idiopathica, vel sympathica, hæreditaria vel acquisita.

In curatione epilepsie, à catharsi incipiendum esse Duco, & si vomitionem æger facilè toleraverit, emeticum imprimis exhibeatur, & per plures menses, quadri- duo ante plenilunium repetatur, infantibus & pueris vinum scilliticum, oleo amygdalarum dulcium recenti admixtum, aut etiam sal vitrioli à sem. scrup. ad Scrup. j. exhibeatur. adultioribus & constitutione robustâ præditis, sequentes medicamento- rum formulæ præscribantur.

Rx Croci metallorum, aut Mercurii vitæ gr. iv, ad vi, mercurii dulcis gr. xvi, ad 3j, simul terantur in marmore, misc. cum pulpæ pomi cocti, aut conservæ

boraginis 3j, f. Bolus, vel exhibeatur
infusio croci metallorum, aut mercurii
vitæ, in vino hispanico facta, ab 3ß,
ad 3iij. Vel,

R Tartari emetici mynsicht. gr. iv, ad vi.
qui tenerioris sunt constitutionis, su-
mant salis vitrioli 3j, ad 3ß, & post
boræ s. superbibant plures libras lactis
cerevifiati, dein pennâ aut digito gut-
turi indito, vomitus provocetur, & al-
quoties iteretur.

Die sequente vomitorium, nisi aliquid
contraindicet, mittatur sanguis è brachio,
vel è venis hæmorrhoidalibus, hirudinum
suctu: dein postridie sumatur medica-
mentum purgans, quod postea quariduo
ante novilunium constanti vice repetatur.

R Refin. Zalap 3ß, Mercurii dul. 3j, Ca-
stor. g. iij, Conservæ florum Pæon. 3j,
f. Bolus. **R** Pil. fatid. maj. 3ij,
Resin. Zalap. gr. v, ammoniac. Solut.
in aquæ hystericae q. s. f. Pil. v.
R Fibrarum Hellebore nigri, in aceto
macerat. exiccat. & pulv. 3ß, zinzib.
3ß, Sal. absinth. gr. xij, Ol. succini
gutti ij, f. pulv. detur in pulpa pomis
coctis.

In

In diebus quibus à purgatione vacat,
præsertim circa lunationum tempora, mane
& vesperi exhibeantur remedia specifica,
quæ virtute quâdam specificâ & innatâ
hunc morbum curare dicuntur.

R Rod. Pæon. maris siccata. \mathcal{G} pulv. 3j,
ad 3ij, vel 3ij, detur bis in die in Tin-
ctura sequenti. **R** Fol. visci querc. 3ij,
Rad. Pæon. incis. 3 β , Castor 3j, ponan-
tur in vase clauso, cum aq. Betonicae,
vel Pæon. simpl. \mathcal{G} vini alb. an. 1 β j,
Sal. visci qu. vel commun. 3ij, digeran-
tur in vase clauso, calore arenæ. per
duos dies, capiat 3ij, cum dosi pulv.
præscript.

Eodem tempore radix pæon. in taleolas
discissa, & filo transfixa, collo suspendan-
tur, etiam radices sartagine fricæ, aut ad
teneritudinem coctæ, inter esculentæ quo-
tidie assumantur.

R Cranii humani præparat. 3j, Visci qu.
Cinnaberis factitis, unguilæ Alcis. an.
3 β , misc. dosis 3 β , ad 3j.

Convenit nonnullis, capillitio derafo,
emplastrum sincipiti applicari.

R Rad.

Rx Rad. & sem. Paeon. Castor. visci qu. cranii humani, tenuissime pulv. an. 3j, empl. de betonica 3ij, Carannæ, Taca-mahaccæ, an. 3ij, Bals. capiv. q. s. f. Massa, extendatur super a'utam, f. empl. pro suturis capitis.

Tempora & nares saepe innungantur oleo succini per se, vel cum ol. capiv. admixto.

Sternutatoria & Apophlegmatissimi, horis matutinis, quotidiano sint in usu.

Rx Ellebori alb. 3j, Castor. euphorbii an. 3j. Majoranæ odoratæ, fol. Rutæ an. 3ij, f. pul. decoct. Salviæ, vel hyssopi, cum confectione sinapeos in eo solut. ore & gutture obvolvatur.

Enemata juxta ulcus exigentiam, quandoque injiciantur.

C A P. XIX.

De Epilepsia puerorum.

INFANTES & PUEROS affectibus spasmodicis tentari, passim, & tam frequenter accidit, ut hæc præcipua & fere unica Convulsionum species statuatur. Observare est circa duo potissimum tempora pueros convulsionibus maximè obnoxios reperiri, sc. intra primum à partu mensem, & circa dentium eruptiones, quanquam hujus morbi insultus, aliis temporibus, & quibusdam aliis de causis non raro eveniant.

Præter has binas (quæ in pueris præcipue & crebiores esse solent) motuum Convulsorum occasiones. Affectus iste etiam aliis temporibus, & propter alias causas sæpenumero excitatur, in quibus, dispositionis spasmodicæ seminia jaciuntur. Illa interdum haud statim à partu se explicant, ac in morbos fructus maturantur, sed aliquandiu latitantia, dentitionem modò præveniunt, modò eam è longinquo sequuntur. Et propter causas evidentes, alias sc. vel internas vel externas, cujusmodi sunt nutrix in valetudinaria, aut prægnans,

nans, lac in ventriculo coagulatum, aut in putrilaginem acidam aut amaram degenerans, intemperies febrilis, capitis aliarumque partium ulceræ, aut exanthemata subito evanescientia, aeris mutationes, solis ac lunæ ~~ouzijia~~, aut aspectus oppositi & similia, tandem incerto eventu in actum erumpunt.

In pueris ac infantibus, passiones spasmodicas aut imminentes præcavere, aut jam exorsas curare incumbit.

Nam si ejusdem parentis nati priores, convulsionibus obnoxii fuerunt, malum illud cæteris post natis tempestivo remediorum usu præveniri debet: in hunc finem solemne est, fætui recens edito, quamprimum spirare incipit, medicamentum aliquod ~~avnoato~~ oris ingerere, hinc nonnulli guttas quasdam mellis purissimi, alii cochleare vini Canarini, Saccharo imbuti, quin & alii oleum amygdalarum dulcium recens extractum exhibere solent. à quibusdam ol. succini gutt. j, aut aquæ epileptic semicochleare, infunditur.

Præter hæc prima infantum libamina, quæ certè nullius non momenti esse videntur, alia quædam remedia, & administrationum modi in usum ascisci debent, sc. bis in die propinetur Cochl. j, Liquoris huic affectui appropriati. e. g.

R *Aq. ceras. nig. Rutæ, an. ʒiſſ, anti-epilepticæ Langii ʒj, Syr. è coralliis ʒvj, Margarit. præparat. gr. xv, Misc. in phiala.*

Die tertio aut quarto post partum, excitetur fontinella in nucha dein si vultus sit floridi, parum sanguinis ad ʒiſſ, vel ij, è venis jugularibus, hirudinum suctu extra-hatur, cavendo ne inter dormiendum sanguis copiosè nimis effluat; tempora & cervix blandè fricentur, tali Linimento.

R *Ol. nucis moschat. per expressionem ʒij, Balsam capiv. 3ij, Succini ʒj.*

Periaptum ex radicibus & seminibus Pæon. maris, addito parum ungulæ Alcis, collo suspendatur.

Porrò medicamenta antispasmodica nutriti quotidie exhibeantur, sumat mane & vesperi, haustum seri lactis, cui rad. & Pæon. maris, & sem. fæniculi dulcis, in-cocta sunt.

R *Conservæ flor. Betonicæ, Pæon. maris, Anthos, an. ʒij, pulv. Rad. & flor. Pæon. maris, an. ʒij, Corallii, rub. præparat. Succini albiss. an. ʒj, Rad. angelicæ, Zedoarie præparat. an. ʒβ, cum*

cum s. q. Syr. de Pæonia fiat electuari-
um capiat quantitatem nucis moschar.
mane & vesperi. Illâ etiam exacta
viictus ratione utatur.

Quod si infans quispiam convulsionibus
actu afficitur, quia fontanella minus &
tardius operatur, vesicatorium in nucha, aut
ponde utramque aurem applicari expedit,
& nisi temperamentum frigidius obicit,
sanguis hirudinum suctu venis jugularibus
extrahatur. Linimenta circa tempora nares
& cervicem, item plantis pedum admove-
antur, enemata quæ alvum copiose subdu-
cunt injiciantur, porro saepius in die, nempe
sextâ aut octava quaque horâ, remedia
specifica intus sumantur.

B Ol. capiv. Castor. an. 3ij, Succini 3β,
f. linimentum.

Applicetur plantis pedum empl. cephal-
icum cum euphorb. extens.

B Margarit. præparat. pulv. de guttara
an. 3j, Misc. pro chartulis xij, quo-
rum unam capiat mane & vesperi, in
cochl. Julap. seq. superbibend. cochl. j,
vel ij.

B Aq.

R Aq. ceras nig. *Lilior. convall. an. 3ij.*
aq. f. enicul. Paeon. comp. an. 3ij. Syr.
papaver. errat. 3vj.

R *Pulv. Sem. Ruta. Castor. affa fætid.*
an. q. s. misce fiat nodulus, qui aceto
irrobat. saepe naribus offeratur.

Untzerus valde commendat fel catelli
 lactantis, nempe ut totus succus cysti fellea
 exemptus, puerulo, cum pauxillo aq. flor.
Tilliæ propinetur.

Nuper mihi retulit medicus eruditus,
 se novisse plures hoc remedio curatos.

Cum ob dentitionem difficultem, motus
 convulsivi eveniunt, symptoma hoc quem-
 admodum secundarium, & minus pericu-
 losum existit ita in therapeia non semper
 primam aut præcipuam exigit medendi
 operam, sed nonnunquam de dolore se-
 dando, & intemperie febrili submovendâ,
 potius sollici sumus, quare & patiens, &
 nutrix, victu tenui & refrigerante uti de-
 bent. Dentibus erupturis gingivarum aut
 frictione, aut sectione, exitus patefiat.
 Quin & partibus ipsis intumefactis, & do-
 lentibus, anodyna applicentur. Enemata
 & sanguinis detractio, non raro hic locum
 habent. somnum conciliare & sanguinis fe-
 rociam attemperare decet. interim remedia

antispasmodica usurpentur, verum temperatiora, & quæ humores minus exagitant; vesicatoria quia serum in caput nimis suffundi aptum evacuant. saepe juvamen conferunt.

Quando pueri nec statim à partu, neque ob dentes erupturos, sed propter alias occasiones & accidentia, motibus convulsivis tentantur talis affectionis causa ut plurimum vel in capite, vel alicubi circa coctionis viscera subsistit, quando prioris suspitio habetur, uti liquere solet à signis, quæ colliquiem serosam intra $\epsilon\gamma\chi\epsilon\pi\alpha\lambda\sigma\sigma$ nimis congestam arguunt, remedia superius citata, in paulo majori dosi exhiberi debent. insuper in ipsis qui Catharsin bene ferunt, interdum vomitus, & levis purgatio instituantur. Vinum, & oxymel scillicum, item Mercurius dulcis, Rhabarbarum, & resina Jalap. egregii sunt usi.

Quoties affectionis spasmodicæ causa, in vilceribus subesse videtur, aut lumbrici, aut acres humores ventris tormenta cientes, in vitio deprehenduntur.

Contra Lumbricos, purgatio ex Rhabarb. aut mercurio dulc. additâ resinâ Jalap. instituitur.

R Rad. Serpentariae virginianæ pulv. 3j.
 Corallis ad albedinem calcenati 3ʒ, f.
 pulvii, dos. 3ʒ, ad 3j, bis in die, per
 tres dies continuos, superbibendo de-
 coctum rad. graminis.

R Specier hieræ 3j, Theriac venet. 3j.. f.
 emplastum pro abdomen.

Si motus convulsivos à ventriculi &
 intestinorum irritatione, per acres humores
 facta procedere suspicamur, lenis Cathar-
 sis aut vomitu, aut secessu, aut successivè,
 utroque institui debet. in hunc finem blan-
 da emetica ex vino scillitico, aut sale vi-
 trioli, propinentur.

R Syr. Paon. 3iij, Sal. vitriol. 3ij,
 Ag. Lavend. comp. 3j, Misc. capiat
 chocbl. j, ter quaterve in bora, usque
 dum vel vomitum unum, vel sedem
 babeat, dein abstineat.

Sin evacuatio potius ~~re~~ tentanda videbitur, Rhabarbari infusio, aut pulvis, Syrupus de cichoreo cum Rhabarb. aut Rosar. cum agarico propinari debeat. Porro in hoc casu, enemata crebri sint usus: Cæterum non omittantur medicamenta externa, abdomini applicanda.

R Fol. Camomillæ minutim inciss. m. si, includantur duobus sacculū, è lino tenui, aut serico confectis, qui lacti calido intincti, & express. abdomini successivè applicentur.

C A P. XX.

De Febre depuratoria.

Primò quidem adverto, inordinatam massæ sanguinæ commotionem, febris causam, seu comitem, à natura concitari, vel ut heterogenea quædam materia in eadem conclusa, ac ipsi inimica, fecer-
natur, vel ut sanguis in novam aliquam diathesin immutetur.

Secundo

Secundo ita mecum reputo, indicationes veras ac genuinas, quæ in hoc morbo consurgunt, in eo versari, ut sanguinis commotio, intra inodum naturæ proposito congruentem fitatur, eâ nimirum ratione, ut ne hinc plus æquo gliscat, unde periculosa Symptomata insequi solent, nec illinc nimium torpeat, quo pacto, vel materiae morbificæ protrusio impediretur, vel sanguinis novum statum affectantis labefactarentur conatus.

Quoties mihi cum ægris res est, quorum sanguis vel per se imbecillior existit (uti fere in pueris) vel justa spirituum copia destituitur (ut in decliviore ætate, atque etiam in juvenibus, diurno aliquo morbo consecutis) à venæsectione manum temporo.

Attamen ubi in contrariae indolis sanguinem incido, qualis in juvenibus athletico habitu & temperamento sanguineo præditis reperiri consuevit, primum in curatione locum phlebotomiae attribuo. Mensuram quod attinet, mihi solenne est eam duntaxat sanguinis quantitatem detrahere, quantum conjicere liceat, quæ ægrum ab incommodis quibus immodicam ejusdem commotionem obnoxiam esse diximus, incolumem praæster.

Post venæsectionem (si quidem ipsa juxta casus præmemoratos necessaria fuerit) sollicitus sedulusque inquiero, nunquid ægrum vel vomitus, vel inanis aliqua vomendi propensio, sub febris initium interturbaverit. Id si contigerit, omnino medicamen emeticum præscribo, nisi vel ætas tenella, vel insignis aliqua debilitas ægri, ab eo temperandum suaserit. Sane vomitorium propinare, ubi istiusmodi prægressa est vomendi proclivitas, adeo est necessarium, ut nisi humor ille expellatur, in sentinam complurium malorum difficulter sit abiturus, quæ crucem fagent medico, toto durante medicationis tempore, ægrumque in haud leve periculum conjicient; ex horum præcipuis & maximè solitis, est Diarrhæa, quæ ut plurimum in defervescentia febris consequitur, quotiescunque emetica quando ea suadebat indicatio, omissa fuere, emeticum quale passim à me propinatur, hujusmodi ferè est.

R Infus. croci metallorum 3vj, Oxymel. scillit, & Syr. Scabios. composit. an. 3fl, m. f. emeticum, quod hauvire juveto, tempore pomeridiano, duabus horis post leve prandium.

Verum

Verum quo tutius ac felicius vomitio subsecutura succedat, illud etiam in mandatis habetur, ut zythogalæ *nvj.* vel *ossj.*, sive in promptu, quippe quod periculosa sint ista medicamenta, nisi copiose diluantur, ideoque quoties vomuerit æger, aut alvum exonoraverit, è vestigio sumendus erit haustus: quo facto, & inania illa tormenta præcaventur, & vomendi conatus auspiciatò procedunt.

Hic loci non omittendum erit, si ægri conditio utrumque auxilium postulaverit (venæflectionem intelligo & vomitorium) tutum omnino esse, ut venæflectionis emeticæ exhibitionem præcedat.

Si quis autem querat, quo tempore febris, vomitorium exhibere velim, dico in ipso plane febris initio, si quidem optio datur, emeticum propinarem, quod si nobis (ut sæpe fit) sero accersitis, non licuerit emeticum propinando, ægrorum saluti sub febris initium consulete, certè tamen convenire existimaverim, ut quovis morbi tempore illud fiat, modo vires eò usque morbus non attriverit, ut emeticæ vim ferre jam amplius nequeat. Evidem ego die duodecimo, vomitum imperare non dubitavi.

Vesperi,

Vesperi, celebrata jam vomitione, semper illud ago, ut tumultum ab emetico in humoribus excitatum consopiam, & quietem consiliem, ideoque sub noctem, vel hora somni, paregoricum quempiam haustum exhibere soleo. e. g.

R *Aq. papaver. Rhæad. ȝij, aq. mirab. ȝij, Syr. de Meconio & Syr. de papaver. errat. an. ȝȝ, m. f. haustus.*

At si nullum jam supersit in posterum concitandæ nimiæ ebullitionis periculum, Diaſcordii ſatis largam doſin, vel impermixti, vel aquæ alicui cardiacæ ſociati, exhibere jubeo. Praeclarum ſane medicamentum, modo ea quantitate exhibueris, quæ remedii potius quam tituli menſuram impleat.

Hic autem loci priusquam de emeticis dicendi finem faciam, prætereundum non eſt, omnino tutum non eſſe (ſaltem in hac febre) vomitoria ex infuſ. croci metall. puerulis ullisve infra adolescentiam conſtitutis vel minima quantitate exhibere. Vomendi exantlato negotio, illud mecum alterius diſquirere soleo, utrum evacuatiōnibus prægressis non obſtantibus, ſanguis etiamnum adeo exæſtuet, ut illius efferuentiæ limites adhuc ponendi finit, ac ſuffla-

sufflamen addendum; an verò èò usque elanguerit ut indigeat incitamento, an de- nique fermentatio ad gradum idoneum ac debitum reducta, permitti sibi, absque ægri culo possit.

Itaque si sanguis eo usque exæstuet, ut merito adhuc suspicari liceat ægrum vel phrenitidi, vel alii alicui molesto Sympto- mati, ex nimia sanguinis ebullitione pro- nato, obnoxium esse, postridie emetici ex- hibiti, enema præscribo.

Rx Decocti communis pro clystere 1b, Syr. viol. & Sacchar. culinaris an. 3ij, m. f. enema, idemque repeti pro re nata jubeo.

Interdum tamen usu venit, ut venæ sectionem etiam semel adhuc atque iterum, re- petere necesse est; nempe in temperamentis admodum sanguineis, & ætate florentibus, aut in iis qui nimio vini usu, inflamatori- am quandam diathesin sanguini suo im- presserunt.

Si sanguis nimium æstuet, atque effe- vescat, singulis, vel alternis diebus, prout res postulaverit, clysterem injici curo, id- que ita fieri ad decimum usque morbi diem vel circiter.

Verum

Verum è contrario, si sanguinis effervescencia nimis elanguescat, adeoque stimulo egeat, tunc a Clysteribus ante diem decimum prorsus abstinentum arbitror.

Cardiaca quod spectat, quoniam usum mihi compertum est, eadem propere nimis exhibita, non contemnendam noxam inferre, ideo curæ mibi semper est, ut cardiaca exhibeantur, dummodo vel nihil omnino, vel parum sanguinis emissum, nullaque alia insignior evacuatio facta fuerit, aut æger ætatis vigorem nondum exegerit. Interim vero, si æger ex profusis evacuationibus lassus & languidus, vel ætate fuerit proiectus, solenne mihi est, **cardiaca** vel in ipso febris initio propinare. Morbi autem die duodecimo, negotio tunc temporis ad secretionem vergente, medicamentis calidioribus liberalius indulgendum censeo. Imo paulo maturius, idem fieri potest, modo non metuendum sit, ne febrilis materia in partes principes præceps agatur, namque hoc tempore, quod magis calefecerim, eo magis concoctionem acceleravero. Materiæ febrilis concoctione, nihil aliud reverâ significat, quam peccantis materiæ à sana separationem.

Si fermentatio satis progrediatur, despumatio circa diem decimum quartum peragitur.

Cardiaca quæ adhibeo, passim sunt eiusmodi, quæ statim subindicabo, quorum moderationibus utor in principio morbi, æstuatione maxime fervente gradatim ad usum calidiorum, juxta morbi progressum, vel ebullitionis gradus pergens.

Moderata autem illa quæ dixi cardiaca, sunt ex aquis stillatiis (verb gr) boraginis, citri, scordii compos. fragor. Theriacal. cum admixtis Syr. Melissophyll. Fernel. Caryophyll. & de succo Citri, &c. Fortiora vero ex pulvere è chel. cancro. comp. Bezoar. confect. de hyacinth. Theriac. Andromach. aliisve ejusdem indolis. quæ sequuntur in frequenti usu sunt.

R Aq. Boraginis, citri, Scordii comp. ceras. nig. an. ʒij, Aq. Cinamomi hordeat. ʒi, Margarit preparat. ʒij, Sacchar. Crystal. q. s. Misc. sumat cochl. iv. sèpius in die, præcipue in languoribus.

R Aq. totius citri & fragorum an. ʒij, aq. cordial. frig. Saxonæ ʒj, aq. Theriac. stillat. Syr. Melissophyll. Fernel. de

de Succo citri an. 3*β*, Misc. f. *Julapum*, de quo capiat s^epius.

R Pulv. echelis cancer. comp. Cap. Bezoar-dici orientalis, & occidentalis. Contra-yervae an. 3*j*, Fol. auri N. j. Misc. fiat pulv. Subtiliss. capiat. ad quantitatem gr. xiiij, quoties opus fuerit, ex Syr. & Succo citri, Caryophyll. an. 3*j*, Su-perbibendo cochl. aliquot *Julap.* præscript.

R Aq. Theriac. stillat. 3*iv*, Semin. Ci-tri 3*j*, Contundantur simul, & f. emulsiō, colaturae, adde Sacchar. per-lati q. s. ad gratum saporem, sumat cochl. ij. ter in die.

At si fermentatio neque nimium æstuet, neque langueat, eam in illo gradu relinquo, nec ullis remediis utor, nisi ægrorum, vel amicorum, quibus stipantur importunitas, à me aliquid extorqueat, quod ipsis, citra instituti & scopi mei fraudem pla-ceat.

Si prædicta methodus sollicitè observata fuerit, usitate circa 15 diem, tum ex laudabilis in urina seperationis signis, tum etiam ex manifesta omnium Symptoma-tum

tum remissione, percipio tempestivum tunc esse, potionem purgantem exhibere, quæ sedimentum è prægressa fermentatione hic illuc depositum subducat, quod nisi tempestive factum fuerit, periculum, ne in sanguinis massam remigret, ejusdemque febris recidivam conciliet.

Si valde debilis sit æger, vel alioquin perfecta adeò depuratio facta non fuerit, ut audacter possim purgans exhibere, die decimo quinto, rem differo ad decimam septimam, quo tempore sequentem, vel similem pro ratione ægri virium potionem propino.

℞ Tamarind. ʒβ, flor. Sennæ ʒij, Rhubarb. ʒiβ, coq. f. q. Aq. colaturæ ʒiij, dissolve manne & Syr. Ros. an. ʒj, Misc. f. potio cap. mane.

Purgatione peractâ, ægrum hactenus lecto ex præscripto meo defixum, surgere, & paulatim ad pristinam victus rationem reverti jubeo.

Accidit interdum (maxime in senibus) febre jam curatâ, & corpore jam satis superque purgato, nihilominus valde debilem esse, & quandoque tussi, interdum etiam screatu, magnam glutinosi, viscosi-que phlegmatis copiam expectorare, quod

K Symp-

Symptôma non tantum ægro terrorem injecit, sed & ipsi medico, præsertim minus cauto, imposuit. eumque in opinionem induxit, quasi affectus iste phthisi viam sterneret: Licet observaverim ego, rem adeò periculosam non esse. Hoc in casu ægrum jubeo vinum malaganum annosum, vel falernum, sive muscatum cum pane tosto ei immisso bibere, quod cras in sanguinismultum prægressâ ætuatione debilitati (proindeque nuper ingestorum succis assimilandis imparis) corroborans, Symptôma illud, paucorum admodum dierum spatio abigit, ut crebra experientia mihi constat.

Si fermentatio sanguinis ritè processerit, fiet omnino materiæ morbisicæ despumatio, intra tempus modo dictum. At si remedia refrigerantia, vel enemata seriùs exhibita fuerint, multo longius excurret febris, præcipue in hominibus grandævis, male à medico curatis; ad quos quandoque accersitus, postquam febri per quadraginta dies & amplius laboraverant, nihil non expertus sui, quo despumationem sanguini inducerem: sed nempe usque adeò debilitatus erat sanguis, partim senio, partim enematibus, & medicamentis refrigerantibus, ut neque cardiacis, neque ullis aliis renediis corroborantibus scopum meum

meum assequi possem, sed vel illorum febris, virium suarum tenax permanebat, vel alioqui, si adesse videretur *ἀπνεξία*, vires ægrorum admodum prostratæ erant, & tantum non emortuæ. Aliorum autem remediorum successu frustratus, aliò consilium vertere saepe coactus fui, cum successu non vulgari, nempe adolescentulorum vivum vegetumque calorem, ægris applicando.

C A P. XXI.

De Febre nova.

SYmptomata diligent quantum potui in dagine comprehensa, hæc sere sunt. Æger per vices calore & frigore tentatur, saepenumero & caput & artus dolere queritur. Pulsus sanorum pulsui non ablimilis est. Sanguis è venis eductus, pleuritico rum sanguinem haud raro æmulatur, æger ut plurimum laborat tussi, quæ, quidem quanto ab hyeme longius invadit morbus, tanto citius unà cum aliis Symptomatis peripneumoniam mitem, & bonis moris comitantibus, recedit. Dolor collum & fauces (hic verò levior quam in angina) sub primum morbi insultum quandoque occu-

pat. Febris tametsi prorsus continua sit, iæpe tamen exacerbationes molestissimas ingruente nocte apportat. Æger jugem in lecto decubitum quantumlibet levissime stragulis cooperitus sit, non sine magno suo periculo experitur ; febre enim exinde in cerebrum versâ, vel in coina vel, in Phrenesin facile incidit, & ut verum fatear, ita proclivis est in hoc morbo ad phrenesin laplus, ut persæpe sua sponte, nullâ ejusmodi datâ ansâ illico subrepat. Ab intempestivo cardiacorum usu, & regimine paulo calidiore, Petechiæ sæpus efflorescunt, & in junioribus, calido temperamento præditis, maculæ etiam purpureæ quandoque eruptiones miliares quas vocant, in superficiem corporis se dispergunt morbillis haud multum absimiles, nisi quod rubent magis, & quando recedunt, squammulas istas furfuraceas quæ in morbillis cernuntur haud relinquunt : Licet hæ sponte suâ nonnunquam ingruant, sæpius tamen lecti calore, & cardiacis exporquentur. Lingua ægri pro ratione imperati regiminis, vel humida est vel sicca ; ubi inaruerit, fusi est coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inalbescens, ubi vero humida est lingua, omni ex parte alba est, pellicula item scabram & albâ vestita ; nam si æger ab adhibito regimine plus

plus justo incalescat, lingua fere est fusca & arida; si minus humida est & alba. Si calidius tractetur æger, fermè viscosus effluit Sudor è capitis præsertim regione, quantumvis autem sudor copiose & undequaque erumpat, parum tamen ex eo Levaminis sentit æger; unde liquet ejusmodi sudores Symptomaticos tantum esse, criticos non esse.

Curationem quod spectat, primo loco sanguinem è brachio dextro ad 3x, educi volo, neque sane febris hæc reiteratam phlebotomiam facile tolerat. Sin autem respirationis difficultas, dolor capitis intertussiendum lancinans, &c. malum hoc ad peripneumoniam notham proprius accedere indigitent, hoc in causu, tam venæsectio, quam cathartis, eo usque sunt iterandæ; donec Symptoma omnia penitus evanuerint. Vesperi epispaisticum nuchæ appono, sequente aurorâ lenitivam hanc potionem exhibeo.

R. Tamarind. 3β, fol. Senn.e 3ij, Rhabar. 3iβ, Cog. s. q. aquæ ad 3ij, Coriaturæ adde mannae & Syr. Ros. Solut. an. 3j. Misc. fiat potio, sumenda summo mane.

Symptôma non tantum ægro terrorem injecit, sed & ipsi medico, præsertim minus cauto, imposuit. eumque in opinionem induxit, quasi affectus iste phthisi viam sterneret: Licet observaverim ego, rem adeò periculosam non esse. Hoc in casu ægrum jubeo vinum malaganum annosum, vel falernum, sive muscatum cum pane tosto ei immisso bibere, quod cras in sanguinis multum prægressâ æstuatione debilitati (proindeque nuper ingestorum succis affimilandis imparis) corroborans, Symptôma illud, paucorum admodum dierum spatio abigit, ut crebra experientia miti constat.

Si fermentatio sanguinis ritè processerit, fiet omnino materiae morbisicæ despumatio, intra tempus modo dictum. At si remedia refrigerantia, vel enemata seriùs exhibita fuerint, multo longius excurret febris, præcipue in hominibus grandævis, male à medico curatis; ad quos quandoque accessitus, postquam febri per quadraginta dies & amplius laboraverant, nihil non expertus sui, quo despumationem sanguini inducerem: sed nempe usque adeò debilitatus erat sanguis, partim senio, partim enematis, & medicamentis refrigerantibus, ut neque cardiacis, neque ullis aliis renediis corroborantibus scopum meum

meum assequi possem, sed vel illorum febris, virium suarum tenax permanebat, vel alioqui, si adesse videretur *ἀπνεξία*, vires ægrorum admodum prostratæ erant, & tantum non emortuæ. Aliorum autem remediorum successu frustratus, aliò consilium vertere saepe coactus fui, cum successu non vulgari, nempe adolescentulorum vivum vegetumque calorem, ægris applicando.

C A P. XXI.

De Febre nova.

SYmptomata diligent quantum potui in dagine comprehensa, hæc sere sunt. Æger per vices calore & frigore tentatur, saepenumero & caput & artus dolere queritur. Pulsus sanorum pulsui non absimilis est. Sanguis è venis educitus, pleuritico rum sanguinem haud raro æmulatur, æger ut plurimum laborat tussi, quæ, quidem quanto ab hyeme longius invadit morbus, tanto citius unà cum aliis Symptomatis peripneumoniam mitem, & bonis moris comitantibus, recedit. Dolor collum & fauces (hic verò levior quam in angina) sub primum morbi insultum quandoque occu-

pat. Febris tametsi prorsus continua sit, iæpe tamen exacerbationes molestissimas ingruente nocte apportat. Æger jugem in lecto decubitum quantumlibet levissimè stragulis coopertus sit, non sine magno suo periculo experitur ; febre enim exinde in cerebrum versâ, vel in coma vel, in Phrenesin facile incidit, & ut verum fatetur, ita proclivis est in hoc morbo ad phrenesin lapsus, ut persæpe sua sponte, nullâ ejusmodi datâ ansâ illico subrepat. Ab intempestivo cardiacorum usu, & regimine paulo calidiore, Petechiæ sæpus efflorescunt, & in junioribus, calido temperamento præditis, maculæ etiam purpureæ quandoque eruptiones miliares quas vocant, in superficiem corporis se dispergunt morbillis haud multum absimiles, nisi quod rubent magis, & quando recedunt, squamulas istas furfuraceas quæ in morbillis cernuntur haud relinquunt : Licet hæ sponte suâ nonnunquam ingruant, sæpius tamen lecti calore, & cardiacis extorquentur. Lingua ægri pro ratione imperati regimini, vel humida est vel sicca ; ubi inaruerit, fuscæ est coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inalbescens, ubi vero humida est lingua, omni ex parte alba est, pellicula item Scabrâ & albâ vestita ; nam si æger ab adhibito regimine plus

plus justo incalescat, lingua fere est fusca & arida; si minus humida est & alba. Si calidius tractetur æger, fermè viscosus effluit Sudorè capitis præsertim regione, quantumvis autem sudor copiose & undequaque erumpat, parum tamen ex eo Levaminis sentit æger; unde liquet ejusmodi sudores Symptomaticos tantum esse, criticos non esse.

Curationem quod spectat, primo loco sanguinem è brachio dextro ad 3x, educi volo, neque sane febris hæc reiteratam phlebotomiam facile tolerat. Sin autem respirationis difficultas, dolor capitis intertussiendum lancinans, &c. malum hoc ad peripneumoniam notham propriùs accedere indigitent, hoc in causu, tam venæsectio; quam cathartis, eo usque sunt iterandæ; donec Symptoma omnia penitus evanuerint. Vespere epispaisticum nuchæ appono; sequente aurorâ lenitivam hanc potionem exhibeo.

R. Tamarind. 3β, fol. Senn.e 3ij, Rbarb. 3iβ, Coq. f. q. aquæ ad 3ij, Colaturæ adde mannae & Syr. Ros. Solut. an. 3j. Misc. fiat potio, sumenda summo mane.

Quod quidem Catharticum etiam alternis diebus repetendum præscribo, donec tertiam vicem expleverit. Horâ somni post Catharsin, toties quoties, paregoricum hoc, vel simile injungo.

*R. Aq. Paralyseos ʒij, Syr. de Meconio ʒj,
Succi Limonum recenter extracti cochl.
ij, m. f. haustus.*

Id sc. cavens, ne forte ab agitatione & tumultu, quem in febricitantium sanguine & humoribus, purgantia sëpe excitant, æger ex spirituum animalium confusione comatosus fiat, quod quidem Symptoma, medicamentum hypnoticum quantumlibet contra facere videatur, procul amolitur. Ubi vero purgatio celebrata non fuerit, hypnoticum horâ somni nullatenus est concedendum, ne sc. Cathartici postridie deglutiendi operationem ac vim sufflaminet. Sed in hac aut alia quavis febre epidemica, statutum mihi est, alvum non turbare in principio statuve morbi, nisi vena sectione præmissa.

Sæpe æger, maxime si juvenis, aut infans fuerit, post eductum sanguinem unâ catharsî defunctus, statim convalescit, nec pluribus fatigandus est, quandoque vero, licet id raro evenit, æ-

gro

gro è febre jam dictâ methodo liberato, recrudescientia materiae febrilis post dies aliquot, morbum postliminio reducere videtur, quem tamen purgatio quartâ vice repetita mox eliminat. Tametsi in hac methodo, nova hæc febris raro accidit, nisi ab Aphthis, quæ sub exitu febris præcedentis supervenere, & jam ad statum auctæ, eam denuo revocant, quæ quidem febris Symptomatica tantum est, & singultum per intervalla redeuntem sæpenumero post se trahit, qui etiam sublatâ febre, per dies aliquot perseverat, at proportione redintegratarum ægri virium sponte tandem evanescit, quod est diligenter animadvertendum, quandoquidem ex singultu sub finem hujus febris accidente, nihil ægro periculi est, nisi officiose nimis, & inutiliter multa ingerantur remedia veruntamen tum Aphthæ, quam singultus, vel horum utervis, si non sponte faceatur, sed in longum tempus decurrat, facile fugantur usu pulv. corticis peruviani, nempe 3j, corticis, cum Syr. papaver. Rbead. q. s. in forma electuarii, vel pilularum redactâ. Quod remedii genus, experimento comprehendendi, certius in hoc casu, scopum attin gere, quam aliud quodvis etiam è celeberrimis, modo non frustrentur ejus vires, ex jugi ægri in lecto decubitu.

Diebus

Diebus, à purgatione liberis, sequentia,
vel his similia, nonnunquam præscribo.

R Conservæ lujulæ, cynosbati an. ʒj, Conserv. Berberum ʒβ, tremoris Tartari ʒj, cum f. q. Syr. Limonum, f. Electuari-um, de quo capiat ad magnitudinem nucis moscat. ter in die, superbibendo seq. julap. cochl. vj.

R Aq. Portulacæ, lactucæ & paralys. an. ʒiiij, Syr. lim. ʒiſſ, Syr. violar. ʒj, Misc. f. Julap. Vel,

R Aq. fontan. ʒj, Aq. Ros. Succi Li-monum, Sacchar. albif. an. ʒiv, Coq. lento igne dum despumaverint, cap. ʒiiij, ad libitum.

Sæpenumero hîc accidit, maximè sebre jam ad finem vergente, ut æger dum hac methodo tractetur, nocte subinde sudore sponte prorumpente diffluat, à quo admodum mitigantur universa morbi Symptoma-ta. Quo non obstante, cum hujusmodi diaphoresi fidendum non sit, supradicta methodus nullo pacto est intermit-tenda, quandoquidem, si æger ad longius temporis

temporis spatium, istis sudoribus indulgeat, febris quam purgationes præcedentes quadtenuus subjugaverant, denuo vires resumet. Verbo dicam: hujusmodi sudoribus noctu sponte suâ prodeuntibus opportunitè favet lecti per noctem lenis calor; quare stragula nec plura nec densiora illis quibus sanus assueverat, ægro aggerantur; nec exhibeantur medicamenta quævis excalefacentia, lectulo tantum indulgeat æger aliquantulum solito diutius manè subsequente, & postea perget in suprà descriptâ medendi methodo.

Dizæta ex pulicula avenacea est, vel juscule hordeaceo, cum pomo subinde ad ignem cocto, atque etiam post secundam purgationem, juscule tenui **ex pullo gallinaceo**. Pro potu ordinario cerevisiam tenuem nullatenus tepefactam injungo, ut & decoctum album.

Post Catharsin bis celebratum, nulla suadet necessitas, pullorum carnibus aut similibus eupeptis ægro interdicere, cum hæc per purgationem medicatio ea indulgeat, quæ non poterat concedi, si ali viæ insisteretur, atque porro post ultimam purgationem, modò febris aliquantulum deflagraverit, & intermittentis typum nondum prorsus induerit, vini Canarini cochl. tria vel quatuor, manè & serò, ut & post

post prandium, per dies aliquot propinenzur, quo & vires citius instaurantur, & febriles avertantur accessus.

Cum autem hæc febris Species, præ cæteris quas mihi unquam videre contigit, cerebrum petere quasi apta nata sit, ægros meos sollicitè moneo, ne se nudos lectulo, nisi noctu tantum committant, quod si usque adeo debilitati à morbo fuerint, ut erecto corpore sedere nequeant, permitto ut vel super lectum ipsum, vel super gravatum vestiti jaceant, capite paululum elevato; nec sino focus sit luculentior in cubiculo, quam cui æger, tunc cum sanus erat, affueverat.

Atque ut hoc regimen omnino tenendum est ab initio, in singulis hac febre correptis (si fæminas in primis puerperii diebus decumbentes excipias) ita necessariò est imperandum, ubi ad ægrum, quem ob regimen justo calidius, Phrenesis, Petechiæ, aut purpureæ maculæ obsederunt, aut alia quævis efferatæ inflammationis indicia, accersitur medicus. At hic ubi Phrenesis ob methodum imperitiorem semel invaluit, nec subito deleri potest, nec tumultum est repetitâ ultra limites præscriptos, vel phlebotomia, vel purgatione, ejusdem curationem aggredi, tandem vero suo tempore, suâque sponte, ope dicti regiminis recederet,

ceder, ad quam tamen amovendam nihil perinde confert atque ægri caput radi: Quod itaque semper præcipio, nullum emplastrum admovens, sed pileolum tantum, quod ablatum rasurâ Capillitium, spissitudine quadantenus compenset, aut saltem caput à frigore externo muniat.

Et quæ de phrenetide hic dicuntur, de comate etiam huic febri supervenienti dicta sunt, in quo ut in dicta phrenitide, materia febrilis in caput sursum fertur, ac proinde, si linguæ albedinem excipias, nulla adiunt febris signa, at æger Apyrexia prorsus frui videtur. In hoc pariter affectu, ac in alio, **Cathartica**, **Sudorifera**, **vesicatoria** atque id genus alia, non tantum nullo cum fructu, sed ne quidem sine maximo periculo usurpantur. Quamobrem post evacuationes generales per venæsectionem & purgationem factas, quantumlibet hoc Symptoma astantes perterrefaciat, tota res naturæ & temporis committenda est; licet enim stupore æger diu laborari, post aliquam multos tamen dies pristinam sanitatem recuperabit, modo lecto non perpetim affigatur, sed de eo eximatur indies, & supra grabatum, vel etiam lectum vestitus decumbat; interim autem abradatur caput, & sub affectus finem, vini **Canarini** cochl. *sij*, vel quatuor bis in die exhibeatur.

Quoad

Quoad febrem autem, haud deterren-
dus est medicus à faciendis prædictis eva-
cuationibus, si forte membrorum subsul-
tum vel motum convulsivum in ægri cor-
pore persentiscat. Quandoquidem in qui-
busdam generis nervosi affectibus, tam ve-
næsectio, quam purgatio, etiam sæpius re-
petitæ, non tantum non nocent, sed & ne-
cessario sunt adhibendæ.

In fæminis affectionibus hystericis ob-
noxiiis quandoque accidit, quod ubi cura-
tio evacuationibus dictis commissa fuit,
febris post venæsectionem & purgationes
istiusmodi iteratas, etiamnum duret pro-
curratque, in hoc casu febris quæ jam ur-
get spirituum commotioni ab evacuationi-
bus excitatæ, durationem ejus planè de-
bet, ac proinde jam aliis omnibus postha-
bitis, indicationes curativæ, modù signa
peripneumoniae & inflammationis circa par-
tes vitales absint, ad quietem spiritibus
inducendum, & eorum orgasmum sedan-
dum omnino sunt dirigendæ. Quem in
finem singulis noctibus paregoricum quod
vigiliis debellandis par sit exhibetur atque
etiam medicamenta hysterica bis vel ter in
die injungantur, qualia sunt pilulæ ex gal-
bano, Affa fætida castoreo, & similibus, &
julapia ejusdem indolis, insuper ad vires
instaurandas, & vapores suppressandos,

con-

concedatur ægræ talibus visitare, tam quoad cibum, quam potum, qualia appetitum maxime convenient.

Porro notandum est, quod grassante hâc febre, persæpe non tam pathognomonicis febris signis, colore sc. inquietudine, &c. quam ventris torminibus, nunc siccis, nunc dejectionibus se ostendebat, genuinâ tamen illâ methodo, quam supra dediimus expugnanda est, perindè ac si usitatâ hujus febris facie compareret, idque tam ratione venæ selectionis, quam repetitæ Catharseos, nisi quod hâc animadvertisendum sit, quod quoties febris ed usque ventriculum infestet, ut æger potionem retinere nequeat, Pilulæ cochiæ majores (quæ ad 3ij, adbitæ nunquam non per viscera sibi exitum parant) loco potionis leniter purgantis substitui possint, devorentur vero pilulæ horâ quartâ matutinâ, ita ut æger superdormiat, tum etiam hypnoticum dosi paulo largiore est concedendum, v. g. laudani solidi londinensis gr. 1/3, cum simili quantitate mastiches, in duas pilulas redacta, eadem nocte deglutiantur, vel etiam laudani liquidí gutt 18, vel 20, in 3j, aq. Cinnamomi hordeat. aut alio quovis vehiculo generosiore.

Cum autem de torminibus ventris men-
tionem fecerim, monendi sunt h̄ic popu-
lares mei, quanto cum periculo, prout fre-
quenti observatione didici, aquæ mine-
rales in ventris torminibus quibuslibet
vel diarrhæa, vel vomitione, vel affectu
alio quocunque, quem à febre oriri, vel
suspicari possimus, præscribi soleant.

Illud interim omnino observandum est,
utpote quod ad quam plurimos ab orci
faucibus liberandos pertineat, quod non ob-
stantibus iis quæ suprà jam tradidimus,
quotiescumque prædicta ventris tormina,
ad dysenteriam usque confirmatam promo-
ventur, h̄ic mihi periculosisimum esse con-
stat, morbum aggredi protractiore illâ
methodo, quæ evacuandes primum, dein
contemperandos acres istos humores, esse
docet, cum experientia didicerem, dysen-
teriam, & certissimè, & celerrimè curari,
si missis ambagibus, fluxus laudano con-
festim sistatur. Advocatus itaque, *guttae*
*circa xxij, Laudani liquidi, in aqua epi-
demicâ, vel aqua mirabilis, vel alia simili,*
protinus exhibeo, bis intra horas 24 repe-
tendas, *vel etiam hoc s̄epiùs, statis inter-
vallis, si nempe dosis jam præscripta mand-
ac serd tantum usurpata, tam torminibus*
ventris, quām dejectionibus cruentis rite
compescendis par non fuerit, & sugatis
Symp-

Symptomatis, tutissimum arbitror, ut æger aliquantis per in usu prædicti remedii manè & serò capiendi perseveret, guttulis aliquot indies demptis, donec eo amplius non opas fuerit. Animadvertisendum est autem diligenter, quod ægrum ab usu parægorici lectulo diutius affigendum curo, cum situs quilibet paulo erectior, cerebrum facile conturbet, nisi æger somnos post intellectu fatis longos captaverit. Diætam quod attinet, si æger vino prius assueverat, canarensse concedo, probe tamen aquâ dilutum, in qua panis crustulum fuerat decoctum; & quam frigidam in hunc usum in lagenâ asservandum jubeo ut in promptu sit, ubi vinum est contemperandum. Decoctum album etiam assatim epotum prodest, pro victu juscum hordeaceum, vel è pullorum earnibus elixis, ovum sine teste coctum, vel aliud quodvis ex eupeptis, in primos dies sufficiet. Deinceps verò, tum ad liquores magis generosos, tum ad alimenum uberiori solidiusque, paulatim ascendendum.

Si infans hâc febre laborat, tum hirudines duæ utrinque pone aures applicentur, dein emplastrum epispasticum posteriori cervici admoveatur.

Cum cerevisia qua *Rhabarbarum* fuerit infusum pargetur.

Si post *Cathartin* febris intermittere videatur, tum *julapium* cum cort. peruv. (in capite de febre intermitteri pro infantibus descriptum) exhibeat.

Hoc sedulo observandum est, quod in hoc febris genere (perinde ac in *Rheumatismo* & aliis morbis quamplurimis quorum curatio solis evacuationibus absolvitur) Symptomata quædam leviora, & quasi effætæ febris reliquæ, aliquantis per etiam, expirante jam morbo perdurent, à quibus nullum ægro recidivæ periculum est, quæque sua sponte pari passu quo sanitas redit abscedent.

Methodus jam laudata, cæteris quas expertus sum omnibus, in hujuscæ febris curatione facile antecellit. Si quando vero febrim non prorsus tollat, id saltē agit, ut intermittere cogatur, ac proinde peruviano cortici, qui hîc nunquam non triumphat, conficiendum tradit.

Dicta methodus curationis per venæ sectionem & purgationem expediendæ, plus aliâ quâvis præstat, in febribus quam plurimorum specierum expugnandis.

C A P. XXII.

De febre Pestilenti & de peste.

PRIMUS insultus rigorem ac horrorem, quemadmodum & febrium intermittentium accensiones fere perpetuum habet comitem. Mox vomitus enormes, dolor circa cordis regionem, ac si torculari prementur, febris ardens, usitatâ Symptomatum ~~auscultationis~~ stipata, indefinenter divexant, donec aut mors ipsa, aut benigna bubonis, vel parotidis eruptio, quæ materiam morbificam foras ablegat, eos à luctuosissimo discrimine liberet; rarius quidem accidit, ut citra ullam febris præsentationem ingruat, ac homines de improviso à medio tollat, maculis purpureis præsentaneâ interitus nuntiis, etiam dum in foro versantur, erumpentibus. Quæ repentina exanimatio, (quod animadversione dignum) nisi in petitis admodum funestæ exordio vix contingit. Fit etiam nonnunquam ut tumores prorumpant, nec febre nec graviore aliquo Symptomate prægresso quamquam suspicor rigorem, & horrorem leviusculum, ac minus perceptibilem, semper præcessisse.

Ad curationem quod attinet, primò si quidem tumor nondum protuberaret, sanguinem pro ægrotantis viribus, ac temperamento moderate detraxi, quo facto, diaphoresis, cuius aliàs sollicitatio, in non nullis corporibus non modo summam habebat difficultatem, verùm etiam majoris incendii, proindeque ecthymatum purpureorum periculum minutabatur, facilis erat atque expedita. Post venæsectionem (quam in lecto celebrandum curavi, cum iam omnia ad sudores proliociendos in promptu essent) ne vel minimâ interpositâ morâ, stragulis ægrum obrui, ac lacineam lanam sincipiti alligari jussi; quæ quidem capit is obiectio, ad sudorem ciendum plus proficit, quam quis facilè crediderit, deinde si vomitus non adessent, hæc & similia hydrotica exhibui.

R Theriac. Andromach. 33, Elect. de ovo.
vj, Pulv. è chelis concror. comp. gr. xij,
Cochinell gr. viij, Croci gr. iiij, cum
s. q. Succi keymes f. bolus, quem su-
mat 6tā quaque horâ, superbibendo
cochl. vj, s. q. Julapii.

*R. Aq. card. Benedicti, & scordii comp.
pos. an. ʒij, aq. Theriac. still. ʒij, Syr.
cariophyll. ʒj, Misc. f. Julap.*

Quod si vomitio interpellaret, ut in
peste, ac febribus pestilentialibus s̄epissimè
accidit, medicamentum sudoriferum tantis-
per propinare distuli, donec solo tegumen-
torum pondere (nisi quod linterminis pars
subinde ad colligendos halitus vultui supe-
rinduceretur) sudor promanare inciperet.
Nam (quod quidem observatu summè dig-
num est) cum materiæ morbificæ radii ver-
sus ambitum corporis se exporrigant, illici-
alvi profluviū, & vomitiones, ab eisdem
introrsum reflexis, ac in ventriculum &
intestina decumbentibus provenientes, ultrò
sedantur; adeo ut quantacunque stomati-
chi subversio præcesserit, assumpta dein-
ceps medicamenta, probè retineantur, ac
ad sudores ex voto prolixiendos condu-
cant.

Incepitam jam diaphoresin, hauſtibus
Zythogalæ ſalviā alteratæ, vel cerevifæ
cui macis aliquantulum incoherit subinde
repetitis, ad naturalis diei ſpatium con-
tinuari præcepi, abſertione interim omni
religioſe interdictâ, imò nec infra quatuor
à viginti horas à sudoribus finitis, indufum
utcunque madidum, ac immundum, mu-
tari

tari permitto; id quod summa cautelâ observari velim, quod si sudatio angustiori temporis limite circumscribatur, recrudefit illico symptomatum sævitia, atque ægroti salus, quam prolixior diaphoretis extra aleam constituisse, in acie novaculae relinquitur. Si defectio sub finem imminentem videatur, juscum ex pullo tantillum, vitellum ovi, vel his similia, sorberi permitto, quæ cum cardiacis & haustibus ad sudorem continuandum ex more distinatis, virium labefactationi abundè succurrant. Per horas à finito sudore viginti quatuor, moneo ut frigus cautè vitetur, indusum sponte suâ in corpore arescere permittatur, potulenta omnia calidiusculè hauriantur, & zythogalæ salvia alteratæ usus etiamnum continuetur. In sequenti luce, commune Catharticum exhibeo, ex infusione sc. Tamarind. fol. Sennæ, Rhabarb cum manna & Syr. Ros. Solutiv. atque hâc medendi ratione, anno à peste proximo, complurimis febre pestilentiali correptis; Sanitatem restitui, adeo ut ne unus quidem, ex eo morbo mihi desideratus est, postquam eandem exercere inceperam.

Verum ubi tumor jam enatus fuerit, venam aperire etiam in corpore ad sudandum inhabili, hactenus non sustinui, veritus ne materiâ morbifica in depleta vasa

con-

fertim remeante, subitaneus ægri interitus delinatam diaphoresin anteverteret, nibilominus fortasse satis tutò administrari poterit phlebotomia, modo consertim ab ea peractâ, ac nullâ morâ interjectâ eliciantur iudices, qui ad spatum super iùs requisitum producti, omnem tumoris molem paupatim absumere ac dissipare valeant, idque longè minore salutis periculo quam si legitima apostematis maturatio, quæ in præcipiti affectu admodùm inœcta ac fallax existit, seriùs expectaretur.

Febris verè maligna, cum peste specie convenit, nec ab ea nisi ob gradum remissiorem discriminatur.

Pestis vix britanniam nostram frequenter, quam post annorum circiter 40 revolutionem divastat.

Febres pestilentes ab inflammatione sunt remissiore.

Vinum liberalius haustum, & antidota fortiora, complures verisimiliter in pestem præcipitarunt.

C A P. XXIII.

De Febre intermitente:

Curationem quod spectat; jum a multis annis mihi innotuit. quām sit periculosum, eam in tertianis & quotidianis (quæ cum recentes sint nullumque typum induitæ in continuitatis viciniā adhuc hærent) per sudorifica moliri: quamvis enim notissimum sit simul cum sudore prorumpente inquietudinem atque alia Symptoma statim evanescere, & ex consequenti huic paululum esse indulgendum, saltem non esse obsistendum paroxysmo fatiscente, tamen est compertissimum, quod si justo copiosus eliciatur sudor, quæ intermittebat febris, jam sit continua, ægerque tanquam incerto aleæ casu, in vitæ discrimine versatur. Hujus itaque methodi in efficaciam, & aliarum evacuationum, venæsectionis v. gr. & Catharæos incommoda (quarum utræque relaxando tonum sanguinis morbum protrahunt) dum mecum perpendere, peruvianus cortex certissimam mihi spem fecit, de quo verè affirmare possim, non obstante tam vulgi, quām per pauorum

rum & doctis præjudicio, me nihil mali agris accidisse ab ejus usu vidisse unquam, vel cum ratione suspicari potuisse, nisi quod illi, qui longum & repetitum corticis peruviani usum experti sunt, in speciem quan-dam Rheumatisini scorbutici nonnunquam incident. Hoc autem malum perquam raro, ex hac occasione nascitur, & quando accidit facillime remediis in capite de Rheumatismo descriptis cedit.

Ad ægrum quartanâ febre laborantem accersitus (die lunæ v. g.) si paroxysmus eodem die sit invasurus, nihil prorsus moveo, sed id tantum ago, ut spem faciam, eum à proximè venturo liberatum iri, ac proinde binis diebus intermissionis (martis sc. & Mercurii) corticem exhibeo hunc in modum.

R Cortic. peruv. subtiliss. pulv. ʒj, cum s. q. Syr. Caryophyll. vel de Ros. siccis f. Electuarium, dividendum in 12° par-tes, quarum unam capiat quartâ quâ-que horâ, incipiendo immediate post paroxysmum, superbibendoque hauustum vini cujuslibet, vel si pilulæ magis ar-rideant.

R Cortic.

R Cortic. peruv. subtiliss. pulv. ʒj, cum
ſ. q. Syr. Cariophyll. f. pil. mediocris
magnitudinis, quorum capiat vj, quat-
tā quāque horā.

Sed minori cum molestia, eodem tamen
fructu, hujus pulveris uncia una admi-
ſceri poterit libris duabus vini clareti, at-
que ejus cochl. viij, vel ix, exhiberi iisdem
quæ dicta sunt temporis intervallis. Die
jovis quo metuitur paroxysmus, nihil im-
pero, cum ut plurimum nullus accedat, re-
liquis materiæ febrilis per solitos sudores,
qui præcedentem paroxysmum absolvunt
despumatis, ejectisque è sanguine, atque
intercisâ novæ mineræ, vel somitis accu-
mulatione, repetito pulveris usu diebus pa-
roxyſmos disterminantibus adhibiti. Ve-
rum enimvero ne morbus denuo recru-
descat, die octavo præcisè à quo postre-
mam dosin æger assumpsit, eandem præſati
pulveris quantitatem (unciam sc. in 12
partes divisam) eadem quā prius methodo
certo certius Exhibeo, quamvis autem
repetita hoc modo semel medicatio, per-
ſæpe morbum conficit, non tamen proſus
in tuto collocatur æger, niſi medico tertio
quartiore eandem methodum eodem tem-
poris

poris intervallo iteranti parere non graveatur, maxime ubi sanguis a prægressâ aliquâ evacuatione fuerit debilitatus, aut se æger incautiùs auræ frigidiori feriendum expouerit.

Verum & si hoc remedium, nulla purgandi vi polleat, tamen ob peculiarem quorundam corporum temperiem, atque idiosyncrasiam, persæpe accidit, ut ab ejus usu, tanquam à Cathartico fortiori assumpto, æger violenter expurgetur in hoc casu omnino oportet, ut laudanum cum eo exhibeat. Itaque laudani gutt. x, vino instillari jubeo, & post alternam pulveris dosin assumi, modo diarrhœa perit iterit.

Dicta methodus usu mihi venit in cæteris intermittentibus, sive tertianis, sive quotidianis, utraque enim statim à finito paroxysmo aggredior.

At vero tertianæ quotidianæque, etsi post unum alterumve paroxysmum, omnino videantur intermittere, tamen non ita raro postea, ad continuatum fere speciem vergunt, & ad remissionem tantum, etiam diebus quæ intermissionem pollicebantur accedunt, præsertim ubi æger lecto defixus, regimine justo calidiore, aut medicamentis febri per sudores ejiciendæ dicatis fuerit multatus. Hoc in casu à remissione

missione quantumlibet exigua ansam arripiens, pulverem quam proxime à paroxysmo (quantum conjecturâ valeo) ingerendum propino, nempe quartâ quâque horâ, ne quidem ipsum morans paroxysmum, cùm aliter in spatio interjecto plus satis brevi, alexeteria corticis vis, sanguini impertiiri nequeat.

Cum vero sint aliqui, qui corticem hunc, nec in pulveris formâ, nec electuarrii, nec tandem Pilularum ferre queant, his ejusdem infusum in frigido factum propino, ȝij, sc. corticis grosse pulverati, in vini Rhenani ȝij, aliquandiu macero, ac dictæ infusiones unciae quatuor, ad dies aliquot factæ, virtutem drachme unius corticis in pulvere exhibiti, videntur continere. Quæ cùm nec ingrata sit, nec ventriculum premar, duplo frequentius usurpari poterit, quam reliquæ ejusdem remedii formulæ, nempe donec paroxysmi terga dederint.

Quandoque accidit, ut in hoc morbo male forinato, necdum in typum regularem evecto, æger ob vomititionem ferè continuam corticem deglutitum, quâcunque dénum formâ exhibeatur retinere nequeat: in hoc casu, vomitio prius est compescenda, quâm cortex propinetur. Ad quem scopum collimans jubeo, ut sexties vel

vel octies spatio duarum horarum, succi Limonum recenter expreſſi cochl. j, cum ſalis absinth. 9j, alluimat. deinde laudan. Liquid. gutt. xvj, cuin aqua Cinnamo- mi fort. cochl. j, ac brevi poſt, ſi vomitus ceſſaverit, uſum pulv. peruv. aggredia- tur.

Pro infantibus, quorum ætas tenella, vix feret, ut aliâ formâ, hoc remedium affu- matur (ſaltem eâ quantitate quâ devinca- tur morbus) ſequens julapium præſcribere ſoleo.

R Ag. ceras. nig. Et vini Rbenani an. 3ij, Cort. peruv. ſubtiliſſ. pulv. 3iij, Syr. caryophill. 3j, Mifc. f. Fulap. capiat. cochl. unum alterumve pro ratione æta- tis, quartâ quâque horâ, donec paroxys- mi non amplius, diſtructient, inſtillan- do alternis doſibus, ſi diarrhœa adfuerit, laud. Liquid. gutt. j, vel ij,

Diætami quod ſpectat, cæterumque re- gimen, nec à cibo nec à potu arcendus eſt æper, qualis q'ualis iſ dénum fuerit, qui ad ſtomachum facit: fructibus tamen ho- rariis, & liquoribus frigidis ſemper excep-

tis. Vescatur itaque carnis eueptis, & euchymis, & vino modice utatur pro potu ordinario, quâ re solâ, ægros nonnunquam restitui etiam eos quorum corpora ob frequentiem febris recursum, contra corticem quasi communita, salutiferam ejus vim perpetim eludebant.

Sublato morbo vitandæ ante omnia evacuationes qualescumque, cùm vel blandissima Catharsis, quinimo enema è lacte Saccharato, in morbi discrimen certissime, forte in morbum ipsum denuò ægrum conciuet.

C A P. XXIV.

De fætu mortuo.

Cognoscitur fætus mortuus, quando motus illius cessat, quem priùs in ute-
ro aut mater ipsa sentiebat, aut obstetrix
percipiebat admotâ manu: major ponde-
ris sensus cum dolore abdomen infestat,
quando fæmina de latere in latus fese con-
vertit fætum ex una parte in alteram instar
lapidis dilabi percipit, ventris inferioris
frigiditas tactu deprehenditur, extincto
calore nativo & dissipatis spiritibus, qui
in fætu continebantur: oculi redduntur

con-

concavi & perturbati, facies, & labra pallent, partes extremæ frigidæ & lividæ apparent, mammæ flaccidæ evadunt, ac tandem putrescente fætu, ichores fætidi, & fæniosi ex utero emanant: abdomen ob vapores elevatos inflatur, teter odor, & graveolens spiritus, non solùm ex ore matris, sed etiam à toto corpore exhalat. Si ante fætum, secundinæ excludatur, certissimum est fætus in utero mortui indicium.

Curatio tota versatur in fætus exclusione, vel extractione.

Rx Fol. Sabinæ siccior. rad. aristolochiæ rotund. trochisc. de Myrrha, Castor. an. 3j, Cinam. 3β, Croci 3j, Misc. fiat pulv. de quo capiat 3j, cum aqua sabinæ.

Interim admoveantur pudendo, pubi, & perinæo, forus emollientes.

Post forum inungantur eadem partes, ungento de Arthanita.

Pessarium etiam in vulvam immittatur.

Et Rad. Aristol. rotund. ireos, Hellebori nig. colocynth. mirrhæ, an. 3j, galbani, opopanaxis, an. 3β, cum felle bovis fiat pessarium.

Utile erit constantibus viribus, Catharticum medicamentum exhibere.

Angelus sala in triumpho emeticorum, testatur se fælicissimo cum successu pluries in hoc casu exhibuisse Mercurii vitæ gr. *iv*, vel *v*, idque remedium potentissime fætum mortuum excludere, & reliquis remediis prævalere. Quod tamen propter vehementem suam operationem, summa cautione, & medici prudentia indiget.

Si medicamentis diu tentata fætus mortui eductio obtineri nequiverit, ad Chirurgicam operationem veniendum est, ea- que fit vel instrumentis, vel manus solius ministerio.

C A P. XXV.

*De Hysterica & Hypochondrica
affectione.*

Hic morbus si rectè calculum pono Chronicorum omnium frequentissime occurrit, fæminarum enim paucissimæ ab omni horum affectuum specie prorsus liberæ sunt. Sed nec spectabilior est hujus morbi frequentia, quam varietas illa multiformis, quâ se ostendit & nullos ferè non æmulatur ex iis affectibus quibus attteruntur miseri mortales. Quamcunque enim corporis partem insederit, Symptoma, qualia ei competit parti, statim producit: & nisi medicus tam sagaci quadam solertiâ, quam in arte peritia valeat, fraus ei fiet, atque ista Symptomata à morbo aliquo essentiali hujus vel illius partis, non vero ab affectione hysterica, pendere arbitabitur.

Quandoque v. g. capitis arcem occupans, Apoplexiā facit. Quandoque spasmos horrendos gignit. Nonnunquam exteriorem capitis partem occupat, pericranium inter craniumque dolorem vix tolerabilem

bilem adserens in quadam tantum parti-
culâ quæ transverso poilice contegi possit
jugiter defixum. Dolorem etiam hunc
comitantur vomitiones enormes. Hæc spe-
cies clavus hystericus mihi est, istas præ
cæteris fatigans, quæ chlorosi laborant.
Nonnunquam in partes incidens vitales,
vehementem cordis palpitationem excitat.
Nonnunquam pulmones obsidet, unde æ-
ger creberrimè tussit, & fere sine intermis-
sione, nihil prorsus expectorans. Nonnun-
quam in colon & regionem scrobiculo
cordis subtensam, impetum faciens, dolo-
rem vix ferendum infligit, iliacæ passioni
haud absimilem, ubi ægra immodice vo-
mit, colluviem quandam viridem bili-
quam porraceam appellant ferè parem,
nunc etiam insoliti alicujus coloris rejiciens.
Quandoque hoc malum in alterutrum ex
renibus incursans, atrocissimo quem istic
parit dolore, paroxysmum nephriticum
omnino mentitur. Sed neque vesica ab
hoc Pseudo-symptomate immunis est. Nunc
in ventriculum decumbens continuas vo-
mitiones excitat; nunc etiam diarrhœam
quoties sc. in intestina effunditur.

Atque

Atque ut hic morbus omnes fermè partes internas infestat, ita & tiam nonnunquam & exteriores, carnemque musculosam occupat, maxillas sc. humeros, manus, crura, nunc dolorem adducens, nunc tumor, in quo genere is qui tibias distendit tumor, præ reliquis conspicuus est. Sed neque ipsi dentes ab hujusce morbi insultu se possunt defendere.

Inter omnia vero morbi hujus tormenta, nullum se tam crebro ingerit quam dolor in dorso; quam certo certius persentiscunt, quotquot vel levissime hoc affectu tanguntur. Hoc interim observatu dignissimum est, quod non raro notabilis quædam externalium partium refrigeratio, Symptomatis his omnibus viam quasi sternit, & plerumque non nisi paroxysmo finito dispellitur.

Addo quodd hysterice ferè omnes quotquot ego hactenus tractavi, de spirituum dejectione sive subsidentia (ut cum iis loquar) conqueruntur; pulmonis regionem indigantes, quoties locum in quo hæc spirituum contractio, seu subsidentia sentitur, volunt designare.

Demum

Demum inulieres affectionē hystericā laborantes, nunc in risum effundi, nunc in lacrymas pariter immodicas solvi, nulla *ægrotatu* manifestā, sive illum, sive has extorqueente, nemini non est notum.

Inter omnia verò quæ in hoc morbo comparent phænomena, illud maxime proprium est, atque ab eo ferè inseperabile, quod sc. ægræ urinam subinde reddant plarè limpidam, ad instar aquæ è rupibus scaturientis, idque satis copiosè.

Quin & omnibus tam hystericis, quam hypochondriacis, quibus sc. jam malum inlevit, id accidit, ut flatus quandoque nidosos è ventriculo emittant, quoties aliquid comedent, licet moderatè tantum, & pro ratione appetitus. Tum etiam aliquando acidum eructent, acetum sapore referens, quoties in os ascenderit. Neque hoc tantum nomine infelices sunt, quod corpus ita malè affectum, & quasi conquassatum, ad instar ædium ruinas undique minitantur, tantum non corrut, cum magis adhuc animo ægrotent quam corpore: Cum enim desperatio planè insanabilis de hujusc morbi naturā sit.

Pendent affectiones istæ quas in fæminis hystericas, in maribus hypochondriacas insignire libet, quantum ego judico, à spirituum

num animalium *ataxia*, cuius quidem *ataxia* origo atque causa antecedens, est debilior dictorum spirituum crais, sive nativa ea fuerit, sive etiam adventitia.

Abunde mihi constare videtur præci-
puam in hoc morbo indicationem curati-
vam, eam esse quæ sanguinis (qui spirituum
fons & origo est) corroborationem indigi-
tare, cum verò spirituum *ataxia* morâ lon-
giore humores vitiaverit, è re fuerit eos-
dem jam corruptos, & phlebotamia & Ca-
tharsi priùs imminuere, modo ægræ vires
permiserint, quām ad sanguinem corrobo-
randum nos accingamus. Quandoquidem
autem dolores atrociores, vomitiones, &
diarrhææ enormes, ita nonnunquam effe-
rescant, ut inducias non ferant, usquequò
primariæ illi fortificandi sanguinis intenti-
oni possit satis fieri, quandoque ab effectis
consopiendis (missa aliquantis per causa)
curationis tela necessariò ordienda est; ex-
hibito sc. medicamine anodyno: dein spi-
ritibus quorum crais inferior morbi causa
est, rectificandis opera danda est, quo e-
iusmodi Symptomatis deinceps occurritur.
Cùmque experientia doceat permulta esse
quæ fætoris exhalatione, repellendis spi-
ritibus seditionem molientibus, & in loco
suo continendis apta nata sunt (quæ idcirco
hysterica audiunt) neque illa sunt negli-
genda,

genda, quoties dictis intentionibus impletis operam navamus.

Ad hanc ego metam collimans, venam in brachio lēcari jubeo, dein ut purgetur ægra tribus quatuorve auroris continuis. Per hos dies in quibus venælectio & Catharsis celebrantur, ita planè nihil emolumenti capere ægra, ut in pejus ruere sibi videatur, cum dictæ evacuationes tumultu concitato *ἀποξίαν* promoteant; qua de re ægram diligenter præmonio.

Post has evacuationes, ad sanguinem confortandum, & proinde etiam spiritus ex eo prognatos, remedium aliquod martiale, seu chalybeatum, ad dies triginta præscribo assumendum, quo non aliud certius hīc votis responderet.

Commodissimè verò aut ego fallor in substantiâ exhibetur, atque ut nec observari unquam ipse, nec fando accepi, eum ita sumptum, cuivis nocuisse, ita certiore me fecit experientia multiplex, nudam chalybis substantiam & felicius & breviore temporis spatio curationem absolvere, quam si is quovis, ex iis qui vulgo feruntur modo fuerit præparatus.

Nec mihi solenne est tota illo spatio, quo ægra chalybeata sumit, Catharticum aliquod statis intervallis exhibere, cum tam in genere hysterico quam hypochondriaco, chalybis

chalybis vires a Cathartico intercidi, atque
infringi videantur.

Intera dum chalybs administratur (ad
confortandum sc. sanguinem & spiritus ani-
males) remedia vulgo dicta hysterica in
usu quasi obiter revocanda sunt, idque
eo modo, atque eā formā, quæ maximè
conveniunt ægris, quæ quidem si in formā
solidā fuerint deglutitæ à minus fastidiosis,
potentiùs longè spiritus in officio & loco
suo retinebunt, quam si in liquida hauri-
antur.

In summā, indicationibus universis satis-
facturus, paucula hæc, & vulgaria, præ-
scribere soleo. Mittatur sanguis è brachio
dextro ad $\frac{3}{4}$ viss.

R Galbani in tinturâ castorei solut. $\frac{1}{2}$
colat. $\frac{3}{4}$ viss. Tacamahac. 3ij. f. **Empl.**
umbilico admovendum.

Sequenti mane aggrediatur usum sequen-
tium pilularum.

R Pil. Coch. maj. 3ij. Castor. pulv. gr. ij,
Balsam peruv. gutt. iv. f. Pil. iv.
Cap. horā quintā matutinā super dor-
miendo.

N. Crynes

N

Repetantur

Repetantur per duas vel tres alias vices,
idque singulis vel alternis auroris pro rati-
one virium, & operationis.

R Aq. ceras. nig. Rut. e. & Brion. com-
pos. an. 3ij, Castor. in nodulo ligat. &
in vitro suspens. 3β, Sacchar. chrystall.
q. s. f. Fulap. de quo capiat cochl. iv,
vel v, in omni languore, instillando
primæ dosi, modo paroxysmus urgeat,
sp. C. C. gutt xx.

Post pilulas purgantes modo supra de-
scripto sumptas, utatur & sequentibus.

R Limatur e chalybis gr. viij, cum s. q.
extfact. absinth. f. Pil. N. ij, Sumat
summo manœ, repetanturque horâ quintâ
pomeridianâ, per dies xxx, superbit-
bendo haustum vini absynthitis.

Vel si forma boli magis atrideat,

R Conserv. Absinth. Roman. & consero.
flaved. aurantior. an. 3j, Angelic. con-
dit. nucis moschat. condit. & theriac.
Andromach. an. 3β, Zinrib. condit. 3ij,
cum s. q. Syr. aurantior f. Electuarium.

R Electuarium

R Electuarii præscript. 3i*ß*, Limature chalybis probè triti gr. viij, cum f. q. Syr. aurantior f. bolus sumendus mane, Et horâ quintâ pomeridianâ, superbibendo haustum vini absinthitis.

R Myrrh. Elect. & galbani an. 3i*ß*, Castor. gr. xvi, cum f. q. balsam. peruv. f. Pilulæ è singulis drachmis xij, Sumat. iiij, singulis noctibus, superbibendo Cohl. iiij, vel iv, aq. Brion. comp. per totum decursum bujus proceßus.

Sin autem Pilulæ ultimò præscriptæ ventrem moverint, tum sequentes substituantur.

R Castor. 3j, Sal. Succini volatil. 3*ß*, cum f. q. extract. Rutæ, f. pilulæ exiguæ, numero xxiv, capiat iiij, singulis noctibus.

Hic autem observandum, quid chalybeata in quaunque forma, aut dosi, exhibeantur, fæminis quandoque magnas tum animi, tum corporis perturbationes inducant, idque non solum primis diebus (quod fere omnibus solenne est) sed etiam per totum tempus quo illis utuntur; in hoc casu non statim chalybis usus dictis

temporibus interrumpendus, sed, quo melius eundem ferre poterint, laudanum a quâ aliquâ hystericâ mixtum, singulis noctibus, ad tempus aliquod propinandum. At ubi Symptomata mitiora sunt, & res sine ferro introsumpto transigi posse videatur, satis habeo sanguinem mittere, atque alvum solvere ad dies tres quatuor: dein pilulas histericas alterantes præmemoratas, manè & serò per x dies capiendas imperare. Quæ quidem methodus in affectu leviore, raro à scopo aberrat. Imo pilulæ istæ solitæ, vel omisæ phlebotomia & catharsi saepe magnos effectus edunt.

Serò interim animadvertisendum est, non nullas fæminas idiosyncrasia quadam, ab hysteris medicamentis ita penitus abhorre, ut non solum non juventur, sed etiam insigniter ab eorum usu laedantur. In his itaque omnino sunt omissa.

Atque ita hysterici affectus quoad plurimum sanantur, ut & pleræque mulierum quas appellant obstructions, at præ cætris chlorosis, seu pallidi virginum colores, uti etiam mensium suppressiones qualescunque. Attamen si sanguis adeo effusus fuerit, ut chalybs præscriptâ methodo usurpatus, malo vincendo par non sit, adeundæ aquæ minerales aliquæ ferri minera saturæ, quales sunt nostræ tunbrigienæ,

aut

aut aliæ nuper repertæ. Hoc autem præ cæteris interbibendum observandum; si ægritudo quævis ad symptoma affectio-
nis hytericæ referenda accidat, hoc in
casu per diem unum alterumve, æger a-
quis absit, donec Symptomata illud,
transitum aquarum alias impediturum, pe-
nitus abeat.

Sed si ob contumaciam, hic affectus
ferreis aquis minus cedat, adeundæ sunt
calidæ sulphareæ, quales sunt nostræ Ba-
thonienses, atque æger postquam tribus
auroris continuis eas intus aslumpserit, se-
quenti die Balneum ingrediatur, & poste-
ro die iterum eas bibat; idem faciendo
alternatim per duos menses integros.

Theriaca Andromachi vel sola; si cre-
brò diuque usurpeter, magnum est in
hoc morbo remedium. Vina hispanica
gentianâ, angelicâ, absinthio, centaurio,
corticu[m] aurantior, flavedine, aliisque cor-
roborantibus infusis medicatâ, si ad aliquot
cochl. ter in die potentur, admòdum con-
ferunt, modo ægra tenui non fuerit bilio-
soque corporis habitu.

Adhæc, peruvianus cortex eximias mi-
randasque vires in sanguine & spiritibus
confortandis invigorandisque habere non-
nunquam deprehenditur, cuius scrupulum
mane & serò ad septimanas aliquot déglu-

titum, sanam firmamque corporis crasim restituisse ipse observavi. In nullo autem hysterorum affectuum genere felicis succedit, quam in illo quo spasmis afficiuntur feminæ. Si quæ vero ex remediiis supra recensitis, minus convenient, quod temperamento bilioso ac tenui præditis tæpe accidit, tunc diæta lactea possit usurpari, etenim mulieres aliquot cum affectionibus hysteris diu conflictatæ, etiam iis qui omnes medicorum conatus spreverant; eluserantque, tandem lacte solo aliquandiu vescentes convalescere. Atque illæ quidem maximè, quæ ea specie laborabant, quam ego colicam hysterica appelllo.

At vero nihil ex omnibus quæ mihi hæcenus innotuere, adeo impensè sanguinem spiritusque sovet firmatque, ac diu multumque singulis ferè diebus equo vehi.

Quoties paroxysmus invaserit, adjuncto quolibet ex prædictis Symptome, si tale, aut tantum sit malum, ut inducias ferre nolit, donec sanguine & spiritibus corroboratis, quasi per ambages sanari possit, confessim ad remedia hysterica confugendum est, quæ odore viroso ac gravi, spiritus exorbitantes ac desertores in propriis stationes remandant, sive intra corpus sumantur, sive exterius applicentur, cujusmodi sunt Aissa, fætida, galbanum, castoreum,

reum, spiritus salis armoniaci, & quicquid est denique, quod odorem tetrum admodum, ingratumque spirat.

Proximo loco animadvertisendum est, quod si paroxysmum comitetur dolor aliquis intollerabilis, in quacunque demum parte, aut vomitio enormior, aut etiam diarrhæa, tunc præter hysterica jam laudata, laudanum in usum revocari debet, quod solum vires habet his Symptomatis cohibendis prorsus pares. At vero in iis doloribus sedandis, qui vomitiones excitant, cavendum est sedulo, ne illi sive laudano, sive alio paregorico mitigentur, non præmissis debitiss evacuationibus, nisi patientiam ferè humanam omnem vicerint. Quod si ægra jampridem vomuerit, antequam accerseretur medicus, & metus sit, ne si emeticis ulterius sollicitetur, in furorem agantur spiritus, & ægræ vires nimium dejiciantur, hoc in casu laudanum sine morâ propinari debet, eo dosis modo numeroque, quæ Symptomatis magnitudinem ac durationem, non tantum exæquare possit, sed & vincere.

C A P. XXVI.

Hæmorrhagia narium & Hæmoptoe.

Hæmorrhagia narium, quavis anni tempore pellate infestat, præcipue sanguine præservido, temperamento verò debiliore præditos; idque magis ætate ingravescente, quam adolescenti. Primo ut plurimum appulsi febris præ se fert indicia, quam drepente sibi per nares quam datâ porta faciente viam, dolor & calor sinciput adhuc torquent. Sanguis ad horas aliquot profluit, dein aliquandiu sistitur, mox denuo erumpit, atque hæc vicissim: donec tandem vel remediiorum usu, vel sponte suâ ob imminutam copiam deperditamque cohibitus, omnino cessat; ita tamen ut ægro singulis annis à recidiva metuendum sit, si vel à liquoribus spirituosis, vel alia occasione quâlibet æstuare contingat.

Eum hinc mihi scopum propono, ut sanguinis fervor nimius atque ebullitio, unde oritur dicta præter naturæ modum extravasatio, frænis omnibus compescatur, ejusque

que impetus alio vertatur, ea propter frequenter brachii venas tundo, & sanguinem liberaliter extraho. Victus ratione in refrigerantem atque incrassantem injungo, ut aqua. fontan. partes tres, lactis unum simul coctis, & frigidè hauriendas; poma cocta, juscula hordeacea, & similia à carnis abhorrentia. Julapia infuper refrigerantia, atque incrassantia, una cum emulsionibus, &c.

R Succor. depurator. *plantaginis, urtic.*
an 3vj. *Aq. lactis alexiter 3iv, Aq.*
Cinnamomi bordeat. 3iij, Sacchar. alb.
g. f. Misc. f. Julap. capiat 3iv, manè
borā quartā pomeridiana, & sic deinceps,
de die in diem, per tres dies
continuos.

R *Aq. Plantaginis, Cinnamomi bordeat.*
an. 3iv, aceti stillat. 3β, bol. veri sang.
Draconis an. 3β, Laudani Londinen-
sis gr. iij, Syr. Myrtillor. 3iβ, m. f.
Julap. capiat cochl. v, vel vj, borā
somni, & sic deinceps, singulis no-
ctibus.

R *Syr. è succo urticæ 3iv, cap. 3β, in quo-*
cunque haustu potus.

R *Tin-*

R Tincturæ Rosarum. q. s. bibat ad libitum.

R Sem. Hyoscyami, papaveris alb. an. 3*β*, Sacchar. rōsat. 3*iiij*, Syr. è Symphylo q. s. f. Electuarium, cap. magnitudinem nūis mōscat. minor. superbibendo haustulum Tinct. Ros.

R Sem. 4 frigid. Maj. an. 3*iiij*, amygd. dulc. par. 1*j*, Sem. papav. alb. 3*ij*, Aq. plantaginis 3*vij*, Rbead. 3*iv*, Cinnamomi bordeat. 3*iiij*, f. emulſio, cui adde Sacchari perlat. 3*iiij*, Syr. de Succo citri 3*β*, Misc. capiat 3*iv*, ser in die.

Lectulo ut æger absistat per aliquod spatium quotidie moneo; tum ut nullo non die injiciatur enema leniens refrigeransque, nec vel semel quidem omittatur: haustu quin etiam horā somni paregorico è diacodio, ceu catenā constrictus sanguinis furor coerceatur. At verò quando hujusmodi hæmorrhagias non raro committetur lympha acrior, præter revulsionem, & refrigerationem, solenne mihi est Catharticum blandius vel in ipsius morbi æx. propinare, cuius operatione finitā, anodynum exhibeo prætersolitum viribus auctum; & ubi Symp-

Symptoma penitus evanuerit, aliud demum Catharticum.

Quoad externas applicationes lintea quadruplicata immersa aquæ frigidæ, in qua Sal prunellæ dissolvatur, & postea leviter expressa, admoveantur nuchæ, ac utrinque cervici, sèpius in die, item post universas evacuationes peractas, liquor sequens applicetur.

*R. Vitriol. Hungar. & Aluminis an. 3j,
Phlegmatis Vitriol. n. 3, Coq. tamdiu
donec omnia fuerint dissoluta, Liquorem
frigefactum filtra, & à crystallis sub-
inde natis separa. Liquori residuo, adde
Ol. Vitriol. duodecimam partem. tu-
runda ex linteo raso, liquore hoc probe
humectata, nari ex quâ sanguis stillat
indatur, per dies duos isthinc relin-
quenda.*

Quo etiam liquore, liutearmina imbura,
& applicita, sanguinem fistunt ex qua-
cunque demum parte externâ, idem de-
fluat.

Hæmoptoe etiam quæ in æstatis ac veris
confinio homines calidioris temperamenti,
at minus robusti adoritur, & quorum pul-
mones minis rectè valeant, præ senibus
item juniores, ejusdem ferè indolis cum
hæ-

hæmorrhagiâ jam tractatâ mihi est. Quin & hoc vitium eandem ferè quam hæmorrhagia methodum medendi sibi vindicat, nisi quod Catharsin minùs ferat, à quâ præsertim repetitâ, æger facile in tabem conjicitur.

R Balsam. *Lucatelli* 3j, bol. ver. 3j;
Misc. capiat mane & vespere, super-
bibendo decoct. Traumatic. Pharma-
copæa penultimâ descript. haustum,
paretur sine vino.

R Aq. *Plantaginis* 3ij, *Cinnamomi* hor-
deat. 3j, *Aceti stillatiti* 3ß, *Corallii*
rub. pp, 3ß, *Sanguinis Draconis* 3ß,
Laud. Lond. gr. 3j, *Syr. Myrtill.* 3j,
Misc. sumat. *Cochleatim* singulis horis
donec sanguis subsistat. Vel,

R Tincturæ Ros. 3ij, *Syr. de Symphto* 3ij,
Misce, sumat haustum quartâ quâque
horâ. Vel,

R Conserv. Ros. rub. *Sympht.* an. 3iij,
Offis sepiæ subtiliss. pulv. 3ij, *Ocul.*
Cancr. 3j, Cog. in lactis 3ß, ad 3iv,
comedat & bibat totum. Vel,

R Lohoch

*Et Lobo ob de Portulac. 3ijs, Capiat 3iij.
quartâ quâque horâ.*

Denique Phlebotomia crebrè celebrata, enema quotidie injectum, Diacodium hora somni propinatum, diæta insuper & medicamenta tam incrassantia, quam refrigerantia, opus pro voto absolvunt.

C A P. XXVII.

*De Hæmorrhoidum fluxu immo-
dico & de dolore Hæmorrhoi-
dum.*

IMmoderatus fluxus Hæmorrhoidum, periculosisimus est, aliosque morbos perniciosos inducit, nempe totius corporis imbecillitatem, omnium viscerum refrigerationem, atrophiam, cachexiam, & hydrozem. Ad curationem eadem remedia convenient quæ suprà præscripta fuerunt pro Hæmorrhagia narium.

Venæ Hæmorrhoidales in recti intestini extremitatem & anum desinentes, sæpe tumore afficiuntur, ex quo gravissimus dolor, non raro excitari solet. Ad hujus curationem, primò sanguis detrahendus

Oest,

est, ex venis brachis, ut fiat revulsio à parte affecta, qua sufficienter celebrata, derivationis gratiâ, vena malleoli etiam aperienda est.

Alvus continuò emollienda est, quia dura excrements, & cum aliquo conatu emissa, dolorem exasperant. Ad alvi autem lenitionem, infusum cassiae manè & serò exhibitum, maxime conveniet, in hunc modum paratum.

R *Fol. Lactuc. Buzloff. & summitat. malvæ an. m. j. Liquirit. rasæ & pas- sular. mund. an. 3*β*, flor. Bugloff. borra- ginis & viol. an. P. j. Coq. ad 3*vij*, in colatura infund. Cassiae recent. ex- tract. 3*j*, colentur, & clarificantur, ad- dendo postmodum Syr. violacei 3*j*, cap- bis in die.*

Interim topica varia parti admovenda sunt, ad dolorem leniendum, inflammati- onem auferendam, & tumorem discussi- dum. Oleum amygdalarum dulc. recen- ter extractum, parti dolenti admotum, dolorem demulcet. Linimenta & unguen- ta ad eundem usum varia præscribi possunt. Quorum alia dolorem tantum leniunt, alia tumorem etiam discussiunt & exsiccant, aliaque ulceratis hæmorrhoidibus meden- tur,

tur, eaque cum linteis & lana, aut gossipio, parti admovenda sunt.

R *Vitell. ovi N° j, Olei Ros. vel. violac. quantum sufficit. f. Linimentum, cui si unguentum populeum addatur effe- cacious erit ad dolorem sedandum ; tum etiam in dolore acerbiori opii grana aliquot admisceri poterunt.*
Vel,

R *Mucilag. sem. Psyllii, & fænugr. ex- tract. cum vino an. 3ij, butyri recentis. 3iij, Sevi hædin. 3j, agitentur simul in- mortario plumbeo, f. Linimentum.*

Balsamum sulphuris ex floribus Sulphu- ris & spiritu terebinth. paratum, præstan- tissimum est ad dolorem sedandum , & tumorem discutiendum, tum etiam ul- cera earum partium mundificat. Cepa- alba sub cineribus cocta, & cum butyro re- centi subacta, instar cataplasmatis, dolorem sedat, & tumorem discutit. Sed si non facilè resolvi possunt, post convenientes re- vulsiones aperiendæ sunt, cum scalpello aut hirudinibus.

C A P. XXVIII.

De Hydrope.

OMnis hominum ætas, sexus omnis ab Hydrope nonnunquam infestatur. Fæminæ tamen huic morbo magis sunt obnoxiae quam viri: verum hos præsttim ætate ingravescente adoritur, illas ubi jam parere desierint: steriles autem quandoque etiam juniores occupat. Foveæ digitorum impressione in surarum parte inferiore, sub noctem imprimis conspicuæ, mane vero evanescentes, primum hujus mali indicium dant quod non perinde certum est hydropis ingruentis signum in fæminis atque est in maribus: cum & prægnantes, & aliæ quibus catamenia quâvis de causa fistuntur, haud raro idem patiantur. Neque tamen in viris ejusmodi tumor hydropem certo indicat: etenim cum senex quispiam habitu corporis paulo pleniori præditus, asthmate jam à multis annis laborans, ab eodem derepente, idque hyemis tempore, fuerit liberatus, mox ingens tumor musculos tibiarum occupabit. Quo non obstante si generaliter loquamur, suræ & tibiæ intumescentes pro signo

signo supervenientis hydropsis habendæ sunt.

Tria hunc morbum stipant Symptoma-ta Dyspnæa, urinæ paucitas, & sitis inten-sa. sunt duæ species tumorum, abdominis hydropem mentientes fæminis familiares. Prima est carnium in partibus intra abdo-men excrescentia præternaturalis, quæ ven-trem in molem haud minùs conspicuam attollit, quām solet inclusa aqua. Altera species flatibus ortum debet; qui non tumorem tantum, sed & alia ingravida-tionis signa pariunt. Hæc viduas ut plurimū exerceat, vel etiam mulieres quæ non nisi provectiones ætate nupserant.

Indicationes curativæ veræ ac genuinæ, vel ad aquarum in abdomine cæterisque partibus contentarum evacuationem, vel ad instaurandum sanguinis robur omnino dirigendæ sunt.

Ut cum bonis ægri rebus purgatio insti-tuatur, scire oportet, utrūm ægri corpus facilè, an verò difficeret, atque ægrè Ca-tharticis cedat, quod non aliâ viâ ullâ cer-tius dignosci potest, quām ex diligentí in-quisi-tione, quomodo alia purgantia reme-dia, alio tempore aliquo usurpata, opus destinatum peregerint.

Hydrops præ cæteris morbis quibuslibet Catharsin & validissimam postulat, & maximè celerem. Singulis diebus expurgari debeat æger: nisi quod five ob nimiam debilitatem corporis, five propter Cathartici præcedentis operationem plus satis violentam, dies unus aut alter non-nunquam intercalari possit. Neque à purgatione, nisi urgente necessitate est absitendum aut cessandum, donec omnis aquarum moles omnino demum exantata fuerit.

In ipsis qui Catharsi promptè cedunt, *Syrupus de spinâ cervinâ* etiam solus, aquas sat copiose elicit.

Ubi vero constiterit, ægrum eo esse corporis habitu, ut *Cathartica* leniora nec celeriter, nec cum bonâ euphoriam opus suum peragant, fortiora tentanda, in hujusmodi corporibus sequentem potionem cum successu sæpenumero præscripsi.

R. Tamarind. 3j, fol. Sennæ 3ij, Rhei 3j,
Coq. in s. q. Aq. fontan. ad 3ij, in
colatura dissolv. mannae, & Syr. Ros.
solt. an. 3j, Syr. de spina cervin. 3j, E-
lectuar. de succo Ros. 3ij, Misc. fiat
potio.

Quæ tamen potio non nisi robustioribus exhibenda est, quibus alvus solvit, ubi cetera id præstare nequierint; quod multiplici experientia ipsius probavi. Vel,

Ex Vini alb. 3ij, Zalap. subtiliss. pulv. 3j, Zinrib. pulv. 3j, Syr. de spina cervina 3j, Misc. fiat potio, sumenda summo mane repetendaque singulis vel alternis diebus, pro ratione virium.

Restant vero medicamenta duo, me judece, Palmaria, & in iis qui non nisi ægrè purgantur cæteris quæ vel suprà enumeravi, vel adhuc comperta habeo *δραστήρα*, Elaterium intelligo, & infusionem croci metallorum. Elaterium sive fæcula cucumeris agrestis potenter in permodicâ quantitate vires suas exerit, in conturbandâ alvo, & fæcibus cum serofis & aquofis humoribus copiose egerendis, adeò ut ejus grana duo plerisque, in genere, loquendo, corporibus, dosis aptissima sunt, ego permisere soleo Pil. ex duobus 3j, quos in pilulas tres exiguae formandas, ac mane sumendas impero.

Infusionem croci quod spectat ejus 3i, (vel purgatu difficultimis 3ij) mane exhibita, & quotidie pro ægri viribus reiterata, quamlibet primâ facie haud aliud promittat,

rat, quam colluviem in ventriculo stabulanten egerere, tandem tamen efficiet, ut abdomen ab aquarum super-incumbentium onere liberetur.

Veruntamen si prædictum vomitorium ventrem inferiorem haud efficaciter expurgaverit (nam in Catharsin solet definere) post tertiam aut quartam dosin meræ infusionis croci Metallorum, quandoque licet rarius uti soleo seq.

R *Aq. cardui Ben. 3ij, infus. Croci Metallorum 3ß, Syr. de Spinâ cervinâ 3ß, Elect. de Succo Ros. 3ij, m. f. posio.*

Hoc autem observari velim, quod si leviculo aliquo ventris tumore tentetur æger, non ita promptè educuntur aquæ per infusionem croci Metall. ac in Alcide grandiore, ubi ingens aquarum copia agesta fuerit: etenim vel ipsa aquarum moles, dum emetici operatione agitatur ac concutitur, ad earundem evacuacionem mire confert; atque eam ob causam, nisi venter in tumorem insig- nem attollatur, omnino convenit ut toto res evacuantibus per inferiora committatur.

At sane quod serio animadvertisendum est, haud raro accidit, ut aqua non solum in crura ac tibias deturbetur sed etiam in ipsam abdominis cavitatem depuat, quae tamen medicamentis Catharticis omnino elicienda non est, verbi gratia, quoties hujusmodi tumor, vel phthisis diurnam excipit, vel a viscerum alicujus labo ac putredine nascitur, vel a sanguinis tono, si ita loqui fas est, non tantum relaxato sed & deperdito, ac spiritibus penitus exhaustis; vel a longâ fistularum in partibus carnis morâ, quae copiosam sanguinem egefferunt; vel a nimia debilitate atque evacuatione tam humorum, quam spirituum quas advocavit five salivatio, five sudatio, five etiam purgatio, justo intensior, & diaeta tenuis, quae in luis venere curatione, etiam magis quam res postulabat, fuerint adhibitae, in his atque aliis morbis, ad hunc modum factis; æger non tantum non juvabitur a Catharsi, sed imminuto adhuc amplius sanguinis tono, augebitur malum. Quamobrem rebus itastantibus, omnis curationis cardo in sanguine ac visceribus omni ope corroborandis firmandisque omnino vertetur. Inter cetera hujus ordinis, præter remedia confortativa, infra enumeranda, ego certissimo experimento edoctus sum, aeris mutationem,

tionem, & in aere libero exercitium, quale
quale demum æger ferre potuerit, huic
indicationi apprime respondisse.

Et etiam ubi absque omni istiusmodi
περφάπτω intentioni illi quæ aquas evacuan-
das respicit: nec Catharticis nec emeticis
satisfaciendum est: quoties enim vel æger
constitutione est infirmiore, vel fæmina va-
poribus atque ataxiis spirituum animalium
admodum obnoxia; fieri non potest ut
Catharticis, & multo minus emeticis, res
geratur. Hic itaque aquarum evacuatio
diureticis committenda est, è quorum fami-
liâ, efficacissima mihi videntur ea quæ è
salibus Lixivialibus fiunt, neque quicquam
refert, è quorum vegetabilium genere ci-
neres petantur. Quandoquidem vero vix
aliud vegetabile genista sit parabilius, & in
hoc morbo bene audiat, ego ut plurimum
Cinerum ejus $\frac{1}{2}$ ij, in vini Rhenani $\frac{1}{2}$ iv, fri-
gidè infundi jubeo, addendo fol. absinthij
vulg. P. ij, vel ij, Liquoris per filtrationem
colari $\frac{1}{2}$ iv, mane horâ quintâ pomeridianâ
Et sero ægro jugiter hauriendas impero, us-
que dum tumor evanuerit. Quo solo reme-
dio hydropses pro deploratis habitos curatos
vidi, in iis quorum crais debilior purgan-
tibus ferendis non fuit.

Aquis autem (ut ad secundam intentionem properemus) quæ sunt proxima causa morbi jam penitus evacuatis, non nisi ad dimidiam curationis partem ut plurimum perventum est, nisi sanguinis etiam debilitati, quæ prima morbi origo fuit, occuratur, longo & assiduo medicamentorum calefacentium & corroboratium usu, unde novus aquarum proventus præcaveri possit. Ad hanc de qua jam agimus intentionem implendam, nempe ut sanguis corroboretur, omnino necesse est, ut æger quantum res ferat, vinum potare teneatur, dum in curando est (modò ne priùs incipiat *divortiā* quām meatus quadam tenus reclusi fuerint, & porta aquis data) vel saltem loco vini, cerevisiam è generofioribus.

In pauperibus quorum res angusta domi, meliora remedia non permittebat, cerevisia fortis in qua quantitas sufficiens Rad. Raphan. rusticā. fol. Absinthii vulg. cochlear. hortens. Salviæ centauriæ min. Summitat. genistæ, inclusæ fuerint, meo consilio usurpata, pro potu ordinario, sola fuit instar omnia. Pro ditioribus, vinum canarinum, eisdem herbis amaris potest similiter, imprægnari, cuius haustulus bis terve de die deglutiendus, vel si id palato minus allubescat, vinum absinthites vice ejus

ejus substituatur. De quo æger sumere possit cochl. ix, post Electuarii digestivi seq. 3ij, horis medicinariibus, i. e. manè quarta pomeridianâ. Et nocte, devo-
randas.

*Ex Conserv. cochlear. bortensis 3ij, Ab-
sinth. Romani, & flaved, aurantior.
an, 3j, Angel. condit. nucis moschat.
condit. an. 3ss, Theriac. Andromach.
3iiij, Pul. Ari comp. 3ij, cum s. q. Syr.
Arantior. f. Electuar.*

Hic verò magni momenti est, quod æger parcè admodum bibat liquores istos, qui minus generosi sunt. Veruntamen cum sitis magna huic affectui se comitem adjungere soleat, quam insuper à potu te-
nuiori abstinentiu adaugeat, è re erit, ut æger saepe uscule aq. frigidâ spiritu vitriol. acidularâ os colluat, aut Tamarindos in ore subinde teneat, aut limonem manducet, neutrum vero deglutiens, præ eorum frigiditate, quæ morbo minus cor-
venit.

Verum inter corroborantia, chalybs in hydropis incipientis curatione, haud infirmum locum sibi vindicat, sanguinem viz invigorando, calefaciendoque, quam ob caulam, & Allium hic adeo conductit;

cum

cum eo solo, mihi evacuantibus, hydro-
pem ex aliorum præscripto, non meo, de-
pulsum noverim.

R *Syr. Chalyb.* $\frac{1}{2}$ ij, *Capiat cochl. j,* cum
crem. Tartari gr. xv, omni manè, in
cochl. v, *Julapiss seq.*

R *Aq. lactis. alexiter.* $\frac{1}{2}$ j, *Aq. Absinth.*
magis comp. gentian. comp. an. 3ij,
misc. fiat Julap.

R *Chalyb.* cum *Sulpure pp, croc. martis*
Astring. an. $\frac{1}{2}$ β, *Ocul. cancr. Corall.*
rub. pp. Sal. absinth. an. 3j, Sal. volat.
Succini 3j, *extract. Gentiam. q. s.*
Misc. f. Pil. x, ex qualibet drachma.
cap. iv, omni nocte.

Observandum est, eum hydropem qui
vel pedes tantum inflavit, vel etiam ven-
trem sed modice, non statim curationem
per emetica & Cathartica sibi deposcere;
sed hujusmodi liquoribus præfatis calefa-
cientibus & corroborantibus haud raro
cedere. At vero præ cæteris serio ani-
madvertendum est, quod quoties hunc
morbum solis corroborantibus, vel etiam
Lixivialibus aggredimur, æger nullo modo
expurgandus est.

Topica sive remedia externa quantum
ego observare potui nihil egregium in hoc
morbo præstiterint unquam. Vesicatoria
gangrænam saepe invitant. Ut tandem fi-
niam, quamvis hic morbus ubi jam in
vèrum Ascitem evaserit, pro deplorato sem-
per habitus fuerit; attamen constabit quòd
si dicto modo tractetur, æque certò potest
subjugari (modo viscera à corruptione sunt
libera) ac alii permulti, qui non ita funesti
vulgo æstimantur.

C A P. XXII.

De Hypercatharsi.

Circa purgationem haud minus quam
vomitionem rite ordinandam, frânis
atque calcaribus opus est. Quemadmo-
dum enim medicamenta Cathartica ad
alvum lubricandam, aut copiosus dejicien-
dam necessarii interdum sunt usus, ita si
evacuatio istæc immoderata, aut non facile
tolerabilis fuerit, remedia opposita seu
Diarrhææ aut affectus dysenterici antidota
indicantur.

Methodus therapeutica hypercatharseos,
tum præcautionem tum curationem respi-
cit. Quoad prius, ante pharmaciam, in
ope-

operatione ejus, & post eam, consideratione, & cautela opus. Primo namque imprimis perpendere oportet, tum corporis purgandi constitutionem, robur & consuetudinem; tum medicamenti exhibendi naturam, dosin, operandi methodum, & affectus ordinarios; dein symbolis collatis, agentis virtutem juxta patientis tolerantiam proportionare. Secundo dum pharmacum operatur, coctionis viscera, sanguis & spiritus animales, à quavis alia perturbatione immunia serventur. Quare hoc tempore nec alimenta crassa, viscosa, aut copiosa, quæ ventriculum molestant, ingerantur; frigoris externi occursus quo pori corporis constipentur, sedulo virulentur; denique animus placidus usque ac serenus curis & studiis severioribus vacet. Tertio pharmaci operatione finita, & spirituum animalium excandescientiam sedari, atque sanguinis, & humorum effervescentiam compesci oportet; in quos fines medicamentum anodynum aut blande hypnoticum exhibeat juxta formulas sequentes.

Rx *Aq. flor. Paralyseas ʒij, Cinnamomi bordeat. Syr. de Meconio an. ʒβ, Margarit. ʒβ, f. haustus hora somni sumend.*

Quod si omissa aut non obstante hujusmodi cautione, medicamento purganti hypercathartis supervenerit, illico patiens lecto calentia impositus, methodo sequenti tractetur. Imprimis ventriculi & totius epigastrii regioni, aut emplastrum ex Theriaca aut fortis, & decocto absinthii, menthae, cum aromatis, in vino rubro cum stupris laneis calidi sime intinctis & ex grexis adhibeatur: ore protinus assumatur aut bolus ex theriaca Andromachi, vel solutio ejus in aqua Cinnamomi facta. Porro vinum ustum, & aqua menthae dilutum, cochleatum crebra vice propinetur. Si alvi tormira infestent, enema ex lacte tepido cum theriaca dissoluta injiciatur; interim membris exterioribus frictiones calidæ ac interdum ligaturæ, quibus sanguis extra devocetur, & à nimia colliquatione, in que viscerum cavitates effusione, detineantur, admoveri debent: dein vesperi si vires constent, & pulsus satis robustus sit, aut diacodii aut Laudani liquidi dosis, cum vehiculo idoneo sumatur.

C A P. XXX.

De Ictero.

Ictericus affectio ex communi plurimorum consensu exorbi statuitur, in quantum flava bilis e venæ portæ finibus, in pori biliarii ductus non omnino, aut non satis excepta, in massam sanguineam restagnat, eamque virore suo (unde etiam cutis inficitur) inquinat.

Ad therapeiam quod spectat, pharma-
ca emetica in ictero recenti dum viscerum
tonus, & vires constant, saepissime juvare
solen.

R Infusionis croci Metallorum ʒβ, ad ʒvj,
vini scill. ʒj, Oxymel. simpl. ʒβ, f.
vomitorium.

Medicamenta purgantia in hoc morbo
sive recenti, sive inveterato, locum ha-
bent.

R Electuarii > succo Ros. 5iij, Rhubarb. 5j, Salis Absinth. Crem. Tartari an. 9ß, Syr. de Rhubarb. q. s. f. Bolus. Vel.

R Pil. Ruffi 9j, extract. Rudii 9ß, f. Pil. iv, Sumantur mane cum Regimine, repetendo intra iv, vel v dies, & postea semel singulis septimanis.

R Elixir. proprietatis 3j, Sumat guttas xx, mane & horâ quinta pomeridianâ, cum vehiculo idoneo.

R Rubiae tinctorum, curcumae, an. 3j, Chelidon. maj. cum toto, & Summi-
gates centaurii minor. an. m. j, Coq. in
æqualibus partibus vini Rhenani, &
aq. fontan. ad 11ij, colatura dissolue
Syr. de quinque radicibus 3ij, cap. 11ß,
mane & sero calidæ, usque dum con-
valuerit.

Sylvius pro curatione icteri, valde præ-
dicat decoctum sem. Cannabini, &
solutionem saponis. Remedium vulgare
& empericum apud nostrates est, ut no-
vem

vem pediculi vivi, sumantur mane per ϑ , vel vi , dies, quo remedio (cum alia minus efficent) plures sanatos audivi.

Si morbus adhuc obstiterit, ad aquas ferreas, quales sunt istæ tunbrigenses adeundum est, quæ ex ipso fonte bibendæ sunt, dum convaluerit æger. Porro hoc morbo laborantes, doloribus nonnunquam valde molestis, qui noctu potissimum defævunt, ac insuper vigiliis sæpe obnoxii reperiuntur; qua propter etiam anodyna in usum adhibenda veniunt.

R *Aq. Mirabilis, Lumbricorum, an. 3j,
Diacodii 3v j, Tincturæ Croci 3 fl,
Misc. dosis cochl. j, vel ij. sera nocte,
si quando somnus deficiet.*

C A P. XXXI.

De Iliaca Passione.

Iliacus affectus, est motus intestinorum præposterus & inversus, in quo alvus omnino constricta est, & quæ per inferiora dejici deberent, ad ventriculum feruntur, ac per vomitum rejiciuntur.

Quæcunque intestina obstruere possunt, ut nihil per inferiora descendere valeat, hunc affectum producere solent. Causæ obstruentes sunt fæces induratae, ac retentæ, flatus crassus, magnâ copiâ in intestinis collecti, eaque distendentes ; inflamatio, aliquique tumores, qui cavitatem internam intestini penitus occludant ; & intestini circumvolutio, ac complicatio, ut veluti nodus in ipso fiat : quæ quidem complicatio & constrictio intestinorum in hernia sæpe contingit, tum etiam in colico dolore, cui sæpe succedit ileos.

Causæ verò infrequentiores intestinorum facultatem expultricem irritantes, ut motum suum invertere cogantur, sunt exulcerationes insignes, aut humores acerimi, intestina vellicantes.

Therapeiam quod spectat, consultissimum esse arbitror, brachii venam primū pertundere, mox interjectâ horâ unâ alterâ, clysterem aliquem ex iis qui potentius operantur injicere; ego fumum nigtianæ, sive Tabaci, ex tubulo inverso, per vesicam majusculam, in intestina validissime insufflatum, enema efficacissimum esse duco. Qui etiam post moram aliquam reiterari potest, nisi prior immisus, solutâ alvâ, meatus deorsum versus referaverit. Huic autem remedio, Symptome haud cedente, necesse est, ut Catharticum paulo fortius in usum veniat, utut difficile fuerit, exinde viam facere. Ut,

Rx Pil. ex duobus gr. xxxv, Mercurii dulc. 9j, cum s. q. Bals. peruv. fiant Pil. n. iv, cap. è cochl. uno Syr. viol. nullum insuper liquorem assumendo, ne minus retineantur.

Sin autem æger hoc remedium per os rejecerit, hâc methodo procedendum.

Rx Laudani liquid. gutt. xxv, Aq. Cinnamomi fortis 3β, Misc. statim propinetur, & interjectis aliquot horis, idem paregericum repetatur.

Cum

Cum verò horum usu vomituritio ac ventris dolores remiserint, tunc Catharticum prius dictum iterum exhibeatur, ac suo tandem defungetur munere. Verum si Anodynorum virtute ac vi jam penitus infractis vomituritio ac dolor iterum redierint, Cathartico interim in corpore restitante, in hoc casu ex dejectionibus per inferiora, spe omni impræsentiarum abjectâ, ad usum pægorici suprà descripti revertendum, idemque eo usque repetendum, quartâ, vel sextâ quaque horâ, donec intestinis quies omnimoda inducatur, quo quidem tempore Catharticum operationem per sedes exeret, quantumlibet ex tam repetito narcoticorum usu, plane contrarium effectum iri videatur.

Victum valde tenuem ægro præscribo, ita ut non nisi cochlearia aliquot juseuli ex pullo gallinaceo parati, sorbenda bis vel ter in die permittam. Interim vero per totam ægrotationem, in lecto decumbat jubeo, donec perfectæ sanationis signa appareant.

Quando vero Iliacus affectus procedit à prolapsu intestinorum in scrotum, tota cura eò dirigenda est, ut illa in saum locum reponantur, quod fiet blanda & prudenti manu Chirurgi, locum affectum diu anteà foyendo decocto emolliente, & oleis relaxantibus,

antibus, clysteribus etiam emollientibus, carminantibusque frequenter injectis; ægrum ita collocando, ut caput sit valde declive, crura vero elata. Imò nonnulli cum pedibus suspenderentur, citissimè liberati sunt.

C A P. XXXII.

De Lienteria, & Cæliaca passione.

Lienteria est species alvi fluxus, in quo cibus non immutatus, sed prout fuerat assumptus per alvum celeriter excernitur. In cæliaca vero passione, alimenta cruda, & imperfecte cocta, per alvum rejiciuntur.

Causæ lienteriæ & cæliacæ affectionis plurimæ proponuntur ab auctoribus, quas omnes ad tria capita referre possumus; frigidam ventriculi & intestinorum intemperiem; earundem partium irritationem, & summam facultatis retentricis debilitatem, ex gravi ac lethali morbo. Est & alia causa à prædictis diversa, que peculiariter cæliacam passionem efficere consuevit, nempe obstruktiones venarum mesenteric.

raic. quæ transitum impedit chylosæ materiæ. Aëtius & celsus multique eorum sequaces, aliam etiam lienteriæ causam proponunt, nempe levem & densam cicatricem, intestinis ex magna dysenteria relictam.

Curatio hujus affectus pro varietate causarum illum producentium varianda est ac primum qui ab humore pituitoso producitur remedii sequentibus curari poterit, sed incipiendum erit à purgatione, medicamentis compositis, ex Aloe, Rhab. & myrobolanis.

R Conserv. Ros. Antiq. 3vj Theriac. opt. 3vj, Miv. e cydonior. q. s. Misc. capiat 3ß, manè, nihil superbibendo
Vel,

R Terræ Japanic. 3iß, Coral. rub. pp. Ocul. cancr. pp. an. 3j, Conserv. Ros. Antiq. 3iß, Syr. Balsam. q. s. Misc. f. Elect. capiat quantitatem nucis moschat. manè & vesperi.

R Gummi Caran. empl. stomach. magistral. an. q. s. Ol. Absinth. Chym. gutt xij, Misc. fiat emplastrum pro regione ventriculi.

Quæ sit ab humore biloso, curanda erit
remediis sequentibus.

R Aloes opt. Aquâ Ros. lotæ 3iij, Rhabar. pulv. & aq. Borragini irrorat. 3j, Mastiches, Santal. rub. corallii pp. an. 3j, cum Syruo Ros. solut. f. Massa pilul. cuius capiat. 3ß, vel 5j,

R Terræ sigillatæ, boli armen. Coral. rub. margarit. pp. Sem. portulacæ & acetosæ an 3j, Rasur. C. C. fol. menthae Siccor. an. 3j, Ros. rub. P. ß. f. pulvis aspergendus iusculis, & panatellis, aut sumendus ex cochleari, cum pauca aqua ferrata.

Si vero omnino chylosæ sint dejectiones, non à vitio ventriculi, sed ab obstructione venarum mesaraicarum dependet hic affectus, qui satis frequens est, & infantibus præcipue familiaris, ideoque remediis obtrunctiones aperientibus curandus est.

C A P. XXXIII.

De Lue Venerea.

LUes venerea ex india primum occidentali An. Dom. 1493. europam appulit; at vero centum retro annis Gonorrhææ virulentæ specie se primum ostendebat. Propagatur venerea hæc lues vel per generationem, unde misellus infans ab inquinato parentum altero, mala dicit statimina vitæ; vel per contactum mollioris alicujus partis, primò in lactatione, v. gr. vel infans nutricem per rariores mamillarum poros, vel nutrix infantem per ostenerum inficere potest. Secundò infantes si nudi cum inquinatis eodem lecto dormiant. Tertiò autem, partis mollioris contactus maximè in coitu impuro fit, ac proinde eo præ cæteris modo serpit lues.

Gonorrhæam quod attinet, remedii Catharticis curationis omnis cardo vertitur, cum vero & morbus conspicuam secum trahat inflammationem, & medicamenta purgantia quibus expugnandus est calida etiam sint, diæta refrigerans omnino est imperanda, à carceribus quod dicitur ad metas. Sic itaque soleo præscribere.

R. Maff.

Ex Mass. Pil. coch. major. 3iij, extract.
Rudis 3j, Resin. Jalap. & Diagridis
an. 3f, cum s. q. opobalsami f. Pil. è
singulis drachmis vj.

Quatuor ex his, singulis auroris deglutiendæ sunt, horâ quartâ vel quintâ (ita ut æger super dormiat) ad dies 12 vel 14, vel etiam plures, donec sc. urinæ ardor, & materiæ seminiformis color flavus admodum imminuantur, quæ cum pro voto successerint, satis esse autumo, si æger interjecto semper die uno, easdem repeatat ad septimanæ adhuc duas, quo tempore elapsò, sufficit ut bis in septimana sumantur pilulæ, donec humor ex urethrâ stillare solitus, prorsus evanescat, quod ut plurimum non nisi post multos dies contingit. Quamvis enim vulgù affirmetur, quod ejusmodi ichor, qui ardore urinæ, & flavo materiæ extillantis colore disparentibus, mane præsertim, in summitate colis digitis compressi, ad guttulam unam alteramve cernitur, à debilitate tantum & à laxitate partium, ob diutinam viroſi fomitis in eis moram orriatur; miseri tamen experiuntur, magno suo malo, reliquias has esse contagii non penitus deleti; quod licet quadantenus subactum, ex levissima quaque occasione

(à potu sc. nimio aut exercitio quolibet vehementiori aut simili alia) novas excitat tragædias, Gonorrhæa postliminiò re-crudeſcente, si nemper æger catharſeōs molestiam defugerit, nondum extirpato radicis morbo.

Si post hujusmodi purgationem, gonorrhæa nondum cedat, ex usu erit loco pilularum, maximè in iis qui difficultius purgantur, potentius aliquod medicamentum subinde intercalare, cujusmodi est potio sequens, quæ semel tantum hausta, magis aliquando fecit, ad fistendam gonorrhæam, quam leniora Cathartica.

R Tamarind. ʒʒ, fol. Sennæ .3ij, Rhei ʒʒ, Coq. in f. q. aq. Colatura ʒij, dissolve mannae & Syr. Ros. an. ʒj, Syr. de Spinâ cervina & Elect. è succo Ros. an. 3ij, misce fiat potio.

Vel curatione tardius procedente, detur turbith minerale ad gr. viii, tantum bis vel ter (idque interposito debito temporis spatio, ne forte aboriatur Pryalismus) quod quidem remedium in eradicanda gonorrhæa pervicaciori, facile primas fert.

Est autem ubi æger à Catharsi dicta modo repetitâ usque adeo abhorret, ut ne conspectum quidem, vel odorem solum remediorum,

mediorum, ferre queat. Est etiam ubi corpus ex *isioouuegōa* quadam, ita pertinaciter purgantibus refragatur, ut debita peccantis humoris quantitas, nequeat educi, atque dum impensis in hoc laboratur, nullo cum fructu, lues tandem obrepit, quae eos saepissime aegros adorit, quorum corpora Catharticis fortius obsistunt: cum res ita se habeat, enematis agendum est, quibus injectis, utrique indicationi, humoris sc. tum expurgandi, tum ab affecta parte derivandi, iatis fieri potest, quin etiam hæc methodus expeditior est nonnunquam præmemorata ista, at non æquè tutta, me judice, cum prior illa, licet diuturnitate molestior, minus tamen habeat periculi, nequa contagiosi somitis particula in visceribus hæreat, novos datura tumultus; hoc vero incommode facillimè evitatur, si cathartica per os assumpta, diebus ab usu clysterum liberis, mutuam iis operam commodent.

Hac itaque viā incedo, pilulas jam prædictas, aut alias ejusmodi, duabus, tribusve auroris continuis exhibendas curo, postea enema sequens mane & horā quintā pomeridiana quotidie injiciendum, donec penitus cessaverint Symptomata, nisi quod semel aut bis in hebdomade, Catharticum impero, misso die isto clystere.

R Electuarii succo Ros. 3vj, Terebinth. venet. vitello ovi solut. 3β, dissolvantur in aq. hordei thj, colaturæ adde ele- etuar. Diacathol. 3ij, m. f. enema: singulis etiam noctibus, opobalsami vel Balsam. è Mecha gutt. xxv, Sacchari frustulo exceptas concedo, sub lecti in- gressu. Hujus defectu, Terebinthina cyprea, ad quantitatem avellanae, di- etis temporibus devoranda substitui possit.

Procedente curatione, quâcunque ea de-
mum methodo tentetur, ægro cibis omni-
bus sale conditis, vel aliâs dyspeptis (quales
sunt carnes bovinæ, porcinæ, pisces caseus,
radices, olera) & fructibus horatiis quibus-
cunque interdico, quibus substituo carnem
vervecinam, vitulinam, pullorum, cunicu-
lorum, & cætera eūπηπη. Volo etiam ut
vel his parcissimè utatur, tantum ut ægri
vires non labescant, potus, vino in genere
abdicato, ut & liquore omni sive spirituo-
so, sive acescente, Hydrogala esto, ex tri-
bus aquæ coctæ partibus, & lactis unâ,
nisi quod in prandio, & cæna, cerevisia re-
nuis, in parva quantitate possit indulgeri,
ad contemperandam insuper inflamatio-
nem, & mitigandam ardorem urinæ, re-
frigerantem

frigerantem aliquam emulsionem, ad sequentis normam compono, in purgationum interstitio frequenter potandam.

R Sem. melon. **E** Pepon. an. ʒβ, Sem. papaver. alb. ʒij, Amygdal. dulcium excorticat. N° viij, contund. simul in mortareo marmoreo, sensim affundendo aq. Hordei ʒiſſ, Colaturæ adde Sacchari crystallini q. f. Mſc. f. emulſio.

In temperamento admodum sanguineo, & affectu pertinaciore, post mensem Cathartici datum aut circiter, ut plurimum Sanguinis ʒvij, vel ʒix, ē brachio dextro, detrabendas suadeo.

In hoc affectu, si in alio quopiam, vere afferitur, quod qui mundificat bene, bene sanat: modo ab aquis mineralibus sibi temperet, quas certò mihi constat, morbi reliquias ē corpore eliminandas, vi astrin gente, & plus satis sanativa arctiūs constringere, & quasi clavo sigere trabali.

Animadvertisendum est autem, quod si ægri glans præputio undiquaque congregatur, atque ejusdem ora præ inflammatione usque adeo tumida, dura, ac callosa reddantur, ut nullo modo queat reduci, latrem lavat quisque gonorrhæam remediis

pur-

purgantibus, fortissimis licet, & quotidie ad nauseam repetitis, aggreditur, nisi eodem tempore id agatur ut pars illa affecta ad statum sibi naturalem redeat, sublatis & duritie & tumore, unde gonorrhææ novus utique fomes subministratur, quod quidem ego molior fotsu sequente.

R Rad. Althææ, & Liliæ. an. 3i3, fol. malv. verbas. Samb. Hyoscyam. flor. Chamæle. & melilot. an. m. j, sem. lini & fænugr. an. 3i3, coq. in s. q. aq. fontan. ut f. fotsu, parti affectæ admovendus, per horæ unius spatiu-
bis, vel ter in die.

Peractâ fomentatione, partem affectam oleo è semine lini recenter extracto perungendam curo, deinde emplastrum è mucilaginibus alutæ agninæ inductum, labiis præputii tumidis circumponendum, quod si ulcus vel in ipsius præputii labiis, vel in subjecta glande hærens sua callositate facit, ut illud non nisi ægrè possit retrahi, præter fotsu jam dictum, sequens etiam linimentum præscribo.

R Ung.

Reg. *Ung. Basilici 3vj, Ung. è Nicotiana 3ij, præcipiat. aq. Ros. lot & optimè laevigat. 3ß, Misc. f. Linimentum, quo linteis rasura imbuatur, & ulcuscule admoveatur, semper post fotūs præscripti usum.*

Ubi vero scrotum morbi sedes est, prædictum fotum parti affectæ admoveo, modo non imminuantur & dolor & tumor, cataplasmate vulgò noto, ex Oxycrato & farina fabarum. Hæc dum foras peraguntur, non desino remediis & catharticis, & refrigerantibus, quæ modo præscriptissimus, introsumptis, tum etiam diaetâ supra dictâ, hostem urgere; neque mihi religio est, quovis hujus mali tempore, *Sanguinis ix, vel x 3,* è brachio isto detrahere, quod testiculo tumefacto respondet, si tumoris magnitudo, & vehementia doloris, id mihi suadent.

Cum vero eo usque invaluerit morbus, ut jam venerea lues, vel lues confirmata præcisè dici mereatur, alia omnino porta querenda est, & duriori huic nodo, cuneus irtidem durior est adhibendus: quandoquidem nullum adhuc experimentum, quod sciam adferri possit extirpati hujus morbi, nisi per salivationem ab hydrargyro excitatam,

citatum, quicquid tam doctorum nonnulli, quam indoctorum de aliis sanandi modis satis temere, & audacter effutiverint.

Cum itaque salivatio omnem hic numerum absolvat, statim atque accessor, ungentum præscribo ex axungitæ porcinæ ʒij, & Mercurii crudi ʒj, & ut tertiam parte dicti ungenti, brachia, crura, & tibias, ad tres noctes continuas (primam qua accessor includendo) manibus suis æger perungat injungo, ita tamen ut neque axillias, neque inguina attingat uspiam; & abdomen panno lineo tenuiore circumposito, & posterius consuto, à linimenti contactu diligenter muniat. Post tertiam inunctionem, gingivæ ut plurimum intumescunt, & pryalismus suboritur. Si vero intra tres dies post ultimam inunctionem, idem haud procedat, tum gr. viij, turbith mineral. in conserva Rosar. rubr. exhibeantur ægro, qui post singulas vomitiones, aut sedes sumat haustum liquoris possetici calidè. Cum expuere inceperit, id jam medico negotii tantum est. ut gradum salivationis scrupulosè ex pendat, ne invocatis temere suppetiis, salivationem eo usque evehat, ut æger de vita periclitetur. Ubi jam Pryalismus statum debitum fuerit adeptus (in quo expuuntur ut plurimum libræ quatuor spatio Nycthemeri) vel Symptomata, etiam

etiam si parcis expuat æger, evanuerint (quod plerumque contingit post quartam diem a statu salivationis) & indusum & tori linteæ, aliis quæ à quo ultimò lavabantur, usurpata aliquandiu fuere, sunt permutanda. Quod si fortè prius elanguescat salivatio, quam Symptomata penitus disperuerint, extimulanda subinde est *Mercurio dulci ad ej*, pro dosi exhibito.

Nonnunquam accidit quòd post unam vel alteram inunctionem, natura illicù per intestina hunc hostem expellere satagat, unde non solum dejectiones mucosæ, & tormina ventris, ut in iis qui dysenteriâ laborant, eveniunt, verum etiam curatio morbi impeditur, utpote qui salivationi tantummodò cedere soleat. In hoc casu, à Mercurio sive extra applicito, sive intra assumpto, prorsus absistendum, donec haec Symptomata penitus evanuerint, atque porrò dictus alvi fluxus (qui plerumque accidit, antequam salivatio bene assurgat) siſtendus est usu laudani liquidi, ita dosin augendo, atque repetendo, prout urgeat Symptoma, aut Diascordii sesquidrachmâ aliquoties prout opus fuerit, devoratâ. Diarrhæâ tandem cohibitâ, salivatio debito modo procedere solet, quæ antea vix appareret.

Salivatio nec purgatione, nec alio modo quocunque sistenda est, nisi re male gestâ, eo usque fuerit evecta, ut jam ægri vita metuatur, quo in casu, non tutum modo est, sed & necessarium etiam, Cathartico ingestu, Ptyalismum ad eum gradum deprimere, ut cum ægri èuqœiæ procedat, qui deinde suo juri reliquendus.

Quamvis autem in plerisque curatio modo jam dicto absolvatur, viz. inunctione per tres noctes continuas, & exhibito Turbith minerali, ptyalismo haud ritè procedente, Mercurio item dulci, ad vices aliquot, eodem justo citius fatiscente; serio tamen advertendum est, in quibusdam reperiri idiosincrasiam, sive temperamentum quoddam peculiare, tam salivationis respectu, quam purgationis (atque eadem plerumque in iisdem ut qui ægrè purgantur ægrè etiam ad Ptyalismum perducuntur) ita ut in nonnullis methodus laudata vix gingivarum exulcerationem queat efficere, multo minus salivationem eam procurare, quæ malo eradicando par sit. In hujusmodi ægris, medico summopere caudendum est, ne animo nimio obstinato, salivationem importunius urgeat recalcitrante natura, loco enim salivationis perfectæ, nihil præter ventris tormenta, & dejectiones dylentericas obtinebis, natura per

per hanc portam Hydrargyri virus amo-
liente, vel dolores ventriculi, & ægritudi-
nes, sudores frigidos, horrendaque alia
Symptomata accerses, ita ut æger tantum
non agat animum, fortè etiam mox evo-
mat. In his licet medico concedi possit,
ut postquam ad dies quatuor vel quinque à
poltrema inunctione, salivationem frustrè
præstolatus fuerit, inunctionem jam sæpe
dictam, & turbith minerale, denuo repe-
rat (interjectis inter singulas inunctionum
vices diebus aliquot) religiose tamen ca-
vere debet, ne cum tanto conamine saliva-
tionem incassum solicitaverit, eam per
vim invitæ naturæ extorquere pergit. Hic
itaque modus, quantum ego judicio valeo,
medico tenendus est, ut ubi primum vel
ægritudo ventriculi vel ventris tormina
succedant, statim sibi temperet à remediis
abhibendis, donec ea penitus evanuerint
Symptomata, pluribus enim & fortioribus
remediis ad cogendam salivationem accu-
mulatis dysenteria certo certius, tormina
ventris, & ventriculi ægritudinem, mors
excipiet. Cum ex adverso si lentè festinet,
& moras trahat, Mercurii dulcis 3j, semel
aut bis in septimanâ exhibendo, vel per se
vel cum 3j, Diascordii, si æger Diarrhæam
propensior sit, tandem aliquando cum bo-
nis ægri rebus, optatâ potietur arenâ,

R

quan-

quantumvis enim Pryalismus ad plenum nunquam assurget, æger tamen copiosus. Quam pro more solito expuet, & factus jultæ salivationis comes, neque imminutio rem hanc destitueret. Atque hæc methodo universa hujus morbi Symptomata tandem expugnabis, concessso utique debito temporis spatio. Observandum est autem, quod licet salivario remedia alia qualia cunque fuerint, in extirpandâ lue confirmata, longe exuperet, gonorrhæam tamen cum Lue concurrentem neutiquam valet sanare; nec sistetur illa hæc jam penitus devictâ.

Porro observandum est, si tumor oīi alicui, exostosis vulgo dictus, insidieat, qui etiam tamdiu permaneret, ut os jam carie afficiatur; incassum prorsus erit, sive salivatione, sive alia aliqua methodo, curationem aggredi, nisi etiam huic male obviam eatur; ac proinde os ope caustici denudandum, & quam primum idem, quod aijnt exfoliandum, usu sc. remediorum, quæ intentionem hanc implere solent.

In ore exulcerato, quod salivationem passis ita familiare, si vel æger dolori ferrendo par non sit, vel eo usque illud excoriatur, ut sanguine diffluat, idem, nocte dieque, vel *Aqua Ros. damascenarum*, vel *lacte aquæ*

aque permisso, vel bordei, Rad. Althææ, &
sem. Cydonior. decocto, saepissime proluendum
est. Dixtam quod spectat, & reliquum
ægri regimen, eadem prorsus in salivatione,
saltem donec ad finem jam fere vergat,
ac in Catharsi imperanda censeo, cumque
ei qui medicamentum aliquod purgans,
assumpsit, id tantum incumbat, ut se in cu-
biculo, à vi frigoris defendat, & cibis
moderate vescatur, nondum mi-
hi constat, quo nomine vel lecto semper
addicatur, qui Ptyalismum subit, vel à
victu modico arceatur, quod sc. naturæ
cum veneno conflictanti vires animum
que addat.

Existimo itaque (& experientia tecum
facit) quod præter juscum avenaceum,
panatellam, lac cerevisiatum, & cerevisi-
am tenuem tepefactam, &c. juscula insu-
per è carne vitulinâ, pullorum, atque
alia ejusmodi, in mediocri quantitate
ægro & possint concedi, & debeant, atque
ut, ubi primum eo usque subsederit gin-
givarum tumor, ut dentes conserere valeat,
cuniculorum, Pullorum, agnorum carnes,
atque ejusmodi teneriores, at parca ma-
na sint indulgenda, ut vel in lecto se
contineat, vel ad ignem sedeat prout hoc,
vel illud magis allubescat animo.

C A P. XXXIV.

De Lumbricis.

QUAMVIS Lumbrici in varriis corporis partis generentur, quia tamen id rariissime contingit, & frequentissime in intestinis magnus sit eorum proventus, ideo nos tantum de his agere instituimus.

Signa Lumbricorum praesentium, & in intestinis latitantium, varia esse offere solent, non omnia quidem in omnibus; sed plura in pluribus, frequentiora tamen & magis ordinaria sunt, oris fætor peculiaris, ad aciditatem vergens, & dejectiones stercoi bubulo similes, ac griseo colore infectæ. Alia signa infrequentiora sunt febris continua, quæ pluries in die exacerbatur, cum anxietate, sudore frigido interdum & animi deliquio: Nausea, vomitu, & siti inexplebili. Pulsus est inæqualis, genæ alternatim rubent, aut livescunt, oculi splendent, narium pruritus adest, dentium stridor, & interdum terror. Tussis adest sicca, & exigua, saliva præter solitum ex ore effluit, interdum etiam capitis gravitas, & sopor, interdum deliria, & convulsiones epilepticae. Dolor in ventre plerumque

rumque afflit, morsum & erosionem representans, interdum etiam venter inflatur, ac distenditur, instar hydropicorum, interdum totum corpus praeter rationem decrescit, & nonnunquam saepe fame canina laborat, atque insatiabili. Ascarides verò ex pruritu ani molesto cognoscuntur, & faeces non raro iis conspersæ apparent. Pro coronide inter signa lumbricorum in corpore latentium censeri debet gingivarum erosio, vel putredo.

Curatio Lumbricorum ad eorum expulsionem dirigenda est, cum sint toto genere praeter naturam, illa autem expulso commode perficietur Catharticis medicamentis, quæ vermes enecant, & expellunt, tum etiam putridam materiam ex qua generantur.

R C. C. C. gr. *iiij*, *Mercurii dulc. Ol.*
Sulph. per campanam guttula unia aut
altera irrorat. gr. xv, diagridii gr.
*ix, Cinnam. gr. *ij*, Sp. C. C. gutt *iiij*,*
Misc. f. pulv. pulp pomi coct. sumend.
semel in septimana.

R 3

R Sp.

R Sp. C. C. 3*β*, capiat *β*, per tres noctes post purgationem. Vel,

R Rad. Serpent. Virginian. *βj*, C. C. C. Coralline an. *ββ*, Misc. f. Pulv. in tres doses divid. cap. unam mane & vespri, cum baustulo Decoct. alb.

R Aloe, Myrrhæ an. 3*ij*, cum. f. q. Theriac. Andromach. & Ol. Absinti. f. Empl. pro regione umbilicali.

Denique ad latos lumbricos & ascarides, clyster ex amaris compositus erit utilissimus, cui addi debent purgantia toties repetita, donec corporis impuritas, ex qua illa generantur extirpata fuerit.

C A P. XXXV.

De Mensium fluxu immodico.

Fluxus mensium immodicus, sive in puerperio, sive extra idem invadat. Quoad primam speciem, ea primis diebus post partum laboriosiorem maxime infestat, & longâ Symptomatum hysterorum catervâ stipatur. Et sicuti in primis hisce diebus solum ingruit, ac urget, ita etiam brevi se-proripere solet. etenim si victus paulo incrassans instituatur facile abigitur, cui & sequens potus addi poterit.

Affumatur aq. Plantaginis & vini Rub. an $\frac{1}{2}$ j. coq. simul ad tertias, deinde edulcoretur g. f. Sacchar. albiss. cuius cum frigescat, capiat $\frac{1}{2}$ fl. bis vel ter in die, interim Julapium aliquod hystericum, at satis mite, subinde propinetur, & nodulus sequens naribus admoveatur.

Ex Galbani

*Ex Galbani & Assae fætidæ an 3ij, Castor.
3ijs, Sal. Succinæ volatilis, Misc. f.
Nodus. Vél,*

*Ex Sp. Sal. Armoniac. 3ij, quem sæpe
olfaciatur.*

Quod vero ad hujusmodi extra puerum fluxum attinet, licet idem omnitempore fæminis accidere solet, eas tamen paulo ante tempus illud, quo sponte suâ omnino menses cessatur, sæpiissime invadit; circa ætatis sc. annum 45. Si modo temporius fluere inceperant, circa autem 50. si serius in vita prius prorumpebant. Et ob copiam Sanguinis ingentem, qui continuo excernitur, in paroxysmos hystericos ferè continuos miseris dejiiciunt. Hic licet hysterica tam interna quam externa obiter usurpanda (fortiora devitando ne fluxum ulterius ea provoquent) omnis tamen curationis cardo, in menstruis cohibendis vertitur, quæ in hunc modum quamprimum sistenda. Mittatur sanguis ē brachio ad 3vij, seq. mane exhibetur potio purgativa communis, quæ repetenda est tertiâ quâque die, per duas alias vices, & singulis noctibus per totum morbi

morbi decursum, sumat paregoricum ex
Syr. de Meconio ʒj.

R Conservæ Ros. Siccar. ʒij, Trochisc. de
terra lemniae ʒiſſ, Cort. granator. ♂
Coral. rub. pp. an. ʒij, lap. hæmatit.
sang. Draconis ♂ Bol. armen. an. ʒij,
cum f. q. Syr. è Corallis simpl. f. E-
lectuarium, de quo sumat ad magnitu-
dinem nucis moschat. maj. mane ♂
quinta pomeridianâ superbibendo seq.
Julapis cochl. vj.

R Germinum quercus ♂ plantag. an.
ʒiij, Aq. Cinnamom. kordeat. ♂ Syr.
de Ros. siccus an ʒj, Sp. vitriol. q. s.
ad gratam aciditatem.

R Fol. plantaginis, ♂ urticæ, an. q. f.
contundantur simul mortario marmo-
reo, ♂ succus exprimatur, qui postea
clarificetur, cap. cochl. vj, frigide ter,
vel quater, in die.

Post primam purgationem applicetur
empl. seq. regioni lumborum.

R Empl.

*R. Empl. Dis palm. S. ad berniam part.
æqual. Misc. extendatur super alutam,
& f. Empl.*

Dixeta refrigerans incrassansque imperanda, nisi quod è re erit semel vel bis in die, vini clareti haustulum ægræ indulgere, quod etsi minus conveniat, in quantum ebullitionem ciere aptum natum sit, ad vires tamen refociltandos concedi possit, atque hæc quidem methodus ut in fæminis hoc modo affectis apprimè proficia sit, ita eadem iis quibus abortus periculum imminet, non minus confert, atqui Cathartica, & succi, hîc omittantur. De suppressione mensium vid. Cap. 25, p. 138.

C A P. XXXVI.

De Morbillis.

Hic morbus infantes plerumque aggreditur, omnesque adeo ex illis iisdem mæniis inclusos. A rigore atque horrore, Calorisque & frigoris, quæ se mutuo, primo die expellunt, inæqualitate, tragædiam orditum, tandem effulgente secundo die, in febrem consummatam definit, vehementi ægritudine, siti, innapetentia, lingua alba, (non vero sicca) tuſicula, capitis, atque oculorum gravedine, & somnolentiâ perpetuâ stipatam. Plerumque etiam è naridus atque oculis stillat humor; atque hujusmodi Lacrymarum in oculos effusio; certissimum est signum morbillorum ingruentium. Cui & hoc addendum haud minus certum, quod etsi in facie exanthematum specie, hic affectus ut plurimum se prodit, in pectore tamen non tam exanthemata, quam maculae latæ & rubræ, superficiem cutis non superantes, conspicuntur; sternutat æger tanquam à suscep̄to frigore, intumescunt palpebræ (paulo sc. ante eruptionem) vomit, sæpius tamen Diarrhæa laborat cum dejectiōnibus

nibus coloris subviridis, dentitientibus autem id maximè convenit. Ingraveſcum ut plurimùm Symptomata ad quartum usque diem, quo tempore plerumque (licet ad diem quintum aliquando differantur) circa frontem & reliquam faciem, maculæ parvæ rubræ, pulicu[m] morsibus persimiles, prodire incipiunt, quæ tam numero, quam magnitudine auctæ, racemati[m] coaleſcunt, & faciem maculis rubris majusculis varia figuræ interſtinguunt. Quæ quidem maculæ rubræ è parvulis quibusdam papulis rubris, haud longè ab invicem diſſit[is], ſupra cutis ſuperficiem paulum elevatis, coſtantur, quarum protuberantia; digito leviter admoto, tactu potest deprehendi, à facie, quam primò ſolam occupant, ſenſim ad pectus, ventremque, crura deinde, ac tibias, ſe diſſundunt hæ maculæ, licet truncum atque artus rubore inficiant tantum nulla eminentia ſenſibili cutis æquabilitatem transgressæ. Eruptione morbillorum non perinde deliniuntur Symptomata, atque variolarum, vomitum tamen poſt eruptionem nunquam obſervavi; Tuſſicula nihilominus, febrisque intenduntur, cum ſpirandi diſſicultate, oculorum debilitate, defluxioneque in eo[dem] decumbente, ſomnolentiā perpetuā, atque inappetentiā, ut prius adhuc, perſeverantibus. Die ſexto,

aut

aut circiter, frons & facies asperescunt, emorientibus pustulis, ruptâque cuticulâ; & per id temporis, maculæ per reliquum corporis & latissimæ sunt, & maximè rubescunt. Octavo circiter die maculæ in facie evanescunt, & vix in reliquo corpore cernuntur, nono verò nulla sunt prorsus, facie atque artubus, quandoque & toto corpore, quasi farinâ consperâsis, particulis sc. disruptæ cuticulæ paulum elevatis, & vix cohærentibus, quæ morbo jam abituriente, in frusta distrahitur, & postea à toto corpore squammularum formâ decidit. Evanescunt itaque morbilli, die fere octavo, quo tempore vulgus (a spatio quo perdurare solent variolæ, deceptum) eosdem introverti affirmat, licet reverâ illi cursum à natura destinatum absolverint, & Symptoma quæ iis recedentibus superveniunt, ex eo nata autumant, quod justo citius se intro morbilli receperint. Observare enim est, febrem, atque spirandi difficultatem, tunc temporis augeri, importunius urgere tussiculam, ita ut nec interdiu, nec etiam noctu, ferè somnus possit obrepere. Infantes præsertim sub regimine calidiori huic malo sunt obnoxii, quod morbillis jam facessentibus se ostendit, unde in peripneumoniam conjiciuntur, quæ plures jugulat, quam aut variolæ, aut Symptoma quod-

cunque ad eum spectans morbum. His etiam non raro accidit diarrhœa, quæ vel morbum statim excipit, vel etiam ad plures septimanas excurrit, post morbi omniumque ejus Symptomatum fugam haud sine magno ægri discrimine, aliquando etiam post regimen intense calidum, exanthemata livescunt primo, mox nigrescunt, id vero adultis tantum contingit, de quibus conclamatum est ubi primum nigredo ista conspicitur, nisi phlebotomiâ & temperatoris regiminis refrigerio iis actutum subveniatur.

Morbillis ut naturâ ita & medendi quam sibi poscit hic morbus ratione, cum variolis satis convenit: medicamenta & regimen calidiora periculi plenissima sunt. Fæliciter præ aliis mihi cessit methodus illa, quâ æger ad dies binos solum ternos-ve ab eruptione lecto astringebatur, nec Iodicibus, nec igne, præter modum quem sanus tenebat, adjectis: à carnibus quibuscumque arcebam, juscula avenacea, bordeacea, nonnunquam & pomum coctum concedebam; potus vel erat cerevisia tenuis, vel lac cum aquæ triplo coctum. Tussim, quæ huic morbo serè affidua est, decocto aliquo pectorali subinde hausto delinitam volui; uti etiam eclegmate aliquo eundem scopum attingente. At præ reliquis

reliquis diacodium omni nocte ab ipso morbi insultu per totum ejus decursum exhibendum curavi. e. g.

R Decoct. pectoral. $\frac{1}{2}$ iiii. Syr. violac. $\frac{1}{2}$ Capillorum veneris an. 3iⁱⁱ, Misc. fiat apozema. Cap. 3iij, vel iv, ter vel quater in die.

R Ol. Amigdalarum dulc. 3ij, Syr. violac. $\frac{1}{2}$ capillorum veneris. an. 3j, Saccharis cand. alb. q. s. Misc. f. eclegma, de quo sæpius lambat, præcipue quando ruffis urget.

R Aq. ceras. nig. 3iij, Syr. de Meconio 3j, Misc. f. haustus sumend. singulis noctibus.

Si vero infans fuerit æger, minuenda erat tam pectoralium quam narcotici dosis, pro ratione sc. ætatis. Rarissime perit qui hoc utitur regimine, nec præter necessaria atque inevitabilia morbi Symptoma, novis insuper malis atteritur: ruf-

sis præ reliquis fatigat à qua tamen nihil est periculi, nisi morbo jam prætergresso; cumque adhuc per septimanam unam. aut alte tam persistat, auræ liberoris usu, ac remediis pectori dicatis, haud difficulter fugatur; quinimo sponte suâ & paulatim decrescit & tandem fatiscit.

Si autem æger à Cardiacorum vel regminis justo calidiorum usu, post eorum discessum, febre vehementi, atque dyspnæâ, aliisque accidentibus, qualia peripneumonicos solent affligere, in vitæ discriminem adducatur, felicissimo semper eventu, vel tenerimorum infantum venas in brachio secui, eductâ eâ sanguinis quantitate, quam ætas, viresque, indicarent. Quandoque etiam, urgente morbo, phlebotomiam iterare haud sum veritus. Quin & Diarrhæa quam morbillos excipere diximus, venæ-sectione paritur sanatur. Puerorum dentientium Convulsiones quæ nono decimoque mense superveniunt venæ-sectione etiam curantur. Ingens etiam solatium adfert venæ-sectione infantum pertusi, (quam nostrates vocant hooping cough) in qua remedia quælibet pectori dicata, longo post se linquit intervallo.

Quod de horum Symptomatum morbilis decendentibus supervenientium, curatione jam diximus, nonnunquam etiam eisdem florentibus potest competere, si nimis artificiali, si fas est dicere, atque ascititio calori ea debeantur. Famulam Dominæ Annæ Barington hoc morbo laborantem, unâ cum febre, dyspnæa, maculisque purpureis, corpus omne deturbantibus, aliisque Symptomatis quamplurimis periculofissimis, medicus invisebam; cum regimini, & medicamentis, quæ satis multa usurpaverat calidioribus, ista omnia tribuerem, sanguinem è brachio extrahendum curavi, & Ptisanam pectoralem atque refrigerantem sæpe assumendam præscripsi, quorum ope & regiminis simul temperatoris, & maculæ, atque alia omnia Symptomata, pedentem evanescabant.

C A P. XXXVII.

De Morbis acutis puerperarum.

Fbris lactea dummodo lochia se recte habent, vix ultra triduum perdurat; quin circa illud spatium, sudore copioso, sponte aborto, sedari solet, haec tamen intemperies, à lactis proventu excitata, non nihil intenditur, & diutius immoratur, si quando lac mammas ubertim ingressum non emulgetur; at illinc denuo repellitur, etenim decessu ejus, non secus ac adventu, perturbatio in toto corpore, cum situ, ac æstu, contingere assolet, quod etiam certius evenit, si topicis repellentibus illud violenter abigi contigerit.

Quædam regulæ vulgares circa lactis admissionem, aut ejusdem ex uberibus propulsionem observari solent.

Si lac copiose nimis in mammas profilit, ut earum inflamatio, nec non immodica sanguinis effervescentia præcaveantur, tunc temporis victus tenuior, & parcior, nimirum ex juscule carnium experte, & in minore quantitate imperatur, etiam ubera factu crebriori deplentur: si matri infarum lactare minus commodum fuerit, usi-

tarum

tatum est primo, aut tertio à puerperio die, ceratis modicè astringentibus (utpote ex empl. de minio, &c.) totas mammas obtengere, hoc tamen remedii genus caute adhibere debet, ne si lac omnino excludatur, aut nimis confertim è mammis abigatur, in cruento subito restagnans, ejus inordinationem febris putridæ sive malignæ prodromum inducat, de qua proximè dicendum restat.

Puerperæ ex male affecti corporis vitio, tanquam auctæ pestilentialis contagio tactæ, febri putridæ, seu potius malignæ quam nimium obnoxiae reperiuntur. Febris modo proposita puerperas quidem variis temporibus, & propter diversas occasiones infestare solet, modo statim à partu, præsertim si difficilis & laboriosus fuerit, modo primâ, modo secundâ, tertiâ aut quartâ septimana exoritur; quo tamen serius incipit, eo tutius absolvi solet. Typus vero affectus ictius fere hunc ad modum peragitur. Post præviā indispositionem aperta febricitatio, plerumque cum rigore aut horrore, primum insultum constituit, quem statim calor subsequitur, postea sudor succedit die uno forsan, aut altero, caloris & frigoris variii reciprocantur paroxysmi, dein sanguine per totum accenso, lochia si non prius suppressa, aut minute fluunt aut

prorsus

prorsus subsistunt, si morbus sit acutus, & celeris motus die tertio aut quarto ad ~~axum~~ pervenit; tunc calor intensus cum siti valde molesta, pulsus vehemens & cito tatus, vigiliæ pertinaces, magna inquietudo totius corporis, ut huc & illuc continuo in lecto decumbentes se jactitent, urina crassa & rubicunda, aliaque gravia Symptomata increbrescunt: dum febris hoc modo in statu est, crisi minime expectetur, nunquam enim sudore critico hunc morbum solutum vidi, quin res admodum in præcipiti versatur, ut postquam sanguis aliquantis per efferbuerit, materia adusta statim in cerebrum translata, ipsius, & totius nervosi generis inordinationes periculose & gravissimæ vestigio ingruant, namque tendinum motus convulsivi, circa viscera, distensiones miræ, & inflationes, passionum hysteriarum æmulæ sæpiissimè concitantur, dein aliquando phrenitis, aut delirium non raro stupor, & æparia etiam subsequuntur, fere in omnibus sine causa manifesta vires subito prostratae jacent. Pulsus debilis & inæqualis evadit, & ægrotantes cito in mortem præcipitantur: si quæ forsan evaserint, aut restituto lochiorum fluxu, aut Diarrhæa superveniente, post longam ægrotationem ægræ, & vix tandem emergunt.

Cum

Cum hac febre puerpera quæpiam primo afficitur, protinus danda erit opera ut sanguini flagranti uberius detrahatur pabulum, & ut animalium carnes, aut jucula ex iisdem procul amandentur, interea tamen frigida quævis, & virtute stypticâ pollutia, æquo sanctione arceantur, quin potius febre licet urgente, decocta, pulveres, aut confectiones è moderatè calidis exhibeantur: hujusmodi sunt decocta aut aquæ destillatæ flor. celendulæ fol. Pulegii, Artemisiæ, rad. Scorzoneræ, nec non pulveres Bezoartici, Sp. C. C. Sales herbarum fixi, &c.

Si lochia fistantur, ut eorum fluxus de-nuo cieatur enitendum erit.

Applicetur empl. hystericum umbilico.

R Conserv. absinth. rom. **E** Rutæ an. 3j, Trochisc. è myrrha 3ij, Castor. croci angl. Sal. volat. Sal. Armoniac. **E** Affæ fætid. an. 3j, cum f. q. Syr. & quinque radicibus f. elect. cap. ad magnitudinem nucis moschat. majoris tertiaræ quæque horâ, superbibendo mixturæ seq. cochl. iij, vel iv.

R Ag.

Bl. Aq. Pulegii, melissæ, an. 3iij, Brion. comp. 3ij, Syr. Artemisia 3iijß, Tinct. croci 3ij, Castor. in petio Ligat & vitro suspensi 3j, Misc.

Atque hæc si statim à primo Suppressio-
nis indicio exhibeantur, hoc malum ple-
rumque devincent. Sin autem dictis re-
mediis eo usque continuatis, donec tota
quantitas assumpta fuerit, lochia adhuc
supprimantur, hoc in casu, laudanum una
salem vice, tentandum, commodissimè
verò narcotica unà cum hystericis propi-
nantur, v. g. *Laudani Liquid. guttæ xiv,*
in aq, Brion. comp. vel Laudan. in forma
solida gr. iß, cum 3iß, Affæ fætid. in pilu-
las duas redactum. Sedulo interim adver-
tendum est, quod si telo hoc semel misso,
scopum non attingamus, nec sequantur lo-
chia, opium nullo modo est reperendum.
Verum enim vero, si & hoc minus succedat
(interjecto aliquo temporis spatio, quo cer-
tiores simus quid istud præstiterit) ad me-
dicamenta iterum emmenagoga hystericis
permixta redeundum est, & dein ad ene-
matis ex lacte saccharato injectionem. Ve-
rum quod de opio suprà, hic de enematis
dicendum est, nisi enim primo injectum
lochia educat, nihil prorsus à pluribus est
sperandum. His itaque peractis (quæ ta-
men

men leviter tangenda sunt) tutissimum est & prudentis medici officium, temporis *μημαχαν* præstolari, cum singulo quoque die, curationis negotium magis magisque extra aleam ponatur, & si ægra viceffimam diem superaverit, jam fere in vade est. Postea enim valebit ferre eam methodum, quæ aptissima videbitur isto malo a verruncando, quod a Lochiorum suppressione accreverat.

Acuti puerarum morbi non modo juxta febris prædictæ typum sè habent, at nonnunquam Symptome quodam insigni, sc. Angina, pleuritide, peripneumonia, dysenteria, variolis, aut aliùs generis stipantur, & tunc temporis affectuum istorum appellationes sortiuntur. Ex his Angina, pleuritis, & peripneumonia, propter magnam & causæ similitudinem, & curationis analogiam, unà considerari poterint. A primis statim initii innitendum, ut sanguis alicubi defixus, & extravasari cæptus, circulationi restituatur, nec Apostema faciat, quapropter remedia interna, quæ sanguinem fundunt, & à coagulatione liberant, erunt usurpanda; cujusmodi sunt imprimis diaphoretica sale volatili referta ut Sp. C. C. fuliginis, urinæ, nec non sales ipfi, item pulvres testacei, & Beroartici, lapis prunellæ, decocta & Julapia è vegetabilibus,

tabilibus, menses aut urinam moventibus, quibus omnibus admisceri debent, quæ experientia duce, uterinis affectibus appropriata reperiuntur. Insuper parti affectæ remedia discutientia quæ materiem impactam abigant & dispestant (cujusmodi sunt linimenta, fatus, & Cataplasmata) sedulo erunt applicanda, interim sanguinis impetuosior motus, & effervescentia immo-
dica, procul inde amendentur, & purga-
menta ejus, quibus fieri possit modis usque
inferius transferantur. In hunc finem fri-
ctiones, ligaturæ, epispaistica, & si opus
fuerit cucurbitulæ circa pedes & crura ad-
hiberi poterint; si affectu plurimum ingra-
vescente, sanguinis missio indicatur, nisi
ingens plethora in toto corpore, & inflama-
tio valde acuta in parte affecta adfuerint,
venam in pede secari, aut vasa hæmorrhoi-
dalia hirudinum suctu aperiri præstabit:
sin vero necessitas urgeat ipsam in brachio
fieri; post isthac habitam phlebotomiam,
altera (si admitti poterit) in crure subse-
quatur; veruntamen monendum erit,
venæ sectionem cautè admodum in his
casibus institui debere, nisi enim juvamen
præstat (quod raro contigisse novi) statim
pulsu debiliori facto, res ægrotantium in
pejus ruit.

Dysenteria sæpen numero puerperis lethalis est, eo quidem potius, quoniam sanguinem attemperantia, & modice astrigentia indicantur, hæc vero lochiorum fluxum inhibere nimis apta reperiuntur, quare in hoc casu, donec puerperæ, diutino fluore fere satis expurgantur, alterius morbi curatio omittatur, & tantum demulcentibus Symptomatum ferocia compescatur, de variolis, in puerperio vid. cap. de variolis.

Puerperæ omnes indigenam habent virulentæ mineram, & ab hujus noxa tanquam summæ malignitatis somite, cavere debent; quapropter iis exacto regimine opus est, quo nimirum à partu sine febris periculo impuritates sanguinis, & humorum ritè expurgentur, nec non uteri malæ affectiones sanentur, atque vires à partu fractæ & debilitatæ, debito modo restitui poterint propter hos fines hæc tria inculcanda. Primo exactissimam victus rationem puerperis imperari necessarium duco, nimirum ut jusculis avenaceis, modo ex cerevisia modo ex aqua vi- no albo admixto paratis, nec non panatella, aliisque levioris nutriciæ per septimanam ut minus omnino vescantur. Secunda post victum erit cura, ne à frigore externo incautius admisso, constipen-

Tur

tur, pori, aut fistulantur lochia, quapropter ad diem saltem decimum usque in lecto se contineant. Tertius circa præservationem restat scorpus, ut puerperis, facta leni sanguinis proritatione lochiorum fluxus continuetur: in hunc finem solent obstetrics (quando à partu difficiili id malum timetur) sperma ceti, pulverem tegulæ hybernicæ, aut crocum vino albo intinctum exhibere: porro juscula avenanacea, ut sanguinem magis fundant, ex aqua vino albo aut Rhenano admixto parare, quibus aut etiam fero lactis, flores calendulæ, folia pulegii aut Artemisiæ in quoquunt.

Uteri procidentia post partum laborioarem, hoc modo cito ac facile sanatur.

R Cortic. *Quercus* ʒij. *Coq.* ag. *fontan.* ॥iv, sub finem addendo cort. *granatorum* contus. ʒj, *Ros.* rub. *flor.* *granator.* m. ij, deinde adde vini Rub. ॥β, *colatura* sit pro fotu, qui cum pannis lanis, parti affectæ admoveatur, mant, horū duabus antequam ē lecto assurgat, & nocte post decubitum, donec Symptoma penitus evanuerint.

C A P.

C A P. XXXVIII.

Muliebris fluor.

Contumax iste ac diuturnus affectus, fluor sc. muliebris, (venæ sectione semel celebratâ, ac Catharsi ex pilul. coch. major. 9ij, tribus vicibus reperita) corroborantibus seq. Sanatur.

R Theriac. *Andromach.* 3i^β, *Conserv.* flaved. *Aurantior.* 3j, *Diascordi* 3β, *Zinzib.* condit. \mathcal{E} *nucis moschat.* condit. an. 3iij, *pulv.* è *chel.* *cancr.* comp. 3i^β, *Cortic.* *exterior.* *granator.* *Rad.* *Angelice hispanic-* *coral.* *rub.* pp. \mathcal{E} *Trochisc.* *de terra Lemnia* an. 3j, *Boli Armen.* 9ij, *Gum.* *Arab.* 3β, *cum* f. q. *Syr.* *de Rosis* *siccis* f. *Electuarium*, *de quo sumat* ad magnitudinem *nucis moschat.* *majoris*, manè, horâ quintâ *pomediriana*, \mathcal{E} *nocte*, superbibendo seq. *infusionis coch.* vj.

T 2

R *Rad.*

Rad. *Enulae campanæ, Imperatorie, Angelic.* & *gentianæ, an. 33, fol. Absinth. rom. marrubii alb. centaurii min.* & *Calamintha, an. m. j, Baccharum Juniperi 3j, incidentur minutim, & infundantur vini Canarini libv, stent simul in infusione, coletur tantummodo tempore usus.*

Per totum corroborantium processum ; Catharsis omnino omittenda est, cum quælibet evacuatio evertit, quicquid corroborans substruxerit.

C A P. XXXIX.

Pleuritis.

Hic morbus, quo nec alius frequentior, nullo non tempore infestat, potissimum verò anno inter ver & æstatem ambigente, temperamento sanguineo præditos præ reliquis, saepe etiam rusticos, & duro jam fractos membra labore. A rigore plerumque atque horrore orditur, quas excipiunt calor, sitis, inquietudo, & cætera febris

brium Symptomata plus satis nota. Elapsis pauculis horis, (licet aliquando multo serius ingruat Symptoma hoc) æger vehe-menti dolore, eoque pectorio in laterum alterutro, circa costas corripitur, qui nunc versus omoplatas, nunc spinam, nunc ex adverso verius anteriora pectoris se propa-gat, tussi etiam crebra affligitur, quæ magnum adfert cruciatum. Quæ singu-lis vicibus *Anacatharsi* rejicitur materia, sub initio morbi pauca & tenuis conspicitur, & saepe sanguinis particulis intermista, sed procedente morbo, copiosior est, & ma-gis concocta, sanguine etiamnum per-mitto. Æger interea nunc alvo est nimis altricta, nunc soluta nimis, dejectionibus crebris & liquidissimis.

Morbus hic tametsi infamis, & pleris-que aliis suapte naturâ periculosior, tamen si peritè tractetur, facile vincitur.

Curationem quod attinet, in vñæ secti-one spem ponens maximam, ut primum accerter sanguinem à brachio lateris affecti ad 3x , aut circiter, mittendum euro, po-tunc deinde sequentem, statim à vñæ sectione primum celebrata, sumendam prescribo.

R Ag. Papaveris Rhead. 3iv, Sal Prunellæ 3j, Syr. violar. 3j, Misc. f. haustus.

Eodem tempore sequentem emulsionem præscribo.

R Amygdalarum dulc. N° vij, Sem. melon. & pepo an. 3β, Sem. papaver. alb. 3ij, Contundantur simul in mortario marmoreo, sensim affundendo Ag. Hordei 1bβ, aq. Ros. 3ij, Sacchar. cand. 3β, Misc. f. emulsio capiat. 3iv, quartâ quâque horâ.

Pectoralia etiam impero frequenter usurpanda. Dixtam quod spectat, carnis omnino interdico, atque insuper eorundem decocto quamlibet limpidissimo, consulo ut jusculis vescatur hordeaceis, avenaceis, & panatellâ, pro potu ordinario utatur Pisana ex decocto hordei, cum Rad. acerosæ, liquirit. &c. ac nonnunquam cerevisiâ lupulata. Porro sequens ungentum præscribo.

R Ol.

*Ex Ol. Amygdal. dulc. ʒij, Unq. Pomati,
 & Dialthææ, an. ʒj, Misc. fiat Linimentum quo inungatur latus affectum,
 mane & serò, superimponendo folium
 Brasiceæ.*

Jubeo item ut in dictorum remediorum usu persistat, per omnem morbi decursum. Eodem ipso die quo primùm accersor, si dolor vehementer urgeat, sanguinis eandem quantitatem rurius detrahi præcipio, vel nihilominus die sequenti, ut etiam tertio die; atque hoc modo, ad quartam usque vicem, continuis quatuor diebus (nisi prius æger convaluerit) venæ-sectionem repeto, ubi sc. dolor aliaque Symptomata admodum sœviunt: ad vero si vel morbus remissior & minoris periculi, patiatur ut leniori pede progrediar, vel etiam dejectæ ægri vires non facile ferant venæ-sectionem post tam brevia intervalla repetitam; phlebotomiam jam bis celebratam non deinceps repeto, nisi interjecto die uno aut altero inter singulas vices, raro tamen observavi pleuretin confirmatam in adultis, minori quam 40 circiter unciarum sanguinis impensâ sanatam: licet in pueris semel tantum aut bis secuisse venam ut plurimum sufficerit. Neque quæ nonnunquam su-
 per-

pervenit Diarrhæa, repetendis jam dictis venæ-sectionibus obicem ponit. Enemata vel in solidum emitto, vel maxima qua fieri potest, inter repetitas venæ-sectiones intercedente curo injicienda, eaque non nisi simplicissima è Saccharo in lacte soluto.

Durante morbo id ago, ne æger nimis exæstuet, ac proinde liberum illi facio, ut lecto quotidie eximatur, idque ad horas aliquor, prout vires suaserint, quod quidem tanui est in hoc morbi genere, ut si æger lecto jugiter affigatur, neque hæc tam larga languinis evacuatio, neque remedia alia utcunque refrigerantia, ad dicta Symptomata perdomanda, vel minimum aliquando proficiant.

Mox ab ultima venæ-sectione nisi forte ptius id contingat. Symptomata omnia m̄t̄scent, & æger (qui per aliquot adhuc dies à liquoribus spirituosis quibuscunque, & à crassioribus cibis arcendus est) pri-
nas vires non ita diu post resumet: quo quidem tempore non abs re erit, ut alvis tenuiori aliquo Cathartico solicitetur.

De Peripneumonia nihil scribo, quia nihil in curatione differt à curatione pleuritidis.

C A P. XL.

Podagra.

IN curatione, venæ-sectio, Catharsis, & sudores non indicantur, sed curandi intentio in eo verti deber, ut coctioni indigestiogibus sublatis, consulatur. Quæcunque igitur naturæ opem ferunt, in muneribus suis ritè fungendis, sive ventriculum confortando, ut alimenta rectè coquat, sive sanguinem, ad debitam chyli in illum inventi assimilationem, sive partes solidas corroborando, quo melius succos earundem nutritioni atque augmento destinatas, in propriam substantiam convertant, quæcunque denique varia excretionis organa, atque emunctoria corporis in eo statu conservant, ut singularum partium recrementa debito tempore atque ordine valeant amandare, hæc, & hujusmodi omnia, huic intentioni adimplendæ conferunt, ac propriæ digestiva appellantur, sive pharmica ea fuerint, sive ratio victus, sive exercitatio, sive alia ex ipsis quælibet, quæ sex non-naturales indigitantur.

Hujusmodi

Hujusmodi medicamenta sunt in genere quæ moderate excalefaciunt, & vel amaricant, vel linguam leniter feriunt, ut pote quæ ventriculo sunt pergrata, sanguini medentur, & cæteras partes fovent confortantque. Remedium quo ego uti soleo ad hunc modum componitur.

Bz Rad. Angelic. calam. Aromat. imperatoriae, Enul. camp. fol. Absinth. vulg. centaur. minor. marrubii alb. Chamædr. Chamæpyt. Scordis calamint. vulg. Partben. saxifrag. pratenus hyper. virg. aur. Serpill. Mentha, Salvia, Ruta, cardui Ben. Pulegii, Abbottani, flo. Chamæmel, Tanacet. Lil. convall. croci Angl. sem. Tblaſp. Cochlear. hortensis carui, baccæ Juniperi, singulorum. s. q. legantur singulae herbe, flores, & radices, quo tempore viribus pollent maximis. Siccentur ac in papyraceis sacculis asserventur, dum in pulverem tenuissimum redigantur, singulorum 3vj, simul probe mistæ, excipiantur in s. q. mellis opt. despumat. & vini Canarini, & in Electuarium debitæ consistentiæ conficiantur s. a. Sumat 3ij, mane & sero.

In cibo, potuque, mediocritas est obser-
vanda, ut neque plus alimenti ingeratur,
quam ventriculus concoquere valeat, ac
proinde morbo fomes subministretur: ne-
que è contra, nimiâ abstinentiâ, partes ea
proportione defraudentur, quâ earundem
robur & vigor debuerat sustineri & ægri
palato consulendum est, quandoquidem
observandum est, quod sæpenumero id
quod ventriculus vehementer appetit, licet
difficilius coquatur, citius tamen à natura
vincitur, quam quod facilioris concoctio-
nis habetur, si ventriculo nauseam creet:
at vero quæ ~~duorum~~ habentur, id circu
parcius sunt comedenda. Unicâ etiam
ciborum specie, singulis pastibus vescen-
dum arbitror. De cæteris, dempta carne,
pro libitu comedat, modo nec acria nec
iale condita sint, nec aromatis. Tempora
quod attinet, prandere tanum expedit.
Cùm enim lectus humoribus digerendis
propriè dicetur, id temporis in cibis con-
quoquendis non est insumendum. Non
cænent itaque qui podagræ sunt obnoxii,
haustum tamen cerevisiæ alicujus tenuioris
liberaliorem sibi indulgeant.

Sed liquores quod spectat, *ij* me judice
optimi sunt, qui neque ad vini generosita-
tem ascendunt, nec ad aquæ debilitatem
depri-

deprimuntur, cujusmodi sunt cerevisia tenuis Londinensis, sive lupulata, sive non lupulata.

Jam vero quamvis sufficiet ei qui podagra mitius, ac tantum per interyalla laboret, vel cerevisia tenui uti, vel vino dilutiori, attamen cum universa corporis substantia in podagram quasi degeneravit, minus quam exoptet in profligando morbo promovebit, qui non a liquore fermentato quocunque, quantumvis leni ac tenui, in totum abstinet. Potus itaque diæticus est præscribendus pro potu ordinario sequens mihi maxime arrider.

R *Sarsaparill* 3vj, *Lign. Sassafr. China*,
Et Ras. C. C. an. 3ij, *Glicirrhiz.* 3j,
Coq. in aq. fontan. cong. duobus per
horæ dimidium; *deinde stent clausi*
super cineres calidos per horas 12. *po-*
stea ebulliant ad tertiae partis consump-
tionem. *Cum primum ab igne amovea-*
tur, infunde Sem. Anisi 3ss, *post duas*
horas coletur, Et postea depuretur
per residentiam, Et liquor clarus re-
ponatur in lagenis vitreis probè clau-
sus ad usum.

Hic

Hic Liquor tum primum commodissime in usum trahetur, ubi quis à paroxysmo convaluit, atque in eo perseverandum tam in ipsis paroxysmis, quam in eorum intervallis, per reliquum vitæ cursum.

Quo non obstante, si æger vel à longo, ac nimio usu liquorum inebriantum, vel ab ætate provectione, vel denique præ nimia debilitate, cibos absque vino, vel quovis alio liquore fermentato nequeat concognere, non vacat certè periculo, eundem plotinus ac derepentè à vino depellere; qui quidem error haud paucis lethalis fuit, prorsus itaque si me audit Apozema diæticum suprà præscriptum abdicet, vel si eodem uti statuerit, ei sensim assuescat, haustum vini in pastibus ad tempus aliquod sibi indulgens, quasi remedii loco, potius quam Diætæ, donec decoctum illud familiarius evaserit, vinum autem hispanicum hîc loci tam Rhenano quam gallico omnino præferendum est.

Est & aliud, quod tametsi parvi pendentur, magni tamen momenti est, nempe ut æger, maxime hyemis tempore, maturè lectum petat. Quinimò animi tranquillitas omni ope stabilienda est: cæteris vero omnibus quæ ad impediendum humorum indigestionem ac firmitudinem partibus conciliandum faciunt, exercitium corporis

facile palmam præripit. Exercitii genus quod spectat, equitatio quoties nec grandior ætas, nec calculus intercedant, reliquis longè præferenda est.

Quod venerem attinet, is qui tam podagrâ, quam senectâ laborat, æque improvidus meo judicio foret, si ejus lenociniis indulgeret, atque ille, qui cum longum iter emetiendum suscepit, viaticum omnne prius abliguriet, quam se viæ committeret.

In paroxysmo, diæta tenuis, materiæ morbificæ imminuendæ multum confert, cum vero ingens sit corporum aliorum ab aliis discriminem, quibusdam abstinentiam à carne non ferentibus, statim vero ab ea spirituum animalium ataxia, animi deliquio, aliisque symptomatis correptis, istos non tantum non juvabit, sed & lædet, si diutius à carnibus abstineant, quâm ventriculus eorum usum aversetur, quod ut plurimum, non excedit primum, aut secundum diem, eorum paroxysmorum particulare, qui omnes simul juncti, integrum paroxysmum constituunt, at verò sive tardius sive ocius quis carne vescatur, sibi cavendum est, nè urgente morbo, majore copiâ utatur, quâm quæ ad naturam sustentandam necessaria sit.

Jam vero quod attinet podagræ Symptomata, iis occurrentum est, à quibus æger in paroxysmo de vita periclitatur. Horum maximè familiare est ventriculi debilitas ac languor, cum ventris terminibus tanquam à flatu. multa egomet expertus sum ad mitigandam hoc Symptoma, nihil verò æque votis respondit ac vini *Canarensis* haustulus subinde deglutitus. Sin autem gravius aliquod Symptoma inducias haud ferens, ex retrocessu materiæ podagræ subito ingruat, & mortem ægri minitetur; neque vino neque exercitio suprà laudatis fidendum, verum hoc in casu modo non caput at partes vel naturales vel vitares ejusmodi malum impetat, ad laudanum statim configiendum, nempe *Laudani Liquid. gutt. xx, haustulo aq. epidemicae immisæ propinenter, & in lecto ad quietem se componat.*

Anno 1660. Podagra me invasit paroxysmo tum immaniore tum diuturniore quam prius unquam, miserum affligens; cum ex hac causa æstivo tempore, vel intra, vel supra lectum submollem, jugiter ad duos menses decumberem, sub finem paroxysmi, dolorem hebetem, & obtusum, maximè in sinistro rene, nonnunquam licet rariùs & in dextro cæpi persentiscere, & cum Bruma anni 1676. statim à soluto

faciliè palmam præripit. Exercitii genus quod spectat, equitatio quoties nec grandior ætas, nec calculus intercedant, reliquis longè præferenda est.

Quod venerem attinet, is qui tam podagrâ, quam senectâ laborat, æque improvidus meo judicio foret, si ejus lenociniis indulgeret, atque ille, qui cum longum iter emetiendum suscepere, viaticum omnne prius abliguriet, quam se viæ committeret.

In paroxysmo, diæta tenuis, materiæ morbificæ imminuendæ multum confert, cum vero ingens sit corporum aliorum ab aliis discriminis, quibusdam abstinentiam à carne non ferentibus, statim vero ab ea spirituum animalium ataxia, animi deliquio, aliisque symptomatis correptis, istos non tantum non juvabit, sed & laedet, si diutius à carnibus abstineant, quâm ventriculus eorum usum aversetur, quod ut plurimum, non excedit primum, aut secundum diem, eorum paroxysmorum particillarium, qui omnes simul juncti, integrum paroxysmum constituunt, at vero sive tardius sive ocius quis carne vescatur, serio cavendum est, nè urgente morbo, majore copiâ utatur, quâm quæ ad naturam sustentandam necessaria sit.

Jam vero quod attinet podagræ Symptomata, iis occurrentum est, à quibus æger in paroxysmo de vita periclitatur. Horum maximè familiare est ventriculi debilitas ac languor, cum ventris torminibus tanquam à flatu, multa egomet expertus sum ad mitigandam hoc Symptoma, nihil verò æque votis respondit ac vini *Canarensis* haustulus subinde deglutitus. Sin autem gravius aliquod Symptoma inducas haud ferens, ex retrocessu materiæ podagræ subito ingruat, & mortem ægri minitetur; neque vino neque exercitio supra laudatis fidendum, verum hoc in casu modo non caput at partes vel naturales vel vitates ejusmodi malum impetat, ad laudanum statim confugiendum, nempe *Laudani Liquid. gutt. xx, haustulo aq. epidemicæ immisæ propinenter, & in lecto ad quietem se componat.*

Anno 1660. Podagra me invasit paroxysmo tum immaniore tum diuturniore quam prius unquam, miserum affligens; cum ex hac causa æstivo tempore, vel intra, vel supra lectum submollem, jugiter ad duos menses decumberem, sub finem paroxysmi, dolorem hebetem, & obtusum, maximè in sinistro rene, nonnunquam licet rariis & in dextro cæpi persentiscere, & cum Bruma anni 1676. statim à soluto

rigidissimo gelu, diu multumque obambulalem, urinam mox reddidi sanguine permittam, idque toties mihi usu venit, quoties vel multum iteneris pedibus conficerem, vel in curru per platearum pavimenta veherer.

In hujusce mali remedium, Mannæ ʒiſſ, in Seni lactis ſiſſ, Solutæ hauiſi, pauxillum Succi Limonum subindē dum purgarer deglutiens; quo & Catharticum acuerem, quod ſegnius operari ſolet, & ventriculo minus ingratuum redderem, ab hujus remedium uſu, vix dici queat, quantum ego Levaminis circa Renum regionem perceperim. Quod cum ita feliciter mihi ceſſit, idem Catharticum, ſingulis hebdomadis, ſtato quodam die, ad menses aliquot continuos in uſum revocabam, & poſt ſingulas Catharſeos vices, me habuiſſe plane ſum expertus, & tandem prorsus liberatus eram.

Sed Anno 1687. rediit denuo ſanguinis miectus, cum per prægressam hyemem ferè omnem podagrā laborafsem, & præ nimia corporis ad motum inhabilitate, quieti magis quam aliā ſolebam, iudulſiſſem. Hic ego an ad Catharſin me iterum recipere hærebram dubius, quoniam nupetis hiſce annis, omni corporis ſubſtantia in podagræ ſedem & ſomitem quaſi perversā, Catharticum,

ticum, quantumlibet lene, diutinum podagræ paroxysmum certius accersebat. Tandem animo succurrebat, me secundum methodum seq. mannam semel in hebdomade, tutò posse resumere. Uncias itaque duas cum semisse in seri lactis mij , dissolutas manè hauſi, & serò guttas $xvij$, Laudani Liquidi in cerevisia tenui dormiturus adjeci. Et mannam, & laudanum, dicto modo repetens bis in septimana, ad sex vices. Postea verò mannâ semel in septimana uterer, in qua methodo ad menses aliquot perstiterim, tam ad præcavendum mictus tanguinis recursum, quām ad imminuendum aliquantulum calculi fomitem.

De regimine & victus ratione, quæ utrovis horum affectuum laborantibus competere mihi videntur, hæc addo. Mane lecto exsurgens, decoctionis *fol.* *Tea* cyathum unum alterumve exicco, dein curru ad meridiem usque gestatus, & domum reversus, quovis ciborum genere mihi grato & eupepto modicè (id enim ante omnia semper & diligentí cum cura tenendum est) me reficio, statim a prandio per singulos dies, vini Canarini, plus aliquid quarta parte libræ, pransus, rus peto, aeris Salubrioris inspirandi gratia, ad millaria duo vel tria. Cerevisia tenuioris hauſtus mihi

pro cena est, sed & hunc repeto etiam in lectulo, me jam ad somnum compositurus, ego vero cerevisiam tenuem lupulatam, cerevisia non lupulatae preferendam censco.

Illud etiam sedulò observo, ad praevendum à calculo mictum sanguineum, ut quoties per plateas ad longius aliquod intervallum curru vehendus, non prius Rhedam ingredior, quam haustum cerevisiae tenuis paulo liberaliorem ingessero, quem pariter iterò ante regressum domum versus, si forte alicubi diutius fuerim commotus, quo pacto semper mihi à mictu sanguineo satis est præcautum. At quoad podagram, hoc unum adjiciam. Nuperis hisce annis mihi retrocessio subinde materie podagrcae accidit; cuius signa sunt ægritudo ingens cum vomituritione, & aliquali ventris dolore. Artus interim ex improviso doloris sunt expertes, ac ad motum plus solito habiles. In hoc casu, congiam unum liquoris possetici, vel cerevisiae tenuis devoro, & quam primum totum per vomitionem rejicerim, vini Carnarini haustum, cui instillatae fuerint Laudani liquidi gutt xvij, ebibo, in lecto ad quietem me componens, argue hâc methodo meipsum ab imminentî morte aliquoties liberavi.

Deniq;

Deniq; æger chalybeatis aquis non tutò se
committet, nisi priùs certò sciat, calculum ma-
jorem non esse, quàm ut per ureteres vjam
possit sive invenire, sive facere, quod hoc
tantum modo, quantum ego conjicio, cer-
tò dñoscere potest, si nempe jam antea
paroxysmum aliquem nephriticum fuerit
perpeitus (cum dolore sc. sàvissimo, in re-
num alterutro per ureterum ductus propa-
gato, & vomitu enormi) pro comperto ha-
beat, non tam grandorem aliquem calculum
belvi còcludi quam lapillorum exi-
guorum congeriem, quorum unus subinde
in ureterem illabitur, atque ita paroxys-
mum hunc invitat, qui tere non definit,
nisi calculo in vesicam detruso, qui
postea cum urinâ sàpe ejicitur cum res ita
sed habeat, nullum est magis efficax reme-
dium, sive ad præcavendum minorum cal-
culorum incrementum, sive ad eosdem è
renibus deturbandos, quàm aquarum chaly-
beatarum potatio liberalior, per singulas
æstates jugiter repetenda.

C A P. XLI.

Rheumatismus.

Nullo non tempore infestit hic morbus, maximè autumno, & præ cæteris annis florentes, hâc ut plurimum occasione nascitur, æger sc. sive exercitio aliquo vehementiori, sive alio modo excalefactus, mox repentinum frigus admisit. A rigore atque horrore q̄uditur tragædiam, quos statim excipiunt calor, inquietudo, fitis, & reliqua illa infelix. Symptomatum cæterva, quibus fiti pantur febres, elapsio die uno alterave (est & ubi citius) æger atroci dolore, nunc in hoc, nunc in illo artu infestatur, in carpis, humeris, genubus præsertim, qui locum subinde mutans, vicissim illos occupat, rubore quodam & tumore, in parte quam postremum affecit adhuc residuis.

Est & alia hujus morbi species, licet non hujus prosapixè vulgo credatur, quæ lumbago Rheumatica apuissimè dicetur: immanjs dolor sc. idemque detixus circa lumborum regionem, ipsumque aliquando ad os sacrum se demittens, paroxyinium nephriticum mentitur, nisi quod æger non

vo-

vomituriat. Immanis hic dolor, nisi abh
gatur eodem modo, quo prior species pa
riter etiam perdurat, pari levitia excru
cians.

Serio perpendens quod affectus ab in
flammatione videatur oriri, vero simile esse
judicabam, morbum hunc diæta simplici,
admodum refrigerante, & mediocriter nu
triente, æstro imperatâ, æque feliciter at
que repetitis venæ-lectionibus proligari
posse, etiam evitatis quæ alteri methodo
adjungebantur incommodis: neque me fe
sellit *diæta r. sero lactis* phlebotomia loco
substituta.

Pharmacopola mihi in vicinia nomine
Malthus (vir probus & ingenio non vulgari)
me accersebat, Rheumatismo autem mi
sere cruciabatur. Cum debiliori esset &
sicco corporis habitu, veritus ne minus fir
mas jam diu vires & labascentes, dempto
copiosus Sanguine proflus exolverem,
imperavi ut solo lactis sero ad dies quatuor
velceretur, quibus elapsis, præter serum
lactis pro victu ordinario, panem simila
gineum concessi loco prandii, semel nempè
in die, donec penitus convalesceret. Te
nui hac diæta contentus, ad dies octode
cim perseverabat, nisi quod postremis eo
rum, alium insuper panem pro cæna in
dulgerem. Serum autem è lactis libris
octo

octo domi paratum quotidiè insumebar, quo satis bene nutriebatur, post hos dies, cum non amplius urgerent Symptomata, & jam sub diu versaretur, carnes etiam permisi, pullorum sc. elixorum, cæteraque cūm pīla. Tertio autem quoque die solo lactis sero vicitabat, donec tandem pancratice valeret.

Sed utut è sero lactis diæta conveniat juvenibus, atque iis qui temperatè & cùm confilio vixerunt, tamen inconsultum fuerit, virilem ætatem prætergressos, vel vino, ac aliis liquoribus spirituosis, jam à longo tempore plus etquo addictos, hâc methodo tractare, ute pote quæ in hujusmodi hominibus ventriculum labefactet, & pariter præ in usitato frigore, sanguini inducto, viam sternat ad hydropeim. In hoc igitur casu omnino par est, phlebotomiam celebrare bis vel ter, & post secundam vel ad plurimum post tertiam venæ-sectionem, Cathartica sæpe sæpius exhibere, atque repetere, donec Symptomata omnia penitus cessaverint, purgativa vero ista è *lenitivis* solum constent, ut *Thamarindis*, *Senna*, *Rheo*, *Manna*, & *Syr. Ros.* solut. Singulis vespertinis post peractam Catharsin, *Syr. de Menconio* 3*j.*, aliquantulum temporius quam id. fieri solet; propinetur.

Hic autem commemorare libet me obseruisse affectum quendam modo Rheumatisum æmulantem, modo etiam Nephritico dolore quoad sævissimum lumborum cruciatum non multum abludentem, hoc Symptoma haud diversam mendendi methodum postulabat ab illa, quam morbus ipse cui adhaereret, febris nempe intermittens, sibi vindicabat.

Et alia species Rheumatismi, quæ ad scorbutum quam proximè accedit, utpote quæ insigniora hujus morbi Symptomata æmulatur, & pariter eadem fere remedia sibi vindicat, ideoque mihi *Rheumatismus Scorbucus* audit. Dolor nunc hanc nuric illam partem obsidet, sed eandem in tumorem ac in alia specie raro attollit, neque febrem sibi comitem adjungit, insuper non adeo fixus manet, sed indolem magis vagam ac incertam refert; cum anomalis inconditisque Symptomatis stipatus, nunc hanc vel illam artum discruciat, mox internas solum partes afficit, proindeque ægritudinem parit, quæ redeunte exteriarum partium dolore, iterum se proripit, ita ægrum alternatim vexans, ac in diutinatem longam protrahens. hic affectus quam facillime debellatur vinciturque usus sequentium.

R Conserv.

R Conserv. *Cochlear.* *Hortens.* rec. 3ij,
Lujule 3j, *pulv.* *ari comp.* 5vj, *cum*
f. q. Syr. Aurantior. f. Elect. capsat
3ij, ter in die per mensem integrum,
Superbibendo Ag. sequent 3ij.

R *Cochlear.* *hortens m.* viij. *Beccabung.*
nasturt. *aquat.* *Salviae, Menthae, an.*
m. iv, Cortic. *Aurant.* N.vj, *Nucis mif-*
chat. contus. 3ß, *infund.* *in cerevisiæ Bruns-*
vicensis 10xij, *ac destillentur organis*
communibus, & eliciantur tantum modo
11vj, pro usu.

C A P. XLII.

De Variolis.

DUplex est harum species, vel enim sunt
diftinctæ, vel confluentes. *Diftinctæ*
cum rigore atque horrore invadunt, quos
mox excipiunt calor intensus admodum,
capitis & dorsi vehemens dolor, vomituri-
tio, ingens in sudores propensio (quod de
adultis dictum volo, neque enim in infan-
tibus mihi unquam observare contigit) do-
loris sensus in partibus quæ scrobiculo cor-
dis

dis subjacent, si matu premantur, stupor, etiam & somnolentia, in infantibus præteritum, & paroxysmi epileptici: qui si infantes dentitione jam perfunctos corripuerint, suspicor ego, ubique Variolas in procinctu stare, quæ mites sunt & rarissime confiunt. Nonnunquam tamen accidit, ut separationis periodus sensim atque gradatim sine insigni aliquâ ægritudine transfigatur, priusquam expulsio materiae, pustularum eruptione se prodat.

Symptomata cum discretis communia, habet & illa variolarum species, quas confluentes appellavimus, nisi quod hic atrociora sint omnia, tertio ut plurimum die erumpit species hæc, ante illum aliquando, vix unquam post illum, cum distinctæ vel ipso quarto die inclusive, à primo insultu morbi, vel postea, ante illum raro admodum se monstrant. Quamvis autem ut generaliter loquamur, confluentes vix diem quartum præstolentur, nonnunquam fit tamen, licet oppido raro ut ob atrocius aliquod Symptoma, ad quartum vel quintum usque diem differatur eruptio, v. g. acutissimus dolor nunc in regione lumborum, paroxysmi nephritici æmulus, nunc in latere, qualis pleuriticos vexat, nunc in artubus, ut in Rheumatismo, nunc denique in ventriculo, cum ingenti ægritudine,

tudine, & vomitu enormi, ante eruptio-
nem a grum fatigat angitque.

Ig Variolis distinctis, mox ab eruptione,
quæ morbi insultum comitabantur Sym-
ptomata, nullum jam amplius facessunt ne-
gotium, at in confluentibus, longè aliter
se res habet; cum tam febris, quam a-
lia Symptomata, etiam ad multos dies,
à pustularum eruptione, a grum discru-
ciant.

Quam primum manifesta hujus morbi
indicia se produnt, ægro aurâ liberiore,
ac carnium esu interdico, cerevisiam vero
tenuiorem pane tosto leviter tepefactam
pro potu ordinario, ac subinde pro arbitrio
hauriendam concedo; pro viatu etiam, jus-
cula hordeacea, avenacea, poma cocta, a-
liaque, quæ neque frigoris neque caloris
vim aliquam egræ giam obtineat, aut ven-
triculo concocture molestiam exhibent, in-
jungo. Quarto die lectulo ægrum adju-
dico, ac si eruptio parum pro votis succe-
dat, recte exhiberi potest cardiacum ali-
quod blandius, unicâ saltem vice, quo exi-
gantur pustulæ, inter ista quæ huc faciunt
medicamenta, paregorica dicta, qualia
sunt *Laudanum liquidum* *Diascordium*, &c.
si in pauca quantitate aquis cardiacis ap-
propriatis admisceantur, cæteris prælucent.
Neque etiam consulere, cardiacum ante
hunc

hunc diem propinare vel urgente Diarrhæâ, atque illud ut videtur, indicante.

Anim idvertendum vero est, quod si ad adolescentem vegetiorem accerter, & qui insuper liberatiore sive vini, sive liqoris cujuscunque spirituosi compotatione, morbo ansam dedit, non satis habeo ad frænandum sanguinis ebullitionem, ut tam lectulo, quam cardiacis, abstineat, nisi ad hæc sanguis è brachio mittatur, quod si non concedatur, obtinente vulgi præjudicio, missionem mihi saltem esse petendam exiitimo, atque hac de illis quæ ante pustularum eruptionem sunt peragenda.

Ubi primum eruperint pustulæ, jam proximò diligenter mecum perpendo, an discreti fuerint generis, an vero confluentium, cùm longo hæc intervallo ab invicem distent, quantumlibet convenientia quoad Symptomata quædam utrisque communia, si itaque ex pustularum magnitudine, & paucitate, tardioreque eruptione, tum etiam ægritudinis, aliorumque Symptomatum gravissimorum, quæ in confluentibus etiam post eruptionem fatigant, evanescentia, de genere discreto mihi constet, ægrum cerevisiâ tenuiori, juscum savenaceis, hordeaceis, &c. reficiendum curo, atque si tempore æstivo ecque calidissimo Vario-læ non ita multæ Obtingant, quorsum

attineat ægrum in lecto jugiter stratum
obrutumque detinere, ego quidem non
video. Quin potius singulis diebus, per
aliquot horas de toro surgat, eâ lege, ut
tam loco quam vestitu, frigoris pariter ac
caloris nimii incommoda præcaveantur.
Quod si aut frigidior anni tempestas, aut
copiosior exanthematum eruptio, perpe-
petuò decumbendi necessitatem ægrotanti
imponat, prospicio ut non intensiore calo-
ris gradu, vel adjectis pluribus stragulis,
in lecto decumbat, quam quibus in pros-
pera valerudine uti solebat, accenso interim
non nisi hyeme incumbente, manè & sero
foco mediocri. Neque etiam exigo ut in
eodem loco semper jaceat, nempe ne su-
dores erumpant, quos ego fidenter affirmo,
non absque ingenti periculo promoveri
posse.

Determinante morbo, cum halituum à
materiâ jam in pus conversâ prodeuntium
eruptio liberior, à pustulis tandem crusto-
sis ac duriusculis impediatur, abs re non
erit *vini Canarini Semi-cocti cochl. v, vel*
vj, vel aliud Medicamentum cardiacum
temperatum exhibere. Neque aliis om-
nino erit opns, in genere sc. discreto, nisi
fortean inquietudo, vigiliæ aut alia Sym-
tomata, phrenitidem minitantia, paregori-
ci usum subinde suadeat.

At

At si confluant Variolæ, periculosæ plena res aleæ est, nam sub morbi exitu dependent ad incitas redigitur æger, ut an vita an mors insequatur pariter incertum sit, in horum numero undecimum pono (si à primo morbi insultu computes) sc. in minimo crudo, at maximè vulgari confluentium genere, Decimum quartum, in crudiore adhuc decimum septimum, vero in omnium quæ passim obviæ sunt, genere crudissimo. Tametsi æger nonnunquam sed rarius, non ante diem vicesimum primum periclitari videtur, febre atrociore, inquietudine, aliisque Symptomatis unà invadentibus, à qua æger nisi ars medica intercesserit, plerumque opprimitur, quod si hoc die non succumbat morbo, per spatum illud omne quod inter undecimum & decimum septimum interjacet, appetente vespera, molestissimo inquietudinis quasi paroxysmo quotidie vexatur, & mors quasi vi & armis protelatur. Quapropter quando ægri incolumitas usque adeo à variolarum paucitate, periculum vero è contra ab earundem auctiori numero pendeat, dictat ratio, vel etiam sensus omnibus communis, periti medici esse, omnem operam in reprimendâ tam enormi & subtili infarimatione collocare. Nempe educito ante crania è brachii venis sanguine, si vel levis

fuerit suspicio; variolas jamjam exituras, ad confluentiam speciem referendas, postea verò propinato emetico, ad eundem collimabit, cum verò nihil à què percalefaciat, atque ægri jugis in lecto decubitus; ego illum ab ulu lectuli interdiu semper arceo, usque ad sextam diem à prima morbi invatione, posthac eundem lectulo committo, usque ad morbi finem: at non pluribus dentisribusve stragulis co-operatum, aut luculentiori in cubiculo foco illum uti sino, quām quibus sanus cum esset solebat uti, interim cerevisiæ tenuioris aliorumque liquorum refrigerantium qui ægro sunt acceptissimi, usum liberalem concedo. Quandoquidem verò æger nihilominus, in calores, deliriæ, & molestas inquietudines frequenter incidet, hypnoticum præscribo singulis noctibus, sed paulo temporiū quām pro recepto more, sumendum, quoniam in hoc morbo, quasi paroxysmus caloris & inquietudinis quotidie sub vesperam fere reperitur.

Altamen (quod sanè dolendum) tum his quæ præcepimus, tum aliis omnibus quæ hæc tenus invenit ars medica præsidiis nihil proficiens, se penumero æger, licet usque eū non admodum periclitetur, tamen vel undecimo quod usu venit die, vel alio aliquo istorum quos variis speciebus variolarum

larum confluentium seu magis fatales affig-
navi, vehementi febre corripitur, una
cum suffocatione, & jactatione inquietissi-
ma, & de tanta spe decidens subito mori-
tur. Hoc in casu nihil efficacius, præstat
quam copiosa sanguinis eductio, sc. ad 3x,
vel 3xij, vesperi anodynum uti prius, lar-
gâ dosi exhibendum est, atque ita dein-
ceps tam manè quam serò, alicubi etiam
& hoc sivepius, est enim diligenter obser-
vandum quod in quibusdam, orgasinus
a supra modum effteratur, ut etiam præ-
larga paregorici dosis, ejusdem impetum
usque ad 12 horarum spatiū subjugare
vel filtere nequeat, quo in casu omnino ne-
cessere est ut dicta dosis octavâ vel etiam
sextâ quâque horâ repetatur.

Cum vero sub ultimis morbi diebus,
haud raro accidat, ægri alvum, partim
à morbi natura, partim à magna parego-
ricorum vi, ita constipatam esse, ut tum
ferè suffocetur ille, tum febris ad eum
gradum ascenderit, ut jam de ægro pene
conclamatum videatur, rebus sic stanti-
bus longè minus ægro periculi erit ab as-
sumpto Cathartico leniente, quam à febre
eò vehementiæ ab alvinarum fæcum re-
tentione proiectâ, hic ego satis felici-
ter *Eleutherii Lenitiv.* 3is, in *Aq. stil-*
latitiae tenuioris (ex. gr. *Cichorei*, vel
Aq.

*Aq. Lactis Alexiter) 3iv, Solut. propri-
navi.*

Qui quidem haustus ante noctem dejectiones aliquas parit, licet ob alvi constrictione, tum etiam ob diuturniorem hypnoticorum usum, haud ita subito ventrem exolvat quod si minus praestare valeat, attamen paregoricum vesperi assumendum est, imo & cibis, non obitante Cathartico nuper atlumpio, si modo inquietudo ingens, aut ægritudo aliqua insignis, periculum minitetur, ne æger hoc praesidio destitutus, dum dejectiones nos præstolamur, luce privetur. Si itaque primo die votis non respondeat, iteretur proximè sequenti; quæ secunda dosis priori in suppetias data, rarijùmè medici opem sustrabitur, atque hac ratione tam vena sectio quam Cathartis per intervalla repeti possint, prout febris mos atque ægri inquietudo postulare videantur, donec tandem res invado sit. Verum tamen in Catharteos negotio illud probè notari velim, ægrum non esse purgandum, nisi faciente morbo, v. gr. die decimo tertio, autem eorum aliquo qui illum sequuntur, nec per itas etiam dies, nisi sanguinis à quo secundaria febris invaserit, fuerat imminutus.

In sputo sanguinis & mictu sanguineo Variolis supervenientibus (utraque enim hæc hæmorrhagia sub morbi initio aliquando contingit) post unicam sanguinis liberali manu educationem, paregoricum exhibeatur.

R Aq. Papaveris ræad. ʒij, Laud. Liquid. gutt. xiv, Acer. destillat. ʒiiij, Syr. de Meconio ʒβ, Misc. f. hanstus. repetatur singulis noctibus.

R Trochisc. de terrâ lemmiâ, & Bol. Armen. an. ʒj, Terræ sigill. Lapid. haematit. sang. Draconis, & Corallii rub. pp. an. ʒβ, Mastiches & Gum. Arab. an. an. ʒj, Misc. f. Pulv. Subtilissim. cuius capiat ʒβ, tertiâ quâque horâ, ex Cochli. uno Syr. de Symphto, superbibendo Cochli. iv, vel v, Julapii seq.

R Aq. Plantaginis & Germin. Quercus an. ʒiiij, Aq. Cinnamomi bord. ʒj, Syr. de Ros. Siccis ʒj, Sp. Vitriol. f. q. ad levem aciditatem.

Emulsiones item ex 4 sem. frig. maj. cum sem. papaver. alb. magnopere conferunt.

Cessante vero Hemorrhagiâ reliqua per decursum morbi agantur, secundum methodum descriptam pro Variolis.

Sammopere annitendum est ut Ptyalismus in vigore perstet & conservetur, nec ante diem suum sistatur. Jam cum Ptyalismi mos sit naturaliter se habentis, ut cum prima eruptione incipiat, & die undecimo minuatur, neque tamen nisi post diem adhuc unum aut alterum omnino desinat, si ante diem illum penitus cessest, in lubrico sunt ægri res. Salivatio admodum promovetur si ægro affatim propinetur cerevisia tenuis, vel liquor alias quilibet, qui nec illum calefaciat, nec ad sudores provocet.

Proximo loco, cum in variolis confluentibus haud minus certò infantes Diarrhœa comitetur, quam adultos Ptyalismus, naturâ alterutram harum evacuationum materiæ morbiticæ eliminandæ ubique constitueret; ut nec hic Ptyalismo, ita neque istic Diarrhœæ frænum injicio, cum utrumque ex equo sit absurdum.

Ultimis morbi diebus, cum facies ob pustulas crufosas duras aridasque ferè riget, eandem oculo Amygdalarum dui. inungo persæpe.

Si in discreto genere ægri facies non intumescat, paregoricum aliquod Medicamentum à vestigio hauriendum præcipio. Quod si æger phrenitide corripiatur, de vehementi queratur ægritudine, urinam paucam at frequenter reddat ; jam non aliis auxiliis (cum in propinquuo mors sit) ægro subveniri posse autumo, quam vel narcotica affatim exhibendo, vel sanguinem liberaliter extrahendo, corpusque auræ exponendo. Non hîc ita velim intelligi, ac si in qualibet phrenitide, Variolis superveniente (cum nullum hîc Symptoma frequentius occurrat) venæ-sectionem statim suaderem, sed in illa tantum quæ ideo accidit, quia facies non turgescit, in distincto sc. genere, & pustulis copiâ satis magnâ comparentibus.

Si in Variolis confluentibus saliva eo usque excocta sit & viscida, ut tantum non sufficitur æger, quod undecimo die non insolens est, gargarisma necessariò in usum trahatur, & ut sape die nocte que Syringa in fauces sedulo injiciatur, serio imperandum : Compensatur vero illud à cerevisia tenui, vel aqua hordei, cum

Emulções item ex 4 sem. frig. maj. cum sem. papaver. alb. magnopere conserunt.

Cessante vero Hemorrhagiâ reliqua per decursum morbi agantur, secundum methodum descriptam pro Variolis.

Summopere annitendum est ut Ptyalismus in vigore perire & conservetur, nec ante diem suum fistatur. Jam cum Ptyalismi mos sit naturaliter se habentis, ut cum prima erupcione incipiat, & die undecimo minuatur, neque tamen nisi post diem adhuc unum aut alterum omnino desinat, si ante diem illum penitus cesseret, in lubrico sunt ægri res. Salivatio admodum promovetur si ægro affatim propinetur cerevisia tenuis, vel liquor alias quilibet, qui nec illum calefaciat, nec ad sudores provocet.

Proximo loco, cum in variolis confluentibus haud minus certò infantes Diarrhæa comiteatur, quam adultos Ptyalismus, naturâ alterutram harum evacuationum materiæ morbiticæ eliminandæ ubique constitueret; ut nec hic Ptyalismo, ita neque istic Diarrhææ frænum injicio, cum utrumque ex equo sit absurdum.

Ultimis morbi diebus, cum facies ob
pustulas cruentas dures aridaque ferè
riget, eandem olio Amygdalarum cui.
inurgo persepe.

Si in discreto genere ægri facies non
intumescat, paregoricum aliquod Medicamen-
tum à vestigio hauriendum præcipio.
Quod si æger phrenitide corripiatur, de
vehementi queratur ægritudine, urinam
paucam at frequenter reddat ; jam non
aliis auxiliis (cum in propinquuo mors sit)
ægro subveniri posse autumo, quam vel
narcotica affatim exhibendo, vel sanguinem
liberaliter extrahendo, corpusque
auræ exponendo. Non hîc ita velim in-
telligi, ac si in qualibet phrenitide, Vario-
lis superveniente (cum nullum hîc Sympto-
ma frequentius occurrat) venæ-sectionem
statim suaderem, sed in illa tantum quæ
ideo accidit, quia facies non turgescit, in
distincto sc. genere, & pustulis copiâ satis
magnâ comparentibus.

Si in Variolis confluentibus saliva eo
usque excocta sit & viscida, ut tantum
non sufficitur æger, quod undecimo die
non insolens est, gargarisma necessariò
in usum trahatur, & ut saepe die nocte-
que Syringa in fauces sedulo injiciatur,
serio imperandum : Componatur vero il-
lud à cerevisia tenui, vel aqua hordei,
cum

cum melle Rosarum, vel sequens usurpari poterit.

R Cort. ulmi 3vj, Rad. Glycyrrhiz. 5β,
Paxillar. enucleat. N. xx, Ros. rub.
p. 3j, Coq. f. q. Ag. ad ibi, Colatura
dissolv. Oxymel. simpl. Et mel Ros.
an. 3ij, Misc. f. Gargarisma.

Ubi eò res rediit, ut æger singulis mo-
mentis à suffocatione periclitetur, stupore
obrutus, & spiritu ferè undiquaque præ-
cluso, non satis tuto huic remedio fiditur,
ægro itaque ad incitas redacto, emeticum
peropportune ac feliciter nonnunquam ex-
hibui ex infusione croci Metallorum, sed
dosi paulo majori. sc. ad 3i. Quando ob
eximiam qua laborat æger stupiditatem,
minor dosis haud quaquam operabitur,
sed neque huic remedio satis fidere possi-
mus.

Ope regiminis moderati comati facile
occurritur.

In urinæ suppressione, quæ juniores ac
vegetos nonnunquam incessit, nihil æque
feliciter mihi cessit, atque à lecto eximere
ægrum, qui postquam adstantium manibus
suffultus, cubiculum bis tere circumam-
bulaverit,

bulaverit, mox urinam satis copiose reddet,
haud parvo cum levamine.

At vero quæ à materiae variolosæ reper-
cussione ob frigus extreum, vel evacua-
tiones indebitè factas, proveniunt Sym-
ptomata, usu cardiacorum, & conformi re-
gimine, sunt tollenda, qui tamen non ul-
tra spatiū quo ista peritant continuandus.
Horum præcipua sunt pustularum depres-
sio, seu procidentia, & diarrhæa in vario-
lis discretis, neque enim in confluentibus,
vel pustularum depresso, mali quidquam
ominatur, cum ea sit morbi natura, neque
diarrhæa infantium iisdem laborantium,
cum salutem ista adferat, non periculum.
In utroque hoc casu potio cardiaca ex a-
quis stillatitiis appropriatis, cum Diascor-
dio, laudano liquido, &c. jure optimo con-
cedetur, idque non tantum addicta Sym-
ptomata submovenda, sed quolibet morbi
tempore, si æger de cordis dolore atque
ægritudine conqueratur. Sed ut verum
loquamur, Symptomata hujus generis op-
pido rara sunt, si cum illis conferantur quæ
extremorum alteri, exitiabili magis, licet
minus culpato, debentur.

Ægro jam convalescente, pustulisque
deciduis, ubi per dies aliquot carnes idem
degustaverit, circa diem nempe primum
& vice secundum, sanguinem è brachio extra-

hendum censeo, si morbus fuerit vehementior, post venæ-sectionem Catharticum exhibeo ad tres vel quatuor vices.

Adhæc. ægro à confluentibus variolis jam diu liberato, & è lecto quotidie surgenti, nonnunquam accidit crurum tumor ferus ac molestus, qui tamen vel sponte faceffit, post venæ-sectionem ac Catharsin, vel usu herbarum emollientium ac discutientium (*quales sunt Malvæ, fol. verbasci, Sambuci, lauri, cum flor. Chamomilla, & Meliloti*) in lacte coctarum, facile fugatur.

Discretum variolarum anomalarum genus annorum 1670. 71. 722. his tantum à genere discreto communi alterius constitutionis distaminabatur, primò, eruptio in diem tertium plerumque incidebat. Deinde non ad eam magnitudinem procedente morbo, h̄ic assurgebant pustulæ atque in alio genere & sub diebus ultimis ubi jam maturuerant, nigræ frequentius visebantur, illud etiam addam quod nonnunquam ægrum etiam licet rarius, etiam paucissimis notatum pustulis, Ptyalismus exercebat. Confluentes vero ab aliis confluentibus in multis discrepabant. Nunc secundo, nunc tertio die se primum monstrabant, specie tumoris subrubri atque uniformis, vultum omnem contegentis, reliquum cōrpus congeries

geries quædam ex infinitis prope modum pustulis rubris, efferatis, in unam conflatae, variegabant, inter quas sparsæ, in fæmoribus præcipue vesiculæ quædam satis conspicuæ ambustorum ad instar, sero limpidiore distentæ eminebant, quod quidem disruptâ subinde pelliculâ, copiosè effluebat, subjectâ carne nigredine, & sphacelo quasi affectâ. Rarius autem occurrebat hoc tam dirum Symptoma.

Febris & Symptomata alia omnia quæ vel præcedebant vel comitabantur hoc variolarum genus, graviora erant quâm in præcedente, & inflammationis adhuc majoris manifesta dabant indicia.

Decocti albi usus liberatior hîc juvabat, & hydrogala è tribus aquæ partibus & lactis una simul coctis, & ægri palato & votis magis ut plurimum, refrigerando respondebat.

Fluxus mensium qui fæminis hoc morbo laborantibus haud infrequens accidit, liberalem horum liquorum usum suader, si nempe tempore non solito isti fluant.

Dominam tam virtutibus quam stirpe prænobilem, variolis nigris laborantem tractavi, & tertio die ab eruptione, ita largo mensium profluvio, tempore illis non

debito correpta est, ut astantes mulieres eam jam abortivisse suspicarentur, licet hoc Symptoma ad dies multos importune urgeret, non tamen idcirco existimavi, latetis & aquæ usum à me præscriptorum, intermitte debere: quid quod magis jam necessarium illum esse, & liberalius adhuc indulgendum censuerim? Quod etiam per omnem morbi decursum factitavimus, præfertim cum appeteret febris maturationis, quo quidem tempore D. Millington ad sociam operam invitabatur, qui mili lubens assensit, ut pergeret ægra dictos liquores affatim haurire.

C A P.

C A P. XLIII.

*Venenati à Sublimato corrosivo
assumpto curatio.*

Quidam in vicinia mea rogabat, ut serum inviserem, qui haud modicam Mercurii sublimati corrosivi quantitatem deglutiverat. Hora fere elapsa erat à qua venenum hauserat, cum ad eum accederem, jamque oss & labia valde intumescebant, vehementer ægrotabat, ardente ventriculi dolore, caloreque tantum non confectus. Ego tres Aquæ tepidæ congios repetitis hauſtibus summâ quâ potui celeritate & diligentia ebibendos imperavi; atque ut toties nova ingeretur, quoties ventriculus jam ingestam per vomitum ejecerat: volui etiam ut eluerentur intestina aquâ tepidâ sine ullo additamento copiosè per sedem injectâ, ubi primum ventris tormenta admonerent venenum jam per inferiora exitum quærere, paruit miser jam vitæ vitæ avidus, & plures etiam aquæ libras quam præscripserim absorpsit. Quæ mox

Y. 3. urgebant:

urgebant tormina, solâ aquâ injectâ ad modum enematis leniebantur, & intra paucos horas convaluit æger, nisi quod labia non statim detumescerent, ore etiam à venenati particulis adhuc exulcerato, quæ Symptomata diæta è lacte solo ad quatriiduum adhibita, mox evanuere.

Medicamentorum Formulæ apud Medicos Londinen- ses usitatores.

Antiphthisica Medicamenta.

R Mass. Pil. de Cynoglosso 3*β*, Balsam.
Tolutan. 3*j*, Misc. f. Pil. *vj*,
Cap. *ij*, Alternis noctibus hora somni.

R Picis liquid. Balsam. de Tolu. an. gr.
xxvj, terebinthè Chio 3*j*, cum pulv. oculor.
cancr. f. Mass. ex qua fermentur Pil. me-
diocres, capiat *ijj*, mane 3*h* hora somni, su-
perbibendo Fulapii seq. cochl. *iv*.

R Ag. Hyssopi *iiij*, Hederæ terrestris *3vj*.
Tinct. Balsam. de Tolu *3jβ*, Sacchar. a/b.
cand. q. s. Misc.

R Decoct. pectoral. clarificat. (quo incoq.
fol. hederæ terrest. m. j.) *iiij*, Syr. de rubo
idae, Syr. Balsam. an. *3vj*, misc. cap. bau-
stulum omni mane 3*h* horâ quartâ pomeri-
dianâ.

R Conserv. Ros. rub. *3ij*, fl. Sulph. *3j*, Sp.
Diatragacanth. frig. *3iβ*, Balsam. Lucatelli
3ij,

3ij, Opobalsam. 3β, Syr. Balsam. q. s. f. Electuarium. Capiat quantitatem nucis mochat. mane & horā quartā pomeridianā, superbibend. haustulum Apozem. seq.

℞ Rad. Chinæ 3j, Sarsaparill. 3ij, lign. lentisc. 3j, eboris C. C. raffp. an. 3iβ, fol. Hyssopi Tussilaginis an. m. j. ficuum par. ij, Dact. N° iiij, uvar. passular. 3iβ, Liquirit. 3iiij, Cog. in s. q. aq. font. colaturæ 3iiij, adde tinct. croci 3j, Syr. violar. capill. venetii an. 3iβ, Misc. f. Apozema.

℞ Terræ Lemniæ 3β, Bol. Armen. gr. xij, Pil. è strace 3iβ, cort. peruv. pulv. 3β, Syr. Cariophyll. q. s. Misc. f. Pil. lxxx, capiat quinque sextā quāque horā, durante Diarrhæā, superbibendo cocbl. vij. Julap. seq.

℞ Aq. lactis Alexiter. 3xij, Aq. Cinnamomi bordeat. 3iiij, Aq. stephani epidem. an. 3ij, Syr. è meconio 3iiij, Misc. f. Julap.

Antiscorbutica.

℞ Conservæ cochleariae, Absinth. rom. fumariae, an. 3ij, pulv. Cortic. Winterani, rad. Angelicæ, Ari, an. 3ij. Sp. Diattrion. Santa'. 3iβ, pulv. oculor. cancer. 3j, Sal. Absinth. 3ij, cum s. q. Syr. è corticibus citri f. Electuarium.

℞ Fol. cochleariae, m. iv, rasur Raphani Sylv. 3iv, cortic. winteran contus. 3β, cortices exteriores quatuor Aurantior. & cotidem

limo-

limoniorum, ponantur in vitro cum vini albi, Rhenani, aut tenuioris hispan. m. xij. vas obturatum servetur in loco frigido, vinum effundatur clarum, quoiescet usu opus est.

Paretur cerevisia pro dolio quatuor congiorum capaci: vice florum lupuli incoquuntur Summitatum pins vel Abietis $m. iiij.$ post fermentationem in dolio peractam, imponantur fol. Coquleariae $m. iiij.$ rad. Lapatbi acuti preparat. $3iv.$ cortic. quatuor Aurantior, postquam per septimanam subsidentia inclinat potui exponatur.

R Conseru. Lujulae, Cynorrhodii, an $3ij.$ Trochisc. de Rhabarbe $3ij.$ Spec. Diamargarit. frigid. $3i\beta.$ Cortic. Tamarisc. $3j.$ Sal. Prunelle $3i\beta.$ myrobalanorum condit. $N^o ij.$ cum f. q. Syr. conditurae myrobalanorum. f. Elec.

Apozemata.

R C. C. C. Rad. Scorsoner. micæ panis an. $3j.$ Coq. in aq. bordes $3i\beta.$ ad dimid. colaturæ adde sacchar crystal. aq. Cinnamomi bordeat. an. $3j.$ Misc. f. Apozema, sumat $3iv.$ tertia vel quarta quaque hora.

R Cort. citri cond. $3i\beta.$ caul. Angel. cond. $3i\beta.$ Raf. C. C. $3i\beta.$ uvarum corinth. $3iv.$ crustum panis alb. coq. in aq. Hordei tenuis q. f. ad $3i\beta.$ colaturæ adde Syr. è succo aurantior. $3j.$ Misc. f. Apozema bibat ad libitum sitiens.

R Rad.

R Rad. Scors. Angelic. an. 3vj, Fol. Luljæ cum radicibus m. ij, ras. C. C. eboris an. 3j, rad. aperientium 3iv, liquiritiae 3ij, coq. in aq. bordei q. s. ad 10j, colaturæ adde aq. scord. comp. cord. frigid. Saxonie, an. 3ij, Syr. Rubi idæi 3ij, Misc. f. Apozema de quo capiat 3ij, vel 4v, ad libitum.

R Cortic. Peru. 3j, Balsam. Tolutan. 3ij, Cochinell. 3j, coq. in Aq. Cardui, ad 10j, colaturæ adde Syr. Rubi idæi, aq. epidemic. an. 3ij.

R Rnd. Scors. hispan. 3j, Ras. C. C. 3vi, ebor. 3ij, flor. Calendul. P. ij, sic. ping. incis. par. ij, coq. in aq. bordei, colaturæ depurat. 10j. adde aq. epidem. 3j, edulc. Sacchar. albiss. f. apoz. de quo capiat hauustum sitionis.

R Rad. aperientium 3j, Scors. cichorei, an. 3vj, fol. Scordii scabios. cichorei, an. m. j, Summitat. centaurii minoris P. ij, card. B. m. j, sem. Citri cardui an. 3ij, cicerum rub. 3j, uværum corinth 3ij, Liquirit. ras. 3ij, bordei mund. P. j, coq. in aq. fontan. q. s. ad 10j, sub finem addend. vini alb. 10j, col. & adde aq. epidem. Syr. è quinque radicibus an. 3ij, col. iterum per manicam Hippocratis, & adde Syr. Rubi idæi 3j, f. Apoz. unde capiat 3iv, ter in die horis medicinalibus.

R Tegul.

R Tegul. hybernic. 3j, in baustu vini alb. calid. aut Liquoru possetici ex eo parat. exhibetur, & intervallis 6 vel 8 horarum repetatur.

Cardiaca.

R Aq. Lujulae, citri totius, Fragrariae, an. 3ij, Syr. è Succo citri 3j, margarit. pulv. 3j, Misc.

R Aq. ceras. nig. Lactis Alexiter. an. 3v, flor. Sambuci Cinamom. hordeat epidemic. an. 3ij, Syr. de Rubo idæo 3iij, Misc.

R Aq. hordei 3iij, in qua coq. Rad. Scorsner. 3j, adde vini Canarini 3iv, Syr. Aurantior. 3j, è rubo idæo 3ij, Misc.

R Confect. de hyacintb. 3j, conserv. Lujulae 3j, Sp. Liberant 3f, cum f. q. Syr. è Succo citri, f. Bolus cardiac.

R Pulv. è chelis cancr. compos. 3f, Sal. C. C. volat. gr. iij, confect. de Hyacintb. q. f. Misc. f. Bolus cardiac.

R Pulv. cardiac. magist. è chel. cancer. compos. an. gr. xij, Sp. cord. temperat. gr. viij, Misc. fiat pulv. cardiac. pro duabus dosibus.

R Pulv. è chel. cancr. comp. 3j, margarit. pp. & pulv. cardiac magist. an. 3f, misc. f. pulv. divid. in vj, partes.

R Pulv.

R Pulv. è chel. cancr. comp. *Lapid.* è *Goa*, an. 3ss, misc. f. pulv. divid. in doses tres.

Cathartica.

R Mass.e pil. *Tartari Querc.* 3ss, pil. coch. maj. 3ij, ol. *Majoran.* chym. gutt. iiij, misc. f. Pil. N° xij, cap. iij, bera somni, biduo, vel triduo quolibet.

R Gambog. 3ss, rad. *Zalap.* gummos. subtiliss. pulv. 3j, *Syr.* è *spina cer.* q. f. misc. f. pil. infitat magnitudinis sumat v, mane cum custodia.

R Pil. Fætid. *Trochisc.* de *Mirrha*, an. 3j, *Sal.* volat. *Sal. Armoniac.* 3j, *Bals. Peruv.* q. f. Formentur Pil. mediocres.

R Pil. fætid. *Rudii*, an. 3ss, *Sal.* *Ab-sinth.* 3ss, *Ol. Cariophyll.* gutt. ij, *Elix.* proprietatis q. f. *Misc. f. Pil.* N° xij, capiat iv, quolibet die tertio cum Regimine.

R Pil. de *styrace* 3ss, *Aloes rosat.* 3ij, *Misc. f. Pil.* N° viij, *Sumat alternis noctibus* & proximis diebus manè 3j mannae, cum 3j, *crem. tartari.*

R Pil. ex duobus, & pil. coch. minor. an. 3j, *Sal. Tartari* 3ss, *Syr.* è *spina cervin.* q. f. *Ol.* è *baccis Juniperi chym.* gutt. iv, misc. f. pil. xij, capit vj, cum Regimine.

R Galbani

R Massæ Pil. de Cynogloſſo 3j. Aloes roſat. & pil. cichia minor. an. 3j. Salis tartari 3j. Syr. viol. misc. f. Pil. N° xvij, capiat vi, urgente dolore colico, & ſe conlineat in Lecto per ſex horas, repetantur pro re nata.

R Aloes Rosat. 3ijj, pil. Aloephang. 3ij, pil. Ruffi 3ij, Chalyb. pp. 3j, Syr. garyophyll. q. f. Miſc. f. Pil. xij, ſumat vj, ſinguis noctibus hora ſomni.

R Mannæ 3ijj, diſſolv. in 3ijj, Aq. ceras. nigr. adde Syr. è pomis purgantibus 3j, Sp. Sulph. gutt. iij, Sumat dimidium alternis diebus cum regiunine.

R Decoct. ſennæ Ger. 3ijj, manna elect. 3vj, crem. Tartari 3j, Succi aurantior. cochl. j. Miſc. f. haſteus ſumend. cum cuſtodia.

R Decoct. ſennæ Gereon. 3iv, Syr. de ſpina cervini 3vj, ſp. ſulp. gutt. v, Aq. Mi- rab. 3j, Miſc. ſiat poſto capiat mane.

R Pulv. camutis warwic 3j, elec. è ſucco Roſ. 3j, cum f. q. Syr. viol. f. Boſus.

R Pulv. Rhabarb. gr. xxv, Sal. Absinth. gr. viij, Syr. cichio. cum Rhee q. f. miſce f. boſus cui adde ol. Anisi chym. gutt. ij.

R Calamcl. Diagridii, an. gr. xv, miſc. f. Pulvis. capiat mane.

Cataplasmata.

R Medullæ panis alb. heri coct. 3ij, santon. rub. pulv. 3ij. Camphor. pulv. 3ij. Misceantur omnia, & cum s. q. Aq. fontan frigid. contund. f. Cataplasma oculo affecto chauso imponatur quantitas jugland. minor. bis quotidie, & maniat ad dimidii quadrantis horæ spatium.

R Sem sinap. contus. 3ij, rad. Alii 3j, sapon. nig. 3ij. Sal. nig. 3j, misc. f. Cataplasm. plantis pedum appl.

R Rad. cepe, summitat sabin. an. 3ij, ugar corinth. Sal. marin. an mij, contund & f. Cataplasma carpis applicand.

Cephalica.

R Conservæ flor. Rorismarini & cariophil. an. 3iij, Cortic Aurantior. humide conditor. 3ij, caul. Angelicæ condit. 3vj, specier Dianthus ac Diambrae an. 3iij, cum Syr. de Paeon. comp. conficiatur electuarium, unde capiat mane ac vespere quantum nucem castaneam magnitudine aequat, mox superbibendo baustrulum decocti dieteticis sequentis.

R Salsæparihæ medullosoæ 3iv, chinæ no. d. s. 3ij, rasuræ ligni Guaiacini 3ij, Saffaphras 3vj, fol. Betonicæ, salv. rub. & agrimonie an. M. ij, flor. Rorismarini, Stæchad. Arab. an. P. ij, passular. exacinat. 3iij, Sem.

P.eon.

Paeon. maris, anisi & carni, an. 3ij. Cinna
mimi 3is, incisa & contusa macerentur per
nodem in aquæ font. Rx, ad tenuem focum,
mane coquuntur ad h̄vj. addendo sub finem
glycyrhizæ hisp. contus 3j, Santal. alb. 3ij,
colatura in lagenas transfusa, bibatur lico-
picus ordinarii per mensim unum aut alterum.
Repetendo decoctum quarti quaque
die. Vel,

R Rad. Paeon. maris pulv. 3j, Stercoris
pavonis 3iis, fol. Salv. puv. 3s, Sacchar.
cand. alb. 3j, Misc. capiat 3s, quilibet au-
rora ex haustu infusion. Fol. Tea, aut Be-
tonicæ, & flor. Anthos. Vel,

R Conserv. flor. Anthos, salv. Betonic.
an. 3j, conserv. flor. Paeon. 3ij, Theriac. ve-
teris, nucum moschat condit. Diasatir. an 3is,
sem. Paeon. maris 3ij, Coral. rub. ocul. cancer.
visc. querc. an. 3ij, cranii humani, ung.
Acis, an. 3is, fiercor. pavon. 3ij, cum Syr.
flor. Paeon. f. electuarium. capiat quantita-
tem nucis moschat. minor. mane, & hora
semmi, superbibendo cochl. ij. mixturæ seq.

R Aq. Paeon. comp. 3ii. sp. Lavend.
comp. 3is, Aq. flor. Tiliæ, liliæ convall. an.
3ij, Artemisiæ, Sabinæ, & aq. stercoris.
equin. still. an. 3is, Tinct. Castor. 3ij, succi
Kermes 3is, margarit pp. 3j, Syr. gariophyll.
q. s. masce.

Collyria.

R Aq. Spermatis Ranarum, plantaginis,
G Ros. an. 3j, lapid. Tutiae pp. 3ij, Tro-
 chisc. alb. Rhaf. 3ß, Misc. f. Collyrium, bis
 serve in die utend. frigide.

R Aq. Ros. rub. 3ij, Sal vitriol subtiliter
 pulv. gr. v, Misc. f. Collyrium.

R Croci Metall, 3j, aq. Plantaginis 3ij,
 digere calidiusculè per sex horas, dein filtra
G f. Collyrium. oculis guttatum instill. sape
 in die.

Diaphoretica.

R Theriac. venet. 3ß, pulv. Besoart. 3j,
 Syr. è succo citri q. f. f. Bolus.

R Pulv. rad. contrayervæ, serpentariae
 virginianæ, Petasitidos, an. 3j, Cochini-
 nellae, croci, an. 3ß, misc. f. pulv. dos. 3ss,
 cum vehiculo idoneo.

R Pulv. è chel. cancer. comp. 3ß, detur
 eodem modo.

R Pulv. Besoart. mineral. pulv. gasconic.
 an. 3j, misc.

R Conserv. Lujulæ 3j, Mithridatii 3iiss,
 Misc. sumatur suberbibendo haustum Liquor-
 ris pesset. cum feliis cord. Scordii, aut flori-
 bus Chamomel. vel calend. incoctis.

R Theriac.

R Theriac *Andromach.* 3j, *Laud. opiat.* gr. iij, *pu/p. conserv.* Ros. 3j, *misc. f.* *Brus hora somni sumend.* *superbibendo ba-*
stum seq.

R *Aq. Theriac. still.* 3j, *Cardui* 3ij
Syr. paralyseos 3ij, *Misce f. haustus.*

R *Theriac. venet* 3ij, *Sal. volat. Succini,*
Bezoant. mineral. an. 3j, *Laud. opiat.* gr. iij,
misc. f. Bolus.

R *Salis C. C.* gr. ij, *pulv. cardiac.* ma-
gistr. gr. vj, *Camphor. Cocchinel. an.* gr. iv,
Theriac. Andromach. 3j, *aq. celest. q. f.*
Misc. f. Bolus. sumat tempore idoneo 3
capiat 3ix, *apozemar.* seq. *tertiâ quâque*
horâ.

R *Rad. Scorzoner.* 3ij, *Petasitidos, an-*
gel. fænicul. an. 3j, *Raf. C. C.* 3vj, *raf.*
ebor. 3ij, *flor. Calend. P. j. cicerum m. j.*
coq. in aq. bordei q. f. colatur.e 3ij, *adde*
tinct. Croci 3ss, *Sacchar. christall.* 3j, *misc.*
f. Apozema.

Diuretica.

B Sal. Prunellæ 3ij, Sacchar. cand. 3j, f. pulv. dividendus in 6 partes, sumatur una in conveniente liquore ter in die.

B Sal. Prunellæ 3ij, Sal. Succini 3f, f. Pulv. dos. 3f, ter in die.

B Aq. Rhabani comp. 3ij, Parietariae 3iv, sp. Sal. 3j, gutt. xv, Sal. Tartari gr. xv, Syr. violacei 3ss, misc. f. Potio.

B Pulv. Apum 3j, Sem. Levisticæ 3f, f. Pulv.

B Pulv. è testis ovorum 3ss, ad 3j, detur in baustu vini albi.

B Aquar. Persicar. ari, an. 3vj, Brion. comp. Raphan. comp. an. 3ij, Syr. de quinque radicibus 3ss, sp. sal. dulc. gutt. xl, Misc. f. Fulapium, cap. cochl. iv, vel v, bis in die.

Empla-

Emplastr.

Tot. capiti deraſo applicetur emplast. cephalic, cum quarta parte gum. Taccamahac. Et lavetur caput deraſum vini Canarin. Et ag. Lavend. comp. an. p. a.

Tot. Thoraci Et ventricul. region applicetur Empl. stomach. cum Ol. Absinth. gutt. viij.

Rx Empl. ad Herniam, Et de minio, an. q. f. m. f. Empl. applicand. vertebris lumborum Et ossi sacro.

Rx Empl. de Cicuta cum Amoniac. melilot. comp. de Cymino an. p. a. Sal. Amoniac. 3ss, Misc. f. empl. pro splenis regione.

Rx Aloes opt. Et ung. de Arthranita, an. 3j, terebinth. opt. q. f. misc. f. empl. applicand. supra umbilicum.

Rx Empl. cephal. cum euphorbio partes tres, picis Burgund. P. j, Misc. f. Emp. pro plantis pedum.

Emul-

Emulsiones.

R Amygd. dulc. excortic. N° iiiij, sem.
Melon. Lactuc. papaver. alb. an. 3j,
Pulp. Hordei 3iij, his contus. affunde decoct. Hordei q. s. f. Colatura ad 3vij,
 cui adde Syr. è Meconio, 3v, Misc. f. Emul'sio.

R Amygd. dulc. præparat. par. vj, 4
 sem. frigid. maj. an. 3ijs, sem. lactuce,
 papav. alb. an. 3js, contund. in mortario mar-
 moreo, sensim affund. Aq. Papav. Ræad. q s. f.
Emul. pro duabus dosibus, cuique adde Syr.
 violac. 3j, salis Prunellæ 3js.

R Amyd. dulc. præpar. in aq. Rosar.
 infusar. 3ij, 4 sem. frigid. maj. Plantag-
 inis, & portulac. an. 3j, sem. Alth. & pa-
 pav. alb. 3j, contunde ut artis est, & af-
 funde decoct. hordei, & Liquiritiæ, q. s.
 f. emul'sio pro duabus dosibus, adde cuique Syr.
 de Nymph. 3j, Sal. Prunellæ 3js.

Enemata.

R Decoct. carminativ. 3x, Mellis Mercurial. 3j, Sacchar. rub. 3iij, Elect. è baccis Lauri 3ss, Misc. f. Enema.

R Decoct. commun. pro clystere 10j, Electuarii Lenitiv. 3ss, Diacatholic. 3j, Ol. Chamom. 3ss, Misc. f. enema.

R Lactis vaccin. 10j, vitell. ovorum N° ij, Theriac. Andromach. 3ss, Misc. f. clyster.

R Decoct. carminativ. (cum baccis lauri & Juniperi) 3x, Electuar. è baccis lauri 3j, vini Benedict. 3ij, Sacchar. rub. 3iij, Ol. Juniperi chym. gutt. x, Misc. f. enema.

R Decoct. commun. pro clystere 3vj, spec. hieri pier. 3j, cassiae 3vj, Mell. Mercurial. 3ss, Misc. f. clyster.

R Lactis vaccin. cum Ros. rub. P. j. coct. 3iv, Diascordii 3j, Misc. f. clyster.

R Rad. Tormentill. myrob. citr. sem. coriand. an. 3iij, flor. Chamom. m. ss, Barlaust. 3j, Coq. in aq. fontan. 10ij, colaturæ 10ss, adde Mithridatii 3j, f. clyster.

R Decoct. carminativ. & emollient. an. 3v, elect. Diaphænic. 3j, terebinth. vitell. ovi solut. 3j, sacchar. rub. 3iij, Ol. Chamomel. 3ss, Misc. f. enema.

Gargarisma.

R Aquar. Plantaginis, spermatis Ranarum, an. 3ij, syr. Diamor. è Rosis siccis, an. 3j, sp. Vitriol. q. s. ad gratam aciditatem, f. gargarism.

R Cort. median. Ulmi 3ij. Aq. hordei 1biss, coq. ad 1bj. adde colaturaæ claræ Aq. epidem. **E** Syr. è Rubo idæo an. 3ij, sp. sulphur. 3ss, Misc. f. gargarisma.

R Macilaginis sem. Cydonior. in aq. Ros. fact. 3ij, Syr. de Rubo idæo 3j, Misc. capiat. cochl. j, sæpe, **E** teneat parum supra linguam, **E** sensim deglutiat.

R Plantaginis 1bj, album. ovorum. N° 5j, sacchar. q. s. Misc. f. gargarisma.

R Rad. Alth. 3j, glycirrhiz. ras. 3iii, cort. median. ulmi, **E** Rubi communis an. 3iiij, fol. salviæ, aquileg. an. m ss, cari-car. ping. N° v, flor. Ros. rub. m ss, Balaustior. 3ss, fung. sambuc. 3ij, Cockinell. 3iss, coq. in s. q. Aq. f. ad 1bj, colatura dulcoretur cum melle rosac. colat. f. gargarisma.

R Aquar.-Ros. Rnb. plantaginis an. 3ij, mellis rosac. colat, **E** syr. Mororum an 3iij, Aluminis crud. pulv. gr. x, misc. f. gargarisma.

Linimenta.

R Unq. Ophthamic. rub. penult. editionis Pharmacopœiae Lond. 3ij, Ol. Amygd. amar. gutt. xx, misc. f. Linimentum, quo illiantur palpebrae calido digito.

R Spermatis ceti purissimi 3ij, dissolv. in 3ss, Ol. Amygd. recent, adde ung. pomati 3vj, misc. f. Linimentum pro facie.

Ol. scorpion. Ol. Amygd. dulc. an. 3j, pulv. croci 3ss, misc. f. Linimentum, quo cum manu calida inungatur regio cordis, superimponendo columbam per medium dissectam & renovetur trihoris singulis.

R Ung. Alabast. 3iss, Ol. nucis moschat. per expressionem 3ij, misc. inungantur frons & tempora hora somni, super imponendo placentam rosaceam aceto confersam.

R Ung. popul. 3ss, opii Thebaic. 3j, misc.

R Unq. Nicotian, 3iss, flor. sulph. 3ss, Ol. nucis moscat. per express. 3ij, Sal. Armoniac. 3j, misc.

R Ung. Pectoral. fl. aurantior. an. 3iss, Ol. flor. Chamomel, chym. 3j, Misc f. Linimentum quo inunge manu calida Thoracem.

Pecto-

Pectoralia.

R Olibani, spermatis ceti, **G** pulv. Liquirit. an. 3ij, Syr. de Althaea q. s. Misc. f. Balsus, repetatur bis vel ter in die.

R Styracis colat. myrrhae, Bals. Tolut. succi. Liquirit. mellis an. q. s. f. Pil. cap. 3ij, ter in die vac. ventre superbib. Fulap. seq. cochl. 2.

R Aq. gentian. comp. aq. Cinnamomi fort. Oxym scil. an. 3ij, misc.

R Syr. capill. veneris, jujubin. an. 3ij, Ol. lini recent. express. 3ij, Sacchar. chry- stall. 3ij, misc. f. Loboche. cap. cochl. ff. horâ quâque secundâ **G** urgente tussi.

R Sem. Anisi subtiliter pulv. Liquir. pulv. an. 3ij, flor. Sulph. 3iss, mellis opt. 3iss, cum aqua Cinnamomi hordeat. cochl. 3ij, dissolut. f. Electuarium, cui adde Bals. Sulph. gutt. xv, Ol. Anisi gutt. x, cap. 3ij, mane **G** hora somni.

R Loboche. sanant. 3ss, Syr. Capill. vene- ris 3ij, jujubini 3ss, Ol. Amygd. dulc. 3ss, misc. f. Linctus urgente tussi sumend.

R Loboche. san. 3ij, Syr. Rubi idæi 3j, misce f. linctus.

R Decocit.

R Decoct. pectoral. depurat. $\frac{1}{2}$ j. Syr. è succo aurantior. $\frac{3}{4}$ j, cap. $\frac{3}{4}$ ij, quartâ quâque hor calide.

R Syr. de Meconio jujubini an. $\frac{3}{4}$ lb, Olibani pulv. $\frac{3}{4}$ j, aq. lumbricor. magist. $\frac{3}{4}$ lb, misc. dos. cochl. j, hora somni & post mediam noctem.

Stomachica.

R Pil. Stomach. cum Gum. Aloes rosat. an. xv, Laud. Lond. gr. j, misc. f. Pil. iv, sumat hora somni, & mane seq. bibat $\frac{1}{2}$ iv, Aquar mineral. purg. repetat pilulas & aquas praescriptas tertio quoque die ad iv, vices.

R Tinct. sacrae $\frac{1}{2}$ lb, cap. cochl. iv, ter tia quaque nocte, mane seq. bibat. Aquas Mineral. à $\frac{1}{2}$ iv, ad $\frac{1}{2}$ ij, coct. & lacte alterat.

R Decot. Amari $\frac{1}{2}$ ij, in quo confiendo detrahe dimidium sennæ, & ejus vice substitue $\frac{3}{4}$ j, Sal. Absinth. colaturæ adde $\frac{3}{4}$ vj, Aq. Gentiam comp. cum vino alb. preparat. cap. $\frac{3}{4}$ v, quotidie mane, jejuno ventriculo, & tribus horis post prandium.

R Decoct. Amari sine senna 3ij, vini Chalyb. 3j, sp. Croci gutt. viij, cap. omni mane, & quartâ pomeridianâ per dies xij.

R Ocul. cancr. margarit. pp. corallii rub. pp. an. 3ij, cretæ opr. 3j, Misc. f. Pul. divid. in viij, partes, cap. unam in cocbl. j, Syr. de Mentha, ter in die, viz. horis Medicinalibus.

R Aq. ceras. nig. Meliss. an. 3ij, Aq. Stephan 3iij, sp. menthae 3iij, conf. Alkerm. 3ij, Syr. de Mentha q. f. Misc. f. Fulap. sumat cocbl. v, in Languoribus.

R Summit. centaurii minor. fl. Chamomel. Agrimonie an. m. 3j, Absinth. vulg. p. 3j, rad. Gentian incis. 3j, Zedoar. 3j, sem. Card. B. citr. an. 3iij, Limatur. charlyb. 3ij, dig. omnia simul mitissimo calore in vini alb. 3iij, per quatariduum, postea coletur liquor per filtrationem, sumas. cocbl. ix, omni mane, & hora quartâ pomeridianâ.

R Sal.

R Sal. Absynth. 3ij. Syr. Limon. q. s.
ad ebullitionem compescend. Misc. reputa-
tur pro re nata.

Suppositoria.

R Pulv. Hieræ picræ 3ij, colocynthidos
agarici alb. an. 3β, Diagrydiss 3j, Sal. Gem-
mei 3ij, mellis ad debitam consistensiam
cocti q. s. f. Suppositoria.

Vomitoria.

R Salis vitrioli. 3β, Aq. jugland. comp.
3ij, Syr. scabios. comp. 3β, Misc. sumat.
cum Regimine.

R Vini Ben. 3vj, aq. card. B. 3j, Ox-
ym. scillit. 3β, Misc. f. vomitorium.

A a z.

R Oxymel.

B Oxymel. scillit. $\frac{3}{4}$ ij, Syr. scabios. comp.
 $\frac{3}{4}$ i, cap. vespri cum haustu posseti clari, &
 superbibat frequentes haustus oleo Amygd.
 dulc. cochlearium exhibito, in quolibet
 haustu.

B Mercurii vita gr. iv, detur in pulpa
 pomis coctis.

B Turbit. mineral. gr. ix, conf. Ros.
 rub. q. s. misc. f. vomitorium cap. cum
 Regimine.

ADMONITUM.

Pilulae Catharticae nostrae pinguam à cerebro proliquant, adversus acres calidasque oculorum defluxiones protunt, cibi appetitiam conciliant, obstrunctiones referant, menses movent, purgant serosos & pituitosos humores. Hydropicorum aquas educunt, asthmata, veteremque tuisim sanant, ictericis conserunt, humorem melancholicum purgant, scorbuto medentur, clarum & purum efficiunt sanguinem, mirè profundi lepros strumis, scrophulis scabiei, & similibus cutis vitiis. In aëre insküibri valde profusa sunt, Gonorrhæam virulentam sanant, & in Lue venerea apprimè convenient. Cum faburra humorum in ventriculo stabuletur, tam per vomitum, quam per siccissum purgant.

Venales

Venales prostant hæ pilulæ ad insignia
Angeli & corone in vico, vulgo dicto, Basing-lane, Lond. multi denique quibus ex-
hibitæ fuerunt, miris illas præconiis ex-
tollunt. Dosis iv, vel vj, cum regimine.

F I N I S.

E R R A T A.

PAg. 36. l. 15. leg. pericranio p. 44. l. 7. leg. lapilli
p. 48. l. 1. leg. pro p. 61. l. 2. leg. aqua p. 64. l. 22.
leg. anodyno, p. 69. l. 8. leg. nymphaz, p. 74. l. 14.
leg. vel. v, ibid. l. 22. leg. tinctorum, p. 85. l. 4. leg.
Affz, p. 86. l. 20. leg. usus, p. 90. l. 25. leg. bauri
jubeo, p. 92. l. 4. leg. concilium, ibid. l. 23. leg. ex-
hibere, ibid. l. 25. leg. ulterius, p. 93. l. 5. leg. pe-
riculo, p. 94. l. 8. leg. ne cardiaca, p. 96. l. 3. leg
lap. p. 101. l. 17. leg. casu. p. 102. l. 74. leg. hypnoti-
cum, p. 103. l. 20. leg. tam, p. 123. l. 6. leg. et si
ibid. l. 24. leg. continuarum, p. 129. l. 17. leg. arbi-
trabitur, p. 143. l. 5. leg. aqua, ibid. leg. unam,
p. 146. l. 13. leg. stillatilia, p. 157. l. 23. leg. centau-
rii, p. 158. l. 17. leg. abstinentia, p. 172. l. 11. leg. os-
tenerum, p. 180. l. 13. leg. laneo, p. 183. l. 13. leg.
etim, p. 186. l. 2. leg. partibus, p. 224. l. 23. leg.
congium, p. 226. l. 11. leg. altero, p. 227. l. 13.
leg. phlebotomia, p. 234. l. 5. lege in horum dicrum
numero, ibid. l. 13. leg. vicellum primum fate de-
fugatur at vero undecimo die ut plurimum, p. 252.
l. 13. leg. Alraet, p. 258. l. 23. leg. card. Pres-
criptum ex tegul. hybern, p. 253. locandum est cum
Diaphoreticis.
